

GERB. DRAUGIJOMS DRAUGO REDAKCIJOS PRANEŠIMAS.

4-as L. R. K. Federacijos Kongresas Chicagoje, 23125 rugsėjo šio 1914 metų išreiškė pageidavimą, kad katalikiškos draugijos imtų sau už organus katalikiškus laikraščius.

Norėdami palengvinti gerbiamųjų draugijų nariams užsisakyti "Draugą", šiuomi pranešame, jog:

1) Draugija, užsisakiusi "Draugą" visiems savo nariams mokės už jį tik po \$1.00 metams nuo kiekvieno prenumeratoriaus; draugija, užsisakiusi "Draugą" bent trečdaliui savo narių, mokės po \$1.50 metams nuo kiekvieno prenumeratoriaus; gi draugija, užsisakiusi savo nariams ne mažiau kaip 15 egzempliorių, mokės du dolerius metams.

2) Visuose paminėtuose atsitikimuose, jei tik draugija pripažins "Draugą" savo organu, redakcija apsiema per išitus metus skelbti savo skiltyse tos draugijos valdybos vardus, pavardes ir adresus. Beto taip pat apsiimame dėti žinias ir straipsnius, paliejančius tų draugijų tikslą ir veikimą, palaikydami sau, žinoma, visas redakcijos teises, kaslink žinių ar straipsnių trumpinimo, taisymo, arba ir visiško atmetimo.

Su pagarba.
"Draugą" Redakcija.

GYVOJI BANGA.

Šiomis dienomis Chicago matė aiškų lietuvių tautos gyvybės apsiereikimą. Kad ir atitolinti nuo tėvynės visa vandenynų platybė, vos tik pajutome, kad tėvynė pavojuje, širdį balsą savo tėvynaičių — sukrutome, subėgome į vieną vietą. Susibuvo vilnis tautinio susipratimo ir savo galybės nušlavė nuo kelio visas kliūtis, visus partvyškumus, kurie trukdė mūsų suieiti į vienybę. Dar kelerų dienų atgal, matant nepriekingą Chicago seimui didelės dalies mūsų spaudos, galėjome abejojti apie seimo pasisekimą. Gi 21 rugsėjo, susirinkę į "Masonic Temple", pamatėme, kad gyvenimas yra galingesnis ir už spaudą, arba kad kitaip sakant, kymū mūsų spaudos dalis yra nutolusi nuo gyvenimo, pametusi jo pulsą. Šiaip ar taip didelė didžiūna mūsų tautos dar tebėra liūsa nuo siaurų partvyškumų, dar tebegebria ir tebeimylti tiek Bažnyčią, kad nebijo bendro darbo su kunigais ir katalikais ir kad neklauso šliupų obalsių: šalin su kunigais.

I Chicago suvažiavo atstovai iš mažosios lietuvių kolonijų, net ir tolimiausių, kaip tai: Baltimorės, Philadelphijos, New Yorko, Bridgeport, Bostono, Brooklyn, Worcesterio ir kitų. Dalyvaavo didžiūna parapijų, mūsų didžiūnos organizacijos, kaip antai Susivienijimas L. R. K., Blaivininkų Susivienijimas, Vyčių organizacija, Labdarybės, Moksliečių; buvo kuopų ir iš Tautiškojo Susivienijimo, ir net iš Socijalistų Są-

jungos. Arti pustrčio šimto atstovų nuo mūsų parapijų nuo didesnių ir mažesnių organizacijų parodo, kad Chicago seimas, kuriame buvo atstovauti mažne visi Amerikos lietuviai, buvo ištikrųjų vienu iš didžiausių lietuvių tautos susirinkimų. Šiandieną praužus toms gyvybės ir intemptino darbo dienoms, galime pasakyti su gryna sąžine, kad nuveikėme nemažą, kad nuviečėme sau takus ateičiai, kad susiorganizavome svarbiam ir naudingam darbui. Mūsų vienbalsiai priimtieji reikalavimai: 1) Lietuvos kuoplačiausios autonomijos, inimantį ir autonomišką ją Lietuvą ir sulenkėjusios, ar sugudėjusios mūsų brolius. 2) Būtinai priskirti prie autonomiškos Lietuvos ir Suvalkiją ir Mažąją Lietuvą, aiškiai išreiktas noras eiti bendrai politikos gyvenime su mūsų broliais latviais — štai tie reikalavimai ir pageidavimai, kurie bebejonės suvienys visą tautą, kurie nudžiugins mūsų suvargusią tėvynę, nese ji pamatys, kad jos troškimai yra vienkarti ir mūsų troškimai, nors mes nuo jos ir atsitolinome. Ir tauta nebenerims, kol pagaliau visų tų reikalavimų neįvykys. Šiandien apie tai neabejoja nei vienas gyvas lietuvis.

Tečiau reikia tuos reikalavimus vykinti gyveniman, reikia skelbties visam pasauliui ir — straipsniais ir memorijalais; reikia eiti su savo reikalavimais į pasaulio galinuosius. O čia mūsų tėvynė dejuoja, basios karės žudoma, čia našlės su našlaičiais graužiai verkia ir šaukia mūsų pagalbos. Ir štai Chicago visuosn Seimas steigia milžinišką instituciją "TAUTOS FONDA". Gražūs žodžiai, geri sumanymai pasibaigė. Atėjo didelių darbų gaidynė. Turėsime darbu parodyti, kiek mes mylime Lietuvą ir savo brolius, vargstančius tėvynėje. Ar atsiras nors vienas lietuvis, kurs galėdamas, neduos pašalpos tėvynės reikalams?

Tikėkime, kad ne. Tečiau šiandieną mūsų visų rūpesnis turi būti, kad tų aukų tėvynės reikalams susirinktų kuodaugiau. Pildydami savo seimo nutarimus mes šiemet švėsime iškilmingai "Amerikos lietuvių dieną" (pabaigę lapkričio), kurią turėsime sunaudoti aukų rinkimui, mes agituosime, kad kuodidžiausias lietuvių skaičius paskirtų į "Tautos Fondą" vienos dienos uždarbį.

Visos mūsų parapijos ir lietuviškos draugijos turėti paremti tą "Tautos Fondą". Draugijos lai skiria kiek galėdamos iš savo kasos, be to, lai ragina savo narius skirti vienos dienos uždarbį.

Bet, kas svarbiausia, visos lietuvių kolonijos lai sudaro vietinius komitetus iš atstovų nuo parapijos, nuo draugijų — ir lai tie komiteta sutvarko ant vietos visą aukų rinkimą taip, kaip jie lai išras patogiausia. Surinkę lai pinigų laiko pas savę patol, pakol "Tautos Fondo" valdyba, susižinojusi su Lietuva, nepaduos žinios, kad pinigų reikia siųsti į Centrą, į "Tautos Fondo" valdybą.

Tad kas gyvas — i darbą! Sukruskime gelbėti savo tautą!

RUINS OF LA RUE des CORDS, PRINCIPAL STREET OF LOUVAIN, BELGIUM. © 1914 AMERICAN PRESS ASSOCIATION

Griuvėsiai Cordes gatvėje Lauvaino mieste, Belgijoje.

NUTARIMAI AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIŠKOJO SEIMO.

Ivykusio Chicagoje, Ill., 21-22 d. rugsėjo, 1914 m.

Amerikos Lietuvių Politiskasis Seimas įvyko Chicagoje, Ill., rugsėjo 21-22 d., 1914 m., Masonic Temple, Oriental Hall. Seime dalyvavo 250 delegatų, kurių didžiūna atstovavo po kelerų organizacijų. Pirmąjį posėdį atidarė 10 val. p. S. P. Tananevičius, Amerikos Liet. Dienraščio "Kataliko" vedėjas. Į valdybą buvo išrinkti: Dr. A. Kaz. Rutkauskas, Seimo vedėjas, p. J. S. Vasiliauskas ir p. Julius Kaupas, sekretoriais, pp. J. Elijošius iš Chicago, Ill. ir B. Vaisnora iš Pittsburgh, Pa. ir p-lės: Antanina Jakaitytė iš Worcester, Mass. ir Julė Stankevičiūtė iš Tamaqua, Pa. Seimo vedėjo padėjėjas.

Be to buvo išrinkta: mandatų komisija ir presos bei rezoliucijų komisija. Gauta ir perskaityta daugybė laiškų ir telegramų nuo įvairių parapijų, Amerikos lietuvių organizacijų ir asmenų, išreiškiančių Seimui savo linkėjimus. Išsiųsta buvo telegrama Jungtinių Valstijų prezidentui Wilsonui su linkėjimais, kad jo pastangos — sutaukinti kariaujančias valstybes, kuveikiausia būtų apvainikuotos pasisekimu.

Tapo padaryti šie nutarimai:

Amerikos Lietuvių Politiskasis Seimas Chicagoje 21-22 rugsėjo, 1914 m., atstovaujančis pusę milijono lietuvių vienbalsiai nutarė:

Reikalauti Lietuvai kuoplačiausios politiškos autonomijos, remiantis plačiai supratu etnografinio principu — ne vien kalbos žvilgsniu, bet taip pat būdo, tradicijų ir papročių, inimant ne tik Didžiąją Lietuvą, bet ir Mažąją Prūsų Lietuvą.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Suvalkų gubernija visuomet buvo Didžiosios Lietuvos da-

limi ir kad ji tik per Vienos kongresą 1815 metais buvo prikerpta prie Lenkijos, nutariame reikalauti atskirti Suvalkų guberniją nuo Lenkų karalystės ir prijungti ją prie visos Lietuvos.

3. Amer. Liet. Polit. Seimas, turėdamas omenyje bendrą lietuvių kiltį, panašumą kalbos, bendrumą ekonominių reikalų, linkėdamas broliams latviams išgauti Latvijai kuoplačiausią autonomiją, išreiškė pageidavimą užmegsti tarp autonomiškos Lietuvos ir Latvijos federacijos ryšius.

4. Lietuvių politiskasis Seimas Chicagoje, 21-22 d. rugsėjo išreiškė užuojautą kaimiškoms tautoms, kaip tai: lenkams, baltarusiams, ukrainams ir k. jų reikalavime išgauti savo šalims autonomiją.

5. Reikalauti, kad tarptautiniame Europos Taikos Kongrese, kuris taikys kariaujančias valstybes, kad būtų įleisti ir išklausti Lietuvos atstovų reikalavimai.

P-nas J. Gabrys išrinktas delegatu į Tarptautišką Taikos Konferenciją. Mandatą išduos Seimas (pasirašo Seimo valdyba).

Informacijos Biūras Paryžiuje yra ingaliotas ginti lietuvių reikalus svetimaųjų spaudoje Europoje.

Politiškasis Lietuvių Seimas nutarė steigti Lietuvos Politikos Informacijos Biūro skyrių del Amerikos, sulęgcentro išdirbtų įstatų ir išrenka sau komitetą. (Priimtas vienbalsiai).

6. Išrinkti ypatingą delegaciją iš penkių narių su teise kooptacijos, kuri diplomatinu keliu pasirūpintų Washingtono patogiu laiku gauti užtarimą Amerikos Jung. Valstijų Lietuvos reikalų.

Delegacija: 1) Elijošius, 2) Dr. A. K. Rutkauskas, 3) kun. Ambotas iš Conn., 4) Nausiedienė, 5) kun. Dargis, Pa.

7. Reikalauti amnistijos politiškiems kankiniams ir pasiūlyti eiti prieš nužmimus pasielgimus visų kariaujančių šalių, laužančių Haagos Taikos konferencijų nutarimus. (Vienbalsiai priimta).

II. TAUTOS FONDAS.

1. Lietuvių Politiskasis Seimas, apsvaustęs vargingą delei karo Didžiosios ir Mažosios Lietuvos padėjimą, ir paaiškėjęs, kad dabartinis momentas yra vienatėlis, kuriame visos dalys mūsų tėvynės gali būti suvienytos į vieną politiską kūną ir gali ingyti autonomiją, — nutarė steigti Tautos Fondo sušelpimui lietuvių nukentėjusių nuo karo ir Lietuvos autonomijos išgavimui.

2) Tautos Fondo organizacija.

Tautos Fondo reikalus ves visa Lietuvių Polit. Seimo išrinkta komisija iš sekančių asmenų: p. St. Balčius, kun. A. Balinskas, p. Buvelskis, kun. V. Dargis, p. J. Gabrys, kun. M. Gustaitis, p-lė Ant Jakaitytė, kun. A. Janušas, p. J. Jaroševičius, kun. Jonaitis, p. Kazlauskas, kun. F. Kemėšis, p. J. Kovas, p. J. Liškevičius, p. A. Laukaitis, p. P. Montvila, p-ni Nausiedienė, Dr. A. Rutkauskas, p. A. Šalavaičius, adv. A. Šlakis, p. S. P. Tananevičius, kun. V. K. Taškūnas, p. M. Vabalas, p. B. Vaisnora, p. J. S. Vasiliauskas.

3) Tautos Fondo Centralė Valdyba.

Geresniam reikalų vedimui ši komisija išrinko iš savo tarpo valdybą iš penkių asmenų ir organizuoja apskričių komitetus ir kolonijų komitetus (į pastaruosius geistina gauti pritarimą vietinių klebonų, kur jie yra).

I Tautos Fondo Centralę valdybą išrinkti: pirm. Dr. A. K. Rutkauskas, rašt. adv. A. A. Šlakis, išdinkink B. Vaisnora, izdo globėjais Kemėšis ir J. Jaroševičius.

4. Sušelpimui Lietuvos reikalų nutarė pakviesti visus Amerikos lietuvius paaukoti šiemet "Tautos Fondui" vienos dienos darbo pelną.

5. Paskiriame vieną dieną, vadinamą "Lietuvių diena Amerikoje", kuri būtų apvaikšiojama pamaldomis, parodomis, prakalbomis ir aukų rinkimu.

6. "Lietuvių Diena" šiemet privalo būti "Padėkos Diena"; kitais gi metais "Lietuvių die-

VOKIEČIAI SUVALKIJŲ.

RUSAI SUMUŠE VOKIEČIUS TIES KAUNU. VOKIEČIAI IŠVYTI IŠVYTI IŠ LENKIJOS.

MEKSIKOJ REVOLIUCIJA.
NUSKANDINTA AUSTRIJOS 3 LAIVAI.
RUSAI UŽIMA VENGRIJĄ.
JAPONAMS SEKASI.

AUSTRIJOS KARIUOMENĖS TARPE SIAUČIA CHOLERA.

na" tebunie šv. Kazimiero dienoje. (4 d. kovo).
Svarbi pastaba. New Philadelphijos parapija jau davė sektingą pavyzdį, aukandama \$100.00 Tautos Fondui.

III.

Tautos Taryba.

Kad nuolat stovėjus ant lietuvių tautos reikalų ir kėl pasekmingau tuos reikalus aprūpinus, Lietuvių Politikos Seimas Chicagoje 21-22 dienos rugsėjo, išranda būtinai reikalingu, kad Amerikoj netrukus (ne vėliau, kaip iki Naujų Metų) susidarytų "Tautos Tarybą", kuri susidėtų iš atstovų nuo visų didžiųjų Amerikos lietuvių organizacijų, be pakraipų skirtumo, sudarant ją tokiuo būdu, kad kiekviena organizacija, turinti ne mažiau kaip 1000 narių, deleguotų į "Tautos Tarybą" dviems metams po vieną atstovą, gi organizacijos, turinčios nemažiau, kaip 5000 narių — po du delegatų. Kol susidarys "Tautos Taryba", jos priedermės laikinai pildys šio Seimo išrinktoji "Tautos Fondo" valdyba. (Dr. A. K. Rutkauskas, adv. A. A. Šlakis, p. B. Vaisnora, kun. F. Kemėšis ir p. J. Jaroševičius).

Meksikoj sumišimas. Susinešimas tarp Vera Cruz ir Meksikos miesto perkirstas. Pulkai meksikiečių, vadovaujant Higienio Aguilarai, buvusiam federalistų generolui, naikina geležinkelius, telegrafą linijas šiauriose nuo Eosparnza.

LONDONAS. Reutero telegramos praneša, kad Belgijos miestas Mons ugnyje. Miestas Mons užimtas vokiečių pirmose dienose jų pasisekimo.

Vokietijos cėsorius sergys. Londono laikraštis "Times" praneša, kad Vokietijos cėsorius Vilijus sergys. Nelaimingu būdu cėsorius buvo inkritęs į duobę pripildytą vandens, persišaldė ir susirgo.

Belgai suardė vokiečių pulkus. Antverpe išleista oficialis pranešimas, kad belgų kariuomenė ties Alost suardė vokiečių vieną pėstininkų brigadą, du raitininkų pulkų ir šešias batarėjas artilerijos. Paimta daug nelaisvių.

Užmušta 140 cyklistų. Londonan pranešama iš Belgijos miesto Brankenbergh, kad vokiečių cyklistų skyrius, susidedantis iš 140 ypatų sunaikintas belgų kareivių.

Japonai išlaimejo mūšį. Japonai, po sunkaus 14 valandų susirėmimo su vokiečiais ties Tsingtau paėmė ant pastarųjų viršų. Japonų žuvo 312. Anglijos kariuomenė jau atvyko į pagalbą japonams ir dabar galima tikėtis, kad japonams seksis pergalėti savo priešus.

Ispanija apsiima priglausti 30,000 sužeistųjų. Ispanijos valdžia pasiūlė kariaujančioms valstijoms siųsti pas ją savo sužeistuosius. 30,000 gales tilpti Ispanijos ligonbučiuose. Viename mieste Madridre sutilps 6,000.

Rusai užima Hungariją. Londone gauta žinių iš Petrogrado, kad rusai sumušė austrijiečius ties Ushon Karpaty kalnuose, ir vydami savo priešus paėmė daug šautuvų ir nelaisvių. Jau rusai neėjo į Hungarijos žemes. Mūšyje ties Przemyslio, rusai užėmė miestą. Taipogi rusų rankose pateko miestas Dembika 80 mylių nuo Krokuvos.

Paryžius tebebombarduojamas iš oro. Vokiečių orlaivai be paliovos skraido ant Prancūzijos sostinės ir svaido bombas. Paryžiaus gyventojai apimti baimės. Pastaruoju laiku numesta keturių bombos, kurios padarė šiek-tiek nuostolių. Užmušta keletras ypatų visai arti Amerikos pasiuntinio namų. Jungtinių Valstijų pasiuntinys p. Herriek tai-

IŠ KARĖS.

Liebknechtas prieš karišką valdžią. Dr. K. Liebknechtas adas vokiečių socialistų asmeniška buvo nuvykęs, kad persitkrinus, kaip vokiečiai pasielgė užimdami Belgiją. Pamatęs sugriautus namus, sumakintus turtus labai pasi-piktino vokiečių kariška valdžia ir nors esąs vokiečių patrijotu, tečiau veizėdamas ant tokio vandalizmo, gėdisi vadinčios vokiečių.

Jis nekaltina vokiečių liudies, bet karišką valdžią.

Savo patėmijimus Liebknechtas pavedė paskelbti Huipmanui laikraščiuose.

Revoliucija Meksikoj sūkilo. Kariškos spėkos, buvusio generalio vado revoliucionierių, ir dabartinio Meksikos prezidento Venustiano Carranza, sumuštos kariuomenės gubernatoriaus Maytorena Sanoros provincijoje. Carranza kariuomenei vadovauja gen. Benjaminas Hill.

Carranza buvo manęs atsakyti nuo prezidento vietos ir laukti rinkimo pasekmių lapkričio mėnesyje.

Pirmam susirėmime Carranza kariuomenė su Maytorenos žuvo Carranza kariuomenės 78.

Nauji revoliucionieriai degina sodžius ir miestus ir naikina geležinkelius. Tikras pragaras pasidarė Meksikoj.

Sukilus Meksikoj revoliucijai, pasilieka ir Jungtinių Valstijų kariuomenė Vera Cruz.

kės apsilankyti nelaimės vietose ir pasižymėjo sau visus bombomis padarytus nuostolius.

Vokiečiai užgina popiežiaus protestą. Vokiečiai oficialiai praneša, kad prancūzų paleistos paskalos apie popiežiaus pasiūtą protestą Vokietijos cėsiui delei išgiovimo katedros Reims yra pramanytas. Vokietijos pasiuntinis prie Pontifo paaiškino popiežiui dalykų stovį, ir šv. Tėvas pilnai pasitenkęs gautomis žiniomis.

Serbai pražūdė daug kareivių. Paryžių gauta iš Nish'o žinių, kad serbų žuvo daug kareivių susirėmimo su austrijiečiais ant upės Drinos. Žuvo kelios tūkstantis kareivių. Mūšį laimėjo serbai.

Vokiečiai bombarduoja Malines. Vokiečiai išnaujo pradėjo bombarduoti Malines. Miesto gyventojams priskyta tuojau išsikraustyti.

Austrijiečiai pabėgo iš Tarnavos miesto.

Po puolimo Taroslavo Austrijiečiai nusprendė kovoti ant linijos tarp Tarnovos ir Garlice, ir net buvo pradėję stiprinties šiose apylinkėse. Tačiau matydami, kad šiai linijai gresia pavojus nuo rusų armijos, kuri skubiai maršuoja lenkų žemėmis link Galicijos, austrijiečiai apėjo šią liniją ir atsidūrė prie Krokuvos. Rosijos kareiviai besivydami austrijiečius užėmė Bochnie, priėjo prie Myslenic ir pusrėči pradeda apsupti Krokuvos tvirtovę.

Berlinas. Londone pranešama, kad vokiečių kariuomenė skubiai apiešdžia Prūsias, kad apginti Gdanską, Chelb, Grunzią, Toruną, Poznanį ir Kalisio linijas prieš rusus, kurie didžiam skaičiuje susispietę prie Varšuvos nori keliauti per Poznanį ir Frankfurtą prie Berlino. Be centralinės rusų armijos prie Varšuvos, pasijudino ir jos abu sparnai. Desinys rusų armijos sparnas traukia per Prūsias, jau užėmė Soldan, apsupo Karaliaučių ir skubiai linki Gdanską, Chelmo ir Grunzią, centras stengsis užimti Poznanį, o kairysis sparnas turės pasiekti Wrocławą. Atskira rusų armija, einanti šiuo laiku per Kielus užpuolė ant Krokuvos.

Suvenytos armijos prancūzų ir anglų užėmė miestą Peronne. Oficialiai pranešimas išleistas Paryžiuje skelbia, kad suvenytos armijos kairysis sparnas pasiekė Peronne užimtas po kruvino ir smarkaus mūšio.

Baisūs mūšiai kairiame sparnu prancūzų ir anglų armijos. Vokiečių užpuolimai pasidarė labai drąsus. Smarkūs susirėmimai įvyko prie upių Aisne ir Oise. Prancūzų ir anglų armijos su laukė pagalbos ir ne tikai kiekvienų sykiu atremdavo vokiečius, bet padarydavo jiems baisius nuostolius. Ant galo padarė ant vokiečių drąsų užpuolimą, kurio pasekmė buvo puolimas miesto Peronne.

Šimtai žūna nuo kulkų. Vienoje vietoje priskaityta šimtai prancūzų ir anglų kareivių užmūstų, kurie žuvo nuo mirtinų žaizdų, kurias suteikė vokiečių mašininės šaudyklės. Daugiausiai prancūzų žuvo ant atviro lauko, kuriuos ėjo prie šturmo.

Vokiečiai užima stiprias pozicijas ties Rheims. Netoli miesto Berry-au-Bac prie upės Aisne, žiauriose nuo Rheims'o susikcentravo vokiečių didi karių spėka, kuri užima labai geras vietas ir gina jas taip gerai, kad liktiol anglų ir prancūzų kariuomenės nieko vokiečiams negali padaryti. Mūšiai čia eina nuolat, bet nei viena nei kita pusė negali pasigirti pasisekimu.

Socialistai gaus medalius. Kopenhagoje gauta telegrama iš Berlyno, kad Vokietijos cėsiui Vilnius suteikė socialistų medalius. Tokios laimės sulaukė ponas Schwartzas, viršininkas socialistų profesionalinio susivienijimo.

mo Bavarijoj. Minėtas Schwartzas medali gavo už pasižymėjimus karės lauke.

(Dažnai socialistai medalius niekina, bet kaip kas jiems pasiūto, tai labai nuosirdžiai priima. Ir medali gauti už žudimus yra nedidelė socialistams nuodėmė).

Šveicarija atsako vokiečiams. Romos laikraštis "Giornale d'Italia" patalpino pranešimą iš Šveicarijos miesto Bazelio, kad Šveicarijos respublika atsisakė perleisti per savo žemes 3 vokiečių kariuomenės korpusus.

Sniegas ant karės lauko. Kalnųotoje dalyje Alzacijos užstojo šaltai ir išpuolė daug sniego. Čia suturėta kariškos operacijos.

Kynai palaiko japonų pusę. Vokiečiai visomis išgalėmis rūpinosi inkalbėti Kynų valdžią, kad ji perimtų geležinkelį Chingtau ir Chinau ant savo vardą, Kynai bijodamies Japonijos nepasitenkinimo, neapsiėmė tai padaryti. Tikrai maža dalis to geležinkelio nuo miesto Kiau-Čiau City iki Czinau yra po Kynų valdžia.

Japonų kariška ekspedicija prie Kiau-Čiau yra vedama general-poručiko Kamio. Vokiečiai taip oficiališkai būdu pažymi dalykų stovį. Tolymuose Rytuose, gubernatorius Kiau-Čiau prisiuntė žinią, kad japonai jau randasi ant vokiečių žemės. Vokiečiai laikosi savo tvirtovės gerai. Japonai po kelių sušimimų turėjo pasitraukti su dideliais nuostoliais.

Iš japonų karės. Anglai išsodino 800 kareivių pietinėje Valioje ir 400 indėjų gimines Sikhs, arti Laoshan Kynuose. Šie kareiviai turės susidėti su Japonijos kareiviais ir bendrai užpulti priešin. Neuzilgo prasidės atakavimas uosto Kiau-Čiau. Japonai maro pravesti geležinkelį nuo Jungkowi iki Kiau-Čiau, kad pervežtų savo sunkią artileriją, nes jos negalima pervežti Kynų keliais, ypač laike lietaus. Calima laukti ilgo apgulimo vokiečių tvirtovės.

Japonai persirėdė kyniečiais užpuolė ant barono von Eisenbacho ir nužudė. Baronas Eisenbachas buvo seniaus sekretoriu vokiečių pasiuntinio Pekine.

Nuskandinta Austrijos 3 torpediniai laivai. Korespondentas italų laikraščio "Corriere Della Sierra" praneša, kad du Austrijos torpediniai laivai ir vienas torpedinių laivų naikintojas užėjo ant minų Dalmacijos pakraščiuose ir nuskendo.

Vokiečių garlaivis "Cap Trafalgar" nuskandintas anglų kreiserio "Carmania". Mūšis tarp tų laivų buvo 300 mylių nuo Rio Janeiro.

Paėmimas miesto Jaroslavo. Karės vyriausybė išleido Petrograde oficialią pranešimą apie rusų užėmimą miesto Jaroslavo. Jaroslavas nebuvo tvirtovė, bet šiaip gana sustiprintu punktu. Austrijiečiai apėmė miestą padėgė jį, sakoma Jaroslavas didžiai sunaikintas. Jaroslavas buvo svarbiu punktu susisėmimo, nes stovė tarp Krokuvos ir Lwovo.

Serajevos miestą užėmė serbai. Nish'e dabartinio serbijos sostinėje apturėta žinių, kurios praneša, kad miestas Serajeva, sostinė Austrijos provincij Bosnijos ir Gercogovinos paimta serbų ir juodkalniečių. Prie miesto tęsėsi ilgai atkaklūs mūšiai. Austrijiečiai sumušti ant visos linijos, matydami, kad nebegalės apginti, pasitraukė. Serajevė serbais tuojau užvedė savo tvarką ir valdžią.

Padėjimas Prūsiose. Mažai yra žinių apie žingsnius ir veikimą armijų Prūsiose. Rodosi vokiečių armija, nors ir labai narsi, visgi sutikus iš pusės gen. Rennekampo armijos stiprų pasipriešinimą, susilaikė ir net pasitraukė atgal. Vokiečiai rengiasi užpulti Kauno ir Gardino miestus. Mūšis prie kurio armijos rengiasi bus vokiečiams didelės svarbos. Nes jis gali nuspręsti pasiekimą tolesnio jų darbinimo Prūsiose.

BELGIAN SOLDIERS ON FIRING LINE.
PHOTO BY HENRI HENRI ASSOCIATES

Belgijos kareiviai ant kovos lauko.

Susirėmimai ant jūrų. Londono gyventojai baisiai sujudinti po apturėjimui žinių, skelbiančių apie susitikimą laivynų šiaurinėse jūrose prie salos Helgoland. Šioje vietoje randasi stiprus Anglijos laivynas, kuris sustiprintas prancūzų laivynų nešleidžia vokiečių laivyno į atviras jūras. Dabar paskelbta, kad laivynai buvo susirėmę. Pavadinimai vokiečių laivai drąsiai užpuolė kelius arčiau stovinčius Anglijos kreiserius ir nuskandino jų tris ar keturis, kaip skelbiama. Nuskandinti laivai senos konstrukcijos, ir dėl to buvo išstatyti ant pirmos ugnies, visgi tai yra didis nuostolis, ir galima sakyti, kad tai yra didžiausias nuostolis, kokius Anglija šioje karėje pakėlė. Nuskandintų kreiserių vardai. "Abukir", "Cressy" ir "Hague". Ant kiekvieno iš jų radosi po 700 kareivių, dauguma jų turėjo žūti. Pirmieji pranešimai skelbia, kad 800 kareivių susėjo išgelbėti kitus Anglijos laivus. Tolimesni pranešimai paduoda, kad ir vokiečiai turėjo nukęsti, nes anglų laivai pradėjo naikinti vokiečių povandeninius laivus ir du nuskandino. Kaip sakoma Londono gyventojai baisiai susirėmė ir reikalauja, kad vokiečiams būtų atkeršinta.

Austrijiečiai smarkiai kovoja su rusais. Austrijiečių armija, sulgy paskutinių pranešimų nėra taip sudomoruota, kaip kad ankščiau buvo pranešta. Austrijiečiai smarkiai kovoja su rusais ties Lwow'o. Dabar deda visas pastangas prie Przemysl'o 2.000.000 žmonių. Austrija, sumobilizavo visą savo kariuomenę Galicijoje ant kiek tiktai buvo galima ir sutraukė savo armiją ant linijos tarp Przemysl'o ir Krokuvos. Mūšys traukiasi jau kelias dienas, visgi galima tvirtinti, kad austrijiečiai negalės išstiepti ir turės pasiduoti. Paskutiniose telegramose, gautose iš karės lauko Petrograde pranešama, kad kairiosios vietos austrijiečiai jau pasitraukė.

Lenkai prieš Austriją. Iš Petrograde nepalaukta plaukė žinių, kad lenkai Galicijoje nustoja užsitikėti austrijiečiais ir linksta rusų pusės link. Tai galima matyti iš jų užsilaikymo prieš besiantinančio apgulimo Krokuvos. Su rusais lenkai nenori kariuoti. Jiems ypatingai rūpi miesto Krokuvos padėjimas, kuris laikė apgulimo galėtų labai nukentėti. Kad išvengtų to lenkai spiria austrijiečius, kad jie dėl galutinio su rusais susirėmimo išsitrinktų sau kitą vietą, nes Krokuvą juokiu būdu negalės ištvirti apgulimo, jis nėra pirmos rūšies tvirtovė. Iš to sprendžia Petrograde, kad Galicijos lenkai permaino savo pažiūrą būdą, kas link santikos su lenkais ir gali atsitikti, kad Krokuvą bus pavesta rusams be mūšio. Austrijos valdžia nenori erzinti lenkų, ypač tokioje valandoje, kad Austrijos ne per daug puikiai sekasi karėje.

900.000 rusų eina prie Krokuvos. Londone gauta žinių, kad išskiriant rusų kariuomenę, kuri užėmus Jaroslavą, apsupus Przemysl'ą traukia prie Krokuvos, dar nauja rusų armija, susidedanti iš 900.000 kareivių maršuoja Lenkijos žemę, kad padėtų rusų armijai, veikiančiai Galicijoje nuo šiaurės.

Vokiečiai apėmė Suvalkus. Iš Petrograde pranešama, kad vo-

kiečiai apėmė Naumiesčio, Vilkaviškio, Marijampolės, Kalvarijos ir Suvalkų miestus. Rusai nustojo trauktis atgal, bet užpuolė vokiečius. Šiaurinė rusų armija stengiasi apsupti Karaliaučius.

Rusai prie Krokuvos. Petrograde telegramas praneša Londonui, kad rusų armijos priešakinė sargyba jau pasiekė Krokuvą.

Austrijos generalis štabas išleido užgimimą apie rusų laimėjimus ir sumušimą Gen. Daki'o armijos. Austrijos pulkai susikcentravo nanjose pozicijose ir laukia užpuolimo iš rusų pusės, bet rusai palieka juos ramybėje.

Majoras Tankosne, serbų kariuomenės oficeris, kuris kaip kalbama buvo užmušęs Austrijos sosto ipėdinio ir jo žmonos žuvo ties Kronpagnu ant upės Drinos.

Didelis mūšis Rytprūsiose. Kopenhagoje skelbiama, kad vokiečių valdžia sustabdė pasąžirinių traukinių judėjimą Rytprūsiose, nes ten didelis mūšis vokiečių armijos su rusais. Rusai esą stumiami linkui Breslavo.

Penki vokiečių orlaiviai paimti ir nelaisvę. Londono laikraščio "Daily Telegraph" korespondentas praneša iš Prancūzijos, kad prancūzų raitininkų pulkas paimė ir nelaisvę penkis vokiečių orlaivius.

Naujas armijų susirėmimas. Armija vokiečių generolo von Kluck'o dusyk sumušta. Paryžiuje išleistas oficiališkasis pranešimas, kuriame nurodoma, kad ant kairiojo sparno suvenytų prancūzų ir anglų armijos ima viršų ant vokiečių, centre mušiai sustoję, dešiniame sparne vokiečių užpuolimai pasekmingi.

Rusai užliejo visą Galiciją. I Londoną atsiųsta iš Petrograde žinia, kad Rusijos priešakinė sargyba tikrai randosi prie Krokuvos miesto. Visa Galicija užlieta rusų kareiviais, iš visur išvyti austrijiečiai. Rusijos raitininkai užimdami priešakinę sargybą nebegali niekur eurausti ir pėdų Austrijos kareivių. Rusai užėmė miestus Staromis, Prezeworsky ir Lonceut. Rusijos armija varo austrijiečius atgal ir padaro daug nuostolių Austrijos armijai, nežūrint j tai, kad Austrijos armija pasitraukdama sunaikina sykiu tiltus. Su kiekviena diena didinasi skaičius nelaisvių. Austrijos armijos išsiras matyti iš to, kad jie po kiekvieno mūšio betvarkėje bėga nuo karės lauko. Rusams atėjo j pagelbą nemažai naujos kariuomenės.

Anglijos kareiviai ir laike karės rūpinosi savo išvaizda. Prancūzai, kurie tarnauja anglijos armijai kaip vertėjai negali atsigerėti narsumu anglų kareivių ir dar didesniu rūpinimusi savo išvaizda. Anglai nors ir didžiausiam pavojui būdami, kasdieną nusiskuta barzdas ir nuo to niekas negali jų suturėti. Galima dažnai patėmyti, kad laike dviejų mušių anglijos kareiviai susėdė kur nuolaliai skutasi arba verda arbatą.

Serbai galutinai sumušė austrijiečius. Nish'e pranešama, kad mūšiai, kurie jau tęsėsi kelias dienas tarp austrijiečių ir serbų, užibaigė pastarųjų laimėjimu. Oficiališkai pranešama, kad

160.000 austrijiečių dalyvavo šiuose susirėmimuose, tuo tarpu serbų kariuomenė susidėjo iš atskyrų dalių, surinktų nuo upės Drinos pakrančių ir miestų Semlin ir Slavonija. Susirėmimai buvo baisiai smarkūs. Austrijiečių pasiryžimas priimti Šabats pasibaigė niekais. Serbų kunigaikštis Jurgis buvo išnaujo sužeistas. Doktorai tvirtina, kad žaizda negresia gyvybei.

Prancūzai bombarduoja Cattaro. Prancūzų laivynas bombarduoja Cattaro Austrijos uostą, gulinti intakioje Cattaro Dalmacijoj. Apie pasekmes nieko nepranešama.

Italai keliauja karėn. Romoje gauta telegrama iš Prancūzijos miesto Lyons, kad 5000 italų, gyvenančių Prancūzijoje sudarė kelius savo pulkus ir po vadovystę gen. Giuseppe Garibaldi, sūnaus Ricciotti Garibaldi apturėjo savo tradicinius raudonus maršinius ir keliauja link Vokietijos rubežių, kad pradėtų su jais kovoti.

Cholera naujas austrijiečių priešas. Oficiališkasis patikrinimas, kad austrijiečių armijoj pasitaikė jau keletas atsitikimų choleros sukėlė sumišimą tarp Austrijos armijos. Tuojaus nuo valdžijos buvo paskirta 1.000.000 kronų kovai su ta baisia liga ir įsteigimui klinikų priėmimui tokių ligonių. Vienoje baisesiai prasiplatinus dizinterija.

Skelbiama Vokiečių laimėjimai. Berline gauta oficiališkasis pranešimas iš karės lauko, kad vokiečiai užėmė Craonne kalnus, ir miestuką Bethany. Vokiečiai atakavo Prancūzų kareivius netoli Letaringinjos rubežių, ir gana pasekmingai.

Londone pranešama. Kad ant karės lauko nebuvo didelių permainingų. Suvenytos armijos prancūzų vienoje vietoje mažuma pralaimėjo, kitose išlaimėjo. Šie susirėmimai pasitaiko gana dažnai, bet svarbos jiems galima priduoti visai mažai.

Vokiečių atsarginiai suimta. Vokiečių laivas "Profesor Woermann", su 300 atsarginių suimtas anglų laivo ir nugabentas į Siera Leon Afrikos uostą.

Vokiečiai stengiasi pertraukti Rusijos pirklybos susisėmimus. Stokholme pranešama, kad vokiečių laivynas koncentruojasi prie Botnijos intakos su tikslu pertraukti rusams prekybą. Žuvėdija stipriai besilaikanti neutralės pozicijos, stiprina tvirtovės ant Gothland'o salų, kurios yra svarbiu punktu strategijos žvilgsniui.

Geriausias apie karę žinias gauna Jungtinės Valstijos. Amerikoni yra geriaus pofinfortoti apie karę negu kiti europiečiai, nes Ameriką gauna žinių iš daugybės šaltinių.

Rumunija rengiasi į karę. Vienoje telegramoje iš Bukaresto pranešama Romos Laikraštis Messagero, kad Rumunijos valdžia užsakė Italijoj 100.000.000 patronų.

Austrijiečiai pasitraukė iš Trieste. Padaryta visi prisirėngimai apieisti Trieste. Laukiama greito rusų užpuolimo ant šio miesto.

Rusai sulaukė vokiečių. Generalis štabas išleido Petrograde oficialią pranešimą, kuriame nurodoma, kad rusai suturėjo vokiečių vėžimasi į Suvalkų gub. ir atstumė juos atgal.

Vokiečiai išnaujo bombarduoja Reimso katedrą. Oficialiai paskelbta, kad vokiečiai išnaujo pradėjo bombarduoti Reimso katedrą.

Belgai suėmė vokiečius. 2.000 vokiečių kareivių belgai paėmė ir nelaisvę tarp miestų Malines ir Aerschet. 200 oficiečių randasi tame skaičiuje, kurie bus laikomi Antverpe.

Prancūzai išstumi iš St. Quentin. "Daily Mails" korespondentas praneša, kad mušis ties St. Quentin buvo labai smarkus mušis. Vokiečiai atmušė prancūzus ir užėmė didžiąją miesto dalį. Prancūzai buvo pradėję bombarduoti miestą, bet tuojaus susilaikė, nes pabijojo kad gali kilti gaisras.

Mažas serbu kareivių pulkas užėmė aštuonių Austrijos miestus. Gauta telegrama iš Nish, kad serbai su juodkalniečiais mažame skaičiuje užėmė 8 Bosnijos, Austrijos provincijos, miestus: Fotecha Chanize. Porazde, Vishegrad, Rogatitza, Vlasenitza, Srebrenitza ir Pratzta.

Užmuštos 7 gailėstingos seseris. Prancūzų Draugystė pagalbos sužeistiems praneša Paryžiu, kad karės laukė, laikė pildymo savo pareigų užmuštos 7 gailėstingos seseris, ir dvi sužeistos.

10.000 žuvo ties Verdun. Paryžiaus laikraštis "Paris Matin" paskelbė telegramą, gautą iš Šveicarijos miesto Bazelio, kurioje nurodoma, kad vokiečiai pasitraukdami iš Lotaringinjos paliko ant karės lauko 10.000 užmuštų, ir 15.000 kareivių sužeistų. Tame mušyje prie Verdun dalyvavo ir austrijiečiai, taigi ir jų žuvo ten nemažai.

40.000 vokiečių kareivių prie Waterloo. Reutero telegramas praneša iš Londono, kad vokiečių kareivių 40.000 susispietę prie Ruysbroek ant Waterloo lauko.

Orlaiviai bombarduoja Boulogne ir Ostend. Gauta iš Londono žinių, kad vokiečių orlaiviai skraidė ant miesto Boulogne ir svaide bombas, ligioli didelių nuostolių nepadarė.

Buvo įvykęs susirėmimas Bruselio apylinkėse tarp vokiečių ir belgų orlaivių. Vokiečių orlaivis buvo sunaikintas ir nupuolė žemėn, belgų laimingsi išliko sveikas.

Vienas Zeppelino konstrukcijos orlaivis užpuolė miestą Ostend. Nusivėdė 4 bombas ant miesto. Padaryta maži nuostoliai.

Mūšiai Lietuvoje. Petrograde korespondentas praneša Londono laikraštin "Daily Telegraph" apie vokiečių veikimus Lietuvoje. Vokiečių armijos pasiryžimas pramušti sau kelią iš Rytprūsijų prie Varšuvos nuėjo niekais. Suvalkų rėdyboje vokiečiai buvo smarkiai sumušti. Rusų armijos kairysis pranešama, kad vokiečių armijos, vedamos gen. von Hinderburgo netoli miesto Suvalkų.

Tuo pačiu laiku rusų kareiviai buvo susirėmę ties Marijampole ir vokiečiai buvo smarkiai sumušti ir nuvyti už upės Šešupės. Vokiečiai paliko daug kanuolių ir daugybę nelaisvių. Rusų armijos dešinysis sparnas, kuris randasi prie Nemuno, laimėjo mušį su vokiečiais ties miestu Snednikais. Vokiečiai stengėsi pereiti Nemuną, bet buvo rusų atmušti.

Reutero telegramas praneša, kad mušio linija Rytprūsiose siekia tikrai 20 mylių. Miesteliai Druskenikai ir Sopočkino randasi kairiame šone karinjančių armijų. Vokiečiai randasi arti upės Boberio. Vienas vokiečių armijos korpusas yra 20 mylių nuo geležinkelio šakos jungiančios Petrogradą su Varšuva, bet vargiai jie tą šaką užims, nes rusų kariuomenė ir upė Nemunas skiria ją nuo priešų.

Generalis rusų štabas išleido oficialią pranešimą, kuriame nurodoma, kad vokiečių mėginimas pereiti Nemuną arti Druskenikų nenusisėkė. Rusų kariuomenė atrėmė vokiečius. Vokiečių artilerija nukentėjo ties Sopočkino. Vokiečių sumušimas Suvalkų rėdyboje galutinas.

Londonas. Telegramas iš Amsterdamo praneša, kad vokiečiai suardė visus tiltus ties Liege, kurie galėtų būti svarbūs priešams strategijos žvilgsniui.

Meksikoj vėl suirutė. Jungtinių Valstijų kariuomenei priskyta laikyties Vera Cruz. Sekretorius Garrisonas pasiuntė priskyta gen. Funston, viršininkui Amerikos kariuomenės Vera Cruz, kad įsiai ir ant tolesnio laiko pasilikti Meksikoj. Meksikos konstitucionalistų vadai Carranza ir Villa susikivirėjo. Tikimos, kad iš naujo Meksikoj kils karė.

Susisėmimas Vera Cruz su Meksika pertrauktas. Viso Telegrafo ir telefono linijos, suvienyančios Vera Cruz su Meksika perkirstos.

Rusai užėmė du miestus Galicijoje. Rusų kariuomenė užėmė stiprius miestus Galicijos Jdrakenice ir Telszyn, dabar rusams palieka atviras kelias prie riesto Chyrow, svarbaus punkto susisėmimuose geležinkeliais.

Kaunas buvo atakuojamas vokiečių. Vokiečiai net tris sykius buvo mėginę paimti Kauno tvirtovę, bet pasekmingai buvo atmušti ir ant išvyti iš šių apylinkių.

Daugybė sužeistų vokiečių ir rusų kareivių gabenama į Pskovą. Rusų kareiviai pasakoja, kad Suvalkijoj buvo labai smarkūs susirėmimai tarp karinjančių pusų. Vokiečiai skelbia, kad penktą dieną jau eina, kaip pasijusta vokiečiams pagelba kelių korpusų skaičiuje, kurie skubinosi iš Stettino ir Danego prie Elbingo ir Karaliaučiaus.

Vokiečių žuvo 1.000.000 kareivių. Paryžiaus laikraštis "Matin" apkalbėdamas karės padėjimą, pažymi, kad vokiečiai laike karės nustojo 1.000.000 kareivių, mušiuose su prancūzais, anglais, rusais ir belgais. Austrija ir gi neteko milijono kareivių mušiuose su Rusija ir Serbija. Vokiečiai dar turi 4.000.000 kareivių. Prancūzų 500.000, ir 2.500.000 atmušimui slavų užpuolimų. Kiek žuvo kareivių iš priešingos pusės nieko nesakoma.

Kunigaikštis Radvilas suareštuotas Petrograde kaip spūpas yra statomas karės teisman. Lenkai gyvenantys Berline gavo žinių, kad Rusijos valdžia pastatė karės teisimui seną, lenkų veikėją Radvilą. Kunigaikštis Radvilas atstovavo lenkus vokiečių reichstae.

Turkijos pasiuntinis Jungtinėse valstijose išrinktas Albanijos valdonu. Romoje gauta žinių, kad seniaus buvęs pasiuntiniu Jungtinėse Valstijose nuo Turkijos, Musthafa Bey išrinktas Albanijos prezidentu, senato, rinkimuose kurie atsisbuvo Durazzo mieste.

Generalas Russky, Rusų vadas kovoje ties Lembergu.

Austrija skelbia savo laimėjimus. Vienoje oficialiai pranešama, kad Austrijos kariuomenė buvo susirėmus su rusais Galicijoje ir nustumė juos iki Vistulos. Austrijos kariuomenė visur eina. Jeigu tikėtai tai visoms kariaujančioms valstyboms gerai sekasi, bet tas vargu gali būti teisybė, vienos iš jų turi būti pralaimėjusios.

Vokietiai paėmė ir nelaisvę ne 250.000 bet 50.000. Iš Romos pranešama, kad vokiečių generalis štabas apskaitė, jog nelaisvius, surado, kad ne 250.000 kareivių paimta, bet tik 50.000, kurių skaičiuje 30.000 rusų.

LAISKAS IS LIETUVOS.

Šiauliai, Kauno gub. Liepos 17—30 1914 m. pasklido neabejotinai žinia, kad laukiami karės su Vokietija.

Kaune pagarsinta karės stovis. Visiems Kauno gyventojams liepta išsikraustyti iš Kauno ir jo apilinkės. Kur dings šeimos beduolių?

Šiauliuose laukiami „svečių“. Jau kelintą dieną čia bedarbiai. Pilna liuosų žmonių. Visi gyventojai vaikščioja kruvomis, susirūpinę šnekasi ant gatvių ir rinkaus. Laikraščiai grobstomi. Visi juos gauda.

Daugiausia susirūpinę žydai, kaip apsaugojus savo turtus ir save.

Darbininkai dejuoja iš kur gausią duoną. Visiems bus bėdos ir vargo. Valgomieji daiktai pabrango, ir jų miestas mažai teatvėža. Ūkininkai dejuoja. Nuo negirdėtos kaitros šimet žuvo javiai ir išdžiūvo daržovės. Pieno neželė. Pašaro ir ganiavos trūksta. Pieno labai mažai. Vietomis galvijai stipma.

Kur dings varomos iš Kauno šeimos, kurių nieks niekur... nelaukia!....

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

MONTREAL, CANADA.

Čia susitvėrė Liet. R. K. Susiv. Amer. 152 kuopa. Kun. J. Vyčiūnaskui paprašius, prie to daug pasidarbavo laike atostogų mokslininkai Bajorinas. Pirmas susirinkimas buvo 30 rugpjūčio, laike kurio pirmininku išrinktas A. Baltasis, raštininku J. Norkeliūnas, kasininku M. Norkeliūnaitė. Narių ikišiol prisirašė 43 žmonės. Tai pirmą kuopą Kanadoje. Dieve duok, kad but gera pradžia.

M.-L.

MONTREAL, CANADA.

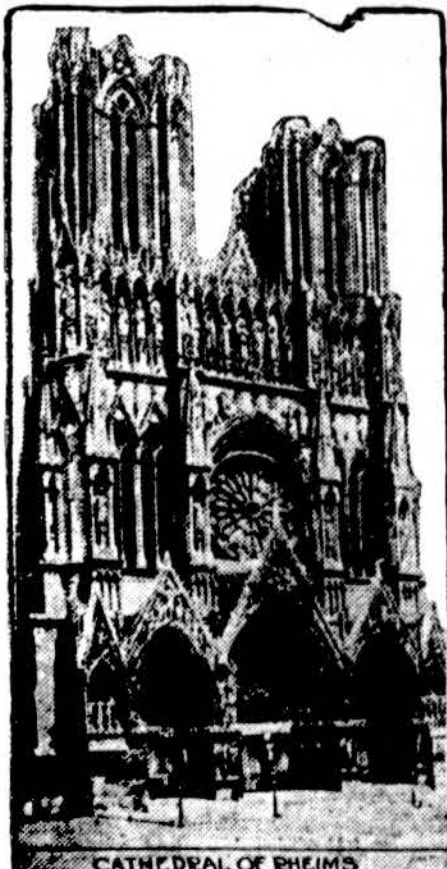
Pradžioje karės čia buvo baisios manifestacijos už Angliją. Jaunuomenė buvo didžiai sujudus.

Su muzikomis iškėlė vėluvas, po miesto gatves važinėjo automobiliai, būriaus žingsniavo, ir šaukė. Daug buvo, kas užsirašė eiti į karę. Tuos dabar laivina strategijoj. Prie City Hall laikė prakalbas įvairiomis kalbomis. Tik vieną dieną baigiant manifestaciją Rusijos lenkai susipešė su lenkais iš Austrijos.

B.-L.

FITCHBURG, MASS.

Draugystė šv. Karaliai, turėjo šokių ir balių be svaigalų.

Garsi Rheimso katedra, kuri turės būti atstatyta po kare.

ly. Žmonių buvo nemaža. Gražiai pasilinksimom.

13 d. rugs. Moterų dr. užkvietė kun. Meškauską iš Athol, Mass. kuris padėjo moterims sutvėrti dr. ir aprūpino vietinių lietuvių dvasiškus reikalus.

Katalikas.

HARTFORD, CONN.

13 rugsėjo 1914 metų 6 „L. Vyčių“ kuopa parengė prakalbą. Pirmą kalbėjo kun. Ambras, vietinis klebonas. Gerbiama šis kalbėtojas paaiškino šių dienų Europos stovį, ypatingai Lietuvos ir perskaitė atsakymą Katalikų Federacijos bei Chicago inteligentų, kurie kviečia Seimą Chicago. Gerb. kalbėtojas kviečia vietines kuopas susidėti siųsti porą delegatų ir patsai pasisūlyęs važiuoti, kaip delegatą į Politiskąjį Seimą ir Federacijos Kongresą. Šisai asmuo, kalbant jo paties žodžiais, pragyvenęs didesnę dalį savo amžiaus Suv. Vals. ir tapatį laiką praleidęs tarp anglų bei lenkų, jaučiasi šiandien save tikru Lietuvos sunumi ir kviečia Tautiečius — lietuvius užjausti šiam atsitikime. Pabaigus kalbėti kunigui Ambrui, kaip iš maisto pasipylė visoki išvadžiojimai ir „prakalbos“. Pirmą kalbą p. (radosi neprivalėtų vadinti kuopa, nes Hartforde nėra reikalingo skaičiaus narių toj kuopoj) užmetė klausimą kodėl kviečia ne L. A. S., bet katalikų Federaciją, aiškindamas, kad Amerikoje yra „keturios federacijos“, būtent: katalikų, tautininkų, socialistų ir Tėvynės mylėtojų. Toliau išvadžioja, kad Prūsų Lietuvoj, ypatingai apie Karaliaučius, esama daug aukso ir kitokių brangių mineralų, kad Suvalkus reikia priskirti prie Karaliaučiaus, kad Prūsijoje apie Jerutį yra didelis ežeras, kuriame randasi daug aukso ar ko tai panašaus, klausytojai, išgirdę tokius filosofavimus, pradėjo rankomis ploti ir kojomis trypti, taip kad nedavė kalbėtojiui tęsti savo „prakalbos“. Į tai atsakė p. Navickas, ir paaiškino ką tai reiškia katalikų Federaciją kas susivienijimai. Kokia ta Federacija yra ir kas jos per tikslas. Iš atsilankusių nepriegulmingo Lietuvių piliečių klubo vienas smarkesnis tuoj užmetė, kad vien katalikai rengia Politiskąjį Seimą. J. Navickas dar kartą perskaito pavardes dr. Rutkausko, p. Gabrio ir kitų, ir paduoda užkvietimą užmetėjusiems! P. Mašiotas, išgirdęs pavardes pastarųjų asmenų, tuoj susigriebia ir prižada nuo savęs remti šį sumanymą; p. A. Kneizis karštai kviečia prisidėti prie šio sumanymo ir kalba „L. Vyčių“ vardu; pirmininkas Nepriegulmingo piliečių klubo irgi pritaria.

Antgalio kalba p. Navickas apie „L. Vyčių“. Nurodo iš kur jie kilo, kaip plėtojasi ir kas dabar privaloma veikti, kad išpildyti savo programą. Be prakalbų buvo taipgi skambinimai ant piano ir dainos, iš kurių geriausia nusisekė „Birutė“.

Reikia pažymėti, kad 6 kuopos vytytė dėvėja jau tautiškus rūbus. Labai puikus ir visiemis sekantis pavyzdys. Apskritai imant vakarėlis nusisekė labai gražiai, ačiū „L. Vyčiams“ tarp kurių žymesnę vietą užima p. Kneizis, Sarapas ir kiti. Dieve, jiems padėk!

Atsilankęs.

NEWARK, N. J.

Dešimties metų Lietuvių spaudos leidimo paminėjimas.

Newarko lietuvių švietimos draugija „Žiburėlis“ rugpjūčio 30 d. parengė vietos parapijos svetainėje gražų vakarą paminėti dešimties metų sukaktuvėms lietuvių spaudos leidimo.

Dalivauti vakare su paskaitomis tapo pakviesti kun. J. Dobuzinskas, vietos gydytojas P. Kaškevičius ir p. Lukošius. Jie savo prakalbose išskeldami skirtingus, vakarui taikomus dalykus, išpildė savo uždavinius, nepaisant publikos klaidos ir nerimavimo, ypač vakarui besibalgiant. Vakara pajavirino p. Dauskūtas deklamacijos, o tikrai jį padabino tai šv. Cecilijos choro parinktos tam tyčia skambios dainos, kurias dailiai padainavo taip visas choras p. Radzevičiaus vedamas, taip to choro dainininkė-solistė p. ni Bradūnienė.

Nepaisant kaikiurių trukumų, vakaras sužadino nevieną širdį, kilimus tešvėms meilės jaunamui, ir darė į visus malonų įspūdį.

„Žiburėlis“ gražiams vakarams rengti ir abelinai veikti matomai turi spėkų, tad reikia jas dažniau naudoti, kad tarnauti šonyskčiai visuomenei sulgy „Žiburio“ gražiais siekais. Aišku, kad visuomenė supranta „Žiburėlio“ veikimą ir jam prielanki, nes kalbame vakare „Žiburėlio“ naudai suaukavo lig 23 dolerių.

Teatras. Rugsėjo 5 d. Newarko lietuvių „Scenos Myletojų D-gija“ pastatė ant scenos vietinėje parapijos svetainėje vakalą „Sugrįžo“. Buvo tai tartumė tsa leidimo spaudos 10 metų sukaktuvių paminėjimo. Savo dailiu turiniu „Sugrįžo“ perkėlė mums anapus vandenyno, į Lietuvos leknas, į kaimus pas suvargšius mūsų brolius artojus, kurie nerimo be savųjų knygų ir raštų, ir visokiais būdais gabe-no jas iš Prūsų.

Gražūs scenos vaizdėliai, vietomis gyvai suvaidinti, juos nusiems iš publikos skruostas šlaikstytė šlakstė šilta ašara! Savo roliųse ypač vaizdūs ir įspūdingi buvo Dičkienė, Bakutis, Svedas. Orientacija veikime ir sceniškų kūrų drąsa rodė, kad tai jau nebepragė syki ant scenos. Jų veikimas t. s. buvo sukamuoju ratu viso vaidinimo. Jie papildydavo kitų vaidėlius ir suteikdavo publikai abelno pasigerėjimo.

Kai-kuriems kitiems vaidintojams vietomis pritrūkdavo veikimos scenos drąsos, kalbūmo ir savo tarpo nuovikimo, o vietomis tai pasitaikydavo tikras nežinojimas, kas toliau daryti. Iš to ant scenos retkarčiais sukilavo sumišimo ir klaidos momentai, kurie tai ir išmargindavo šiaip jau gražų vaidinimą.

Veikalas „Sugrįžo“ yra tuo naudingas, kad jauniesiems Amerikos Lietuvių kartai, nematę šiai Lietuvos, nei patirę spaudos draudimo laikų, duoda daug indomų žinių ne vien apie mūsų uždraustą spaudą, josios persekiojimus, ir lietuvių su jais kovą, bet dar parodo mūsų kaimą, suvargšius gyventojus — žemdirbius, jų būdą, papročius ir tt. Tai gi tuo žvilgsniu pageduojama nesyki dar matyti veikala „Sugrįžo“ ne tik ant scenos Newarko lietuvių svetainėje, bet ir kitose Amerikos lietuvių kolonijose, kur mėgiama vakarais po dienos vargų gražiai atsilvėpti.

Raudonoji savaitė. Rugsėjo 10 d. Newarko lietuvių svetainėje mūsų „cielistai“ ir Co. parengė taip vadinamąją raudonąją savaitę, — raudonąją del to, kad savo klausytojus pamokinti, jog visų lietuvių kraujas lygiai raudonas! Tai antreailis raudonosios savaitės uždavinys, pirmasgi jo siekis, buvo išreikšti socialistų protestą prieš dabartinę Europos karę ir visus jos kaltininkus.

Raudonosios savaitės vakaras pas mus susidėjo iš deklamacijų suaugusių merginų ir mažų vaikų su raudonomis apaklėmis ir raudonais juostais, ir iš prakalbų dviejų jaunikių bei raudonų apaklių ir be raudonų juostų. Iš kylio metėsi į akis, kad mūsų kalbėtojas kalio trūksta, bent šis tas iš raudonosios draperijos!

Merginos — deklamatorės savo deklamacijomis parodė mums ne tiek jų deklamuojamus dalykus, kurių sunku buvo suprasti, kiek savę. Reginis šiuo atveju buvo pusėtinas! Vaikai kaip vaikai; deklamavę vos išardami lietuviškus žodžius, šlepečiavo, ir tuomi publiką palinksimom. Maži deklamatoriai matomai tapo paskirti kandidatais į „cielistus“, tai j juos viresniųjų „cielistų“ ir neatbojama, kad iš mažų dienų tartų aiškiai kaip kad daro patrijotai, savo kalbos mylėtojai!

Kad tokiems vaikams, kandidatams greičiau dūšių paglemžus ir sau pagavus, „cielistai“ parinko jiems ir tam tikras eiles. Vieno eilės buvo pesimzmo raukus sumitos kito — prakeikimą kaž, kam nesė!

Patėmyti reikia, jog šio atveju su vaikais „cielistų“ pabrūkiant pasiegtę nuosekliai: „cielistams“ perinti patogiūsai tarpas — tai rūkanas pessimizmas ir juodoji neapykanta viso apart savę! Viršminėtos raudonosios savaitės veikėjų perviršio du jaunikių su prakalbomis.

Vienas ir kitas smarkiai liekavasis pliauškinio ir visos puses, ir į visas puses visiems kumčius rodė.

Minėjo dabartinio Europos karo baisenybes, siūto, kad į tą karę susidėję pasaulio visi parazitai, apart „mūsų socialistų“.

Melavę kad socialistai šiame kare dalivumo neima. Keikė ir smerkė visas kitas partijas. Minėjo Macochą ir kitus tam lygius savo geradarius, kurie „cielistams“ duoda gerų progų kiekismais plūsti prieš Tikėjimą. Dorą, Bažnyčią ir dvasiškių Daug visiems prikašiojo, daug ko žadėjo ir visokios laimės siūlijo.

Atsipašinėjo draugų ir draugių (publikos), kad tais keiksmiais ir bliuzgatijimais neušigaidinėtų, kad jų į širdį neimtų. Sakėsi kad ir patys esą iš tų keikiamųjų partijų, ir vėl partijas smerkė, palikdami gyvą vieną „mūsų socialistų“ partiją, kuriai vienai tederai priklausti, jį remti ir jai pinigų dėti, jos raštus skaityti.

Trumpai sakant, jaunieji kalbėtojai savo prakalbomis sudarė tik trūkšmingą mišinį, kad rodesi, jog raudonoji savaitė užstojo ne svetainėje, bet kalbėtojų galvelėse! Vieni galvėdavo, kiti juokėmės ir — plojome!

Taip prakalboms einant, kiti raudonosios savaitės agentai, savo liuosybės vardu gulėsi ant publikos, spraudami kiekvienam raudonomis raidėmis spaudintą „Kovą“, ir tokiuo būdu rinkdami sau prenumeratorius, o ypač jų pinigėlius. Kiek tų pinigų taip dailiai surinkta ir ko verta „Kova“ nežinau. Vieną daiktą galima etai pasakyti, jog „mūsų socialistai“ savo prenumeratoriams bent bus teisingi ir ko truks „Kovai“, to jie pridės iš savo pasiūlymų rinkinio, tuo „mūsų socialistai“ visiems žinomi turtooliai, kaip Amerikos miliardieriai! Šauniais pasiūlymais visokios ant žemės laimės, pradedant nuo pinigų iki apsišvietimo, „mūsų socialistai“ lengvai temdo dalykų stovį, drumdžia visuomenės gyvenimą, ir drumsuose patogiai sau mėtinėja būsimos, laimės vardą.

Taip bent dedasi pas mus. Visuotinas Newarko ir apylinkės lietuvių politikos susirinkimas — įvyko rugsėjo 14 d. parapijos svetainėje. Tą susirinkimą parengė tam tyčia parinktas komitetas iš tarpo žmonių, kuriems rūpėjo ir teberūpi Lietuvos likimas.

Su lyg vietos svetimausių laikraščių apskaitymu susirinkime dalyvavo apie 1,500 žmonių. Prakalboje vietos kunigas J. D. priminė dabarties dalykus Europoje, nurodė karo priežastis ir aiškėten išvilko „raudonosios savaitės“ agentų melus, kad šioje baisioje karėje socialistai nedalivauja!

Po karštų ginčų ir „mūsų socialistų“ kaip paprastai yra būnavimys, kuriuos sustabdė trūkšmingu protestu visas susirinkimas, atimdamas socialistų gražbyliui teisę per visą vakarą, kalbėti, tapo nutarta ir susirinkimo raitvėdžio protokolant intrauka:

1. Pakelti protestą prieš Europos valstybių autokratizmą.
2. Pakelti protestą prieš valstybių militarinį sistemą.
3. Reikalauti visoms valstybėms knoplačiausios demokratijos konstitucijos įvedimo.
4. Protestuoti prieš nuožmius, pasielgimus kariaujančiųjų su savo priešais.
5. Reikalauti Lietuvai knoplačiausios autonomijos etnografiškos ribos.
6. Reikalauti prijungimo prie Lietuvos Suvalkijos ir Prūsų Lietuvą.
7. Reikalauti, kad Taikos tarpautiniame kongrese būtų priimtas ir Lietuvių atstovas.
8. Protestuoti prieš kaimynių tautų pastangas visą Lietuvą užgrobti arba jos dalį atsiplėsti.
9. Išreikšti visai karės suvargintai Lietuvai užuojautą.
10. Pažadėti Lietuvos reikalams pašalpą ir tam tikslui paskirti vienos darbo dienos uždarbį.
11. Tą dieną pavadinti „Lietuvos“ šventė Amerikoje.
12. Tą dieną atsižadėti nuo visokių pasilinksiminimų.
13. Del sutartinio veikimo susi-

mai siunčiami politikos seimam Chicago ir į kitus politikos seimus, kur tik jie įvyktų.

J. L.-s.

WESTVILLE IR GEORGETOWN, ILL.

Darbai eina silpni. Savatėje dirbama vos dvi tris dienas. Žmonės daug vargsta delei vandens. Georgetown's sunku gauti atsigeriti, nes šuliniai išdžiūvo ir iš vieno šulinio net 12 šeimų neša vandenį, bet šavininkai nelabai duoda, kad kartais pačiam nebūtų stokos ir jo karvėms.

Nesusipratimai delei parapijų vis tebesitęsia. Žmonėlei per nesusipratimą dedasi prie neprisilinkęs parapijos, skaitydami Jankauską tikruoju kunigu. Ar tuoj įvyks tvarka sunku įspėti. Kada pažis žmonės vilką kailyje tada, rasite, susipras.

15 rugsėjo apsilankė su prakalbomis kun. Gustaitis. Susirinko geras būrelis pasiklausyti jo prakalbų. Klausėsi domėti. Tik kada paraginys sumesti aukų apšvietos reikalams ir ingalių šviesos Deksnį rinkti, tai nekuriu lyg kulkų vejami spruko laukan. Pagailejo tūli išmeti keletą centų tautos reikalams o lengva širdimį beria turtą alkolio dievaičiui — smuklėje. Tai toks mūsų vientaučių susipratimas.

V. G.

PHILADELPHIA, PA.

20 d. rugsėjo, šv. Vaitiekaus lenkų bažnyčioje buvo iškilmingai pašvesta stovyla šv. Pranciškaus iš Asizų. Stovyla persistato taip: yra kaip mažas, gražus altorius, ant jo stovi didelis kryžius, po kryžiumi klūpo šv. Pranciškus, o išganytojas nuo kryžiaus šventajai glaudžia prie sąvės. Tą gražų papuošiną įsteigė draugystė tercijonų šv. Pranciškaus prie bažnyčios šv. Vaitiekaus.

Prie minėtos bažnyčios priguli daugybė lietuvių, nes nerėdami savo vaikūčius išauklėti dorėje, leidžia juos į katalikišką mokyklą viršminėtos bažnyčios, tas būtinai spiria ir tėvus prigulėti prie lenkų parapijos.

Dalyvavę.

LEWISTON, ME.

18 rugsėjo 105 kuopa L. S. S. parengė prakalbą. Kalbėjo lokasai Antonovas. Biaurojo katalikus, tikėjimą, vadindamas visus tikinčius tamaisiais, jė akus icilikus augstino kaipo mokintus, apsišvietusius. Ragino visus dėties prie kuopos, kad palikti tokią pat „mokiniais“ kaip visi icilizmo pasekėjai. Neprašai bus pastebėti p. Antonovui, kad nupskutų akis nuo vieno taško, nes ilgai visi apsauga. Jeigu pats gerai pažintų savo bendrį darbą, moksą ir dorą tai susilaikytų reklamuoti kitiems. Vistiek rimtesnioji visuomenė mokės savo saiku išmatuoti jį moksą. Taip ir darykime, draugai ir draugės!

A. Petkevičia.

NORWOOD, MASS.

Atsakymas p. Žanavikui.

Mano korespondencija tilpusi 34 „Drango“ numerįje, kur buvo pažymėta, kad 4 d. rugpjūčio „L. Vyčiai“ turėjo savo susirinkimą, kuriame tarėsi šį bei tą pradėti veikti po L. Vyčių vardu. Tai matyt labai išgaidino „Atleties“ korespondentą Žanaviką, kuris 35 „Atleties“ numerįje iššaudo padarė čielą vezimą.

Žanavikas užmeta man būk aš rašęs abelina apie visą Norwoodo jaunimą ir pažymėjęs jog ikišiol jaunimas čionai nieko neveikęs ir išdrožia visą „istoriją“, išrodydams kas kur tik ką yra nuveikęs, nesikirdamas, nei socialistų, nei šilpinių, bet visus stato vienon eilį n kaipo geriausia tautos veikėjas. Turpu p. Žanavikui pasakyti, jog savo koresp. aš tikrai minėjau apie Vyčius, o apie tuos, kurie eina šliupo bei socialistų nurodytais keliais neturėjau nei savo mintyje apie juos minėti ir rašyti. O kad „Vyčiai“ ikišiol nepasirėdė čionai su savo veikimu tą pasako pats Žan-as. Tolemanai p. Žanavikui, vietos klebonas kun. Matulaitis, susirinkusiems, maždaug pakartojo, tarytum, jis tą žinę išanksto, ar-

žinoti su latviais. Tie visi nutaria lyg jis esąs vietinio jaunimo dvasios valdovs. Tikrai juokinas tas p. Žanavikas, mat jeigu jam netinka Vyčiai tai jis tvirtina, kad jau visiems netinka, o gal atsisiras tokių terp Norwoodo jaunimo, kuriems L. Vyčiai patiks o ką tada pasakys Žanavikas. Žinoma, kolei vietiniai Vyčiai jaunimui nepasirėdė savo veikimo programa, kolei jaunimas nieko nežino apie Vyčius, tolei jaunimui gal pasirūdyti netinkanti, kaipgi gali patikti tokia draugija apie kurią nieko nežinau. Jog Vyčių organizacija užsimezgė tik 1912-metuose iš kelių tiktai žmonių o dabar jau turi keliolika kuopų su keliais šimtais, o gal ir tūkstančiais narių. Iš to matyt, kad jaunimui patinka toji organizacija, kad taip sparčiai ir ją spiečiasi.

Tolemanai p. Žanavikui jaunimą Vyčių įstatais. Girdi, prigulint prie Vyčių dr-jos nebus galima skaityti antikiejiškos ir anti-tautiškos literatūros, ir ne galima bus eiti ant šliupo, ir ant socialistų prakalbų. Taus įstatais išsiųs bo sau p. Žanavikui niekno nevečiami ir kas prigulės prie Vyčių tiems tie įstatai bus geri. Bet matyt p. Žanavikui nepatinka, kad Vyčiai aiškiai parodo savo pasirizimo tikslą, ir pasiskyrę sau tiesų kelią, kuriuom žengs pasiremami dora ir tikėjimu, o neklamos šliupo bei socialistų nurodytais purvinais, laisvamanybės šuntakiais, todėl ir jų prakalbų klausytis Vyčiams nebus reikalo. Matyt, kad delto p. Žanavikui daugiausiai ir nepatinka.

L. Vyčiai gyvuos. Ir daugiausiai su p. Žanaviku nematau reikalo ginčyties ir ant jo užsipuldinėjimų neatsakinėsiu, tiktai dar pridursiu pastabą, kad jeigu tik vienas L. Vyčių susirinkimas taip smarkiai išgaidino poną Žanaviką, tai kaip bus tada Žanavikui, kuomet Vyčiai pasirodys viešai, o girdėjau, kad Vyčiai žada ką tai neužlgo rengti. Todel, kad apsaugoti nuo pavojaus p. Žanaviko sveikata, išanksto pranešu apie tai ką girdėjau.

Tas pats

MONTELO, MASS.

7 rugpjūčio šių metų buvo L. Vyčių 1 kuopos piknikas, į kuri patekau ir aš.

Radau puikų būrelį lietuviško jaunimo, kuris padorei sau žaidė, linksimos. Vaikiniai buvo užimti, ritinėjimu sviedinio (base ball) su kuriu bemaž visą laiką ir perleido. Vedėjais buvo vietiniai nekuriu moksleiviai lietuvišai, bet viskas tvarkėsi anglių kalba, kad vargu buvo manyti, jog lietuviško jaunimo pasilinksiminis. Nors anglių sviedinis (base ball) yra ir labai smagus žaidimas, bet ar nebūt galima tie to dar pridėti ir lietuviškų žaidimų ir programą, nes ir lietuviškų žaidimų yra gan gražių ir užimančių.

Merginos tai vienur, tai kitur sutojusios būreliuose linksimai šnekučiams, bet daugiausiai angliškai. Lietuviškai tik seniai daugiausiai šnekėjosi, su kuriais ir turėjau progos vieną kitą žodį pasidalinti. Vienok nusibodo vien su seniais, nutariau surast lietuviško jaunimo, kad pasidalyt savo jausmais. Todel nieko nelaukdamas inlindau į būrelį linksimai besišnekučiojančių merginų ir pradėjome klegėti, tuo tarpu priartinus viena panelę, ir bandė užvesti pasikalbėjimus anglių kalboje, bet kitos drąsiai atsisakė, tada ir pastaroji pradėjo kalbėti lietuviškai. Garbė susipratusiame jaunimui, kurs netik išdrįsai viešai prabilti lietuviškai, bet ir savo klystančius vientaučius pataliso.

Paskui mažos mergaitės padainavo porą lietuviškų dainelių, pašoko lietuviškus žaizlus: Jurgelį ir agunėlę ir kuriuos smagu buvo pasižiūrėti.

Vytis.

LONDONAS ANGLIJOJE.

Lietuviai jungiasi ir tam tikrą draugiją, šelpti vienas kitą badui prispyrus, laike karės. Sekmadienį 30 d. rugpjūčio buvo suauktas del to dalyko susirinkimas, atsiuvo klubo salę. Šiame susirinkime, klubas buvo puštutis. Visų pirmiausiai, vietos klebonas kun. Matulaitis, susirinkusiems, maždaug pakartojo, tarytum, jis tą žinę išanksto, ar-

praėjusį sekmadienį, kaip kas ir naujo buvo inčsta, kaip va, kad varge bus galima nekuriuos, ir klube paguldyti ir badaujančiams valgi gaminti. Ragino klebonas, kad likučius duonos nemėtytu, o sunaudoty, neturintius darbo, ir bado prispirtiems, ir t. t. Pagalios ragino šelptis ir višiemis ristiis kruvon, anot klebono, karė gali usitraukti ir ilgai. Toliau kalbėjo P. J. Levinkas, aiškindamas, kad karė kiekvienam atneša vargą ir pasaulis žinąs kas yra darbininkas; jis ir ragino ristiis draugijon, ir šelpti vienas kitą, ir t. t. Pagalios buvo išrinktas tam tikras kumite-tas, ir susitvėrė šelpiamoji draugija. Ir apie keli užsirašė mokėti mokesnį draugijon kas savaitę pagal išgalę.

Pašelpa bus duodama pagal nuožūrą, ir katras neturės banko pinigų, ir t. t. Vietos klebonas gera pradžia padarė imokėdamas kalis šilingų, ir toliau sakė moksė. Beje, kad ne klebonas šis svarbus dalykas ištikrųjų nebūtų įvykęs.

Vertėtų lietuviams ir anglams neatsakyt šiame reikale pašelpą, ir šelpti lygiai kaip savuosius. O labiausiai nepamiršti Lietuvą, kur-kas stovinčią didesniau pavojui.

Sekmadienį 30 d. rugpjūčio pasklido kalbos būk kal-kurie matė rusų kazokus, ir būk rusų kazokai eina anglams pagelbon mušt vokiečius.

Kalnavertis.

LONDONAS ANGLIJOJE.

Praėjusią savaitę pas mus buvo atsilankęs kunigas J. Norbūtas, iš Skotijos „Išvėjų Draugo“ leidėjas ir redaktorius.

Sekmadienį 6 d. rugsėjo buvo laikytas paprastas susirinkimas, ant kurio dalyvavo, kun. J. Norbūtas. Pirmiausiai vietinis klebonas priminė susirinkusiems, kaip visuomet sveteliai, atkeliaję naujo ką papasakoją, tad sako, ir šis svetelis mums ką nors pasakys, ir meldė sveičia prabilti. Kalbėtojas savo kalbą pradėjo nuo tikėjimo, sakydamas jog tikėjimas žmogui būtinai reikalingas ir, be tikėjimo nieko gero negalima nuveikti, ir t. t. Kalbėtojas plačiai ir aiškiai apipasa-kojo, lietuvių padėjimą, o ypač dabar karės laike, kad Lietuva daug savo sūnų nustos, ir ji daug nuo karo gal nukentėti, kalbėjo ir apie svarbesnius, patvirtintus mūsų iš karės lauko, kurie atsitiko paskutiniomis dienomis ir t. t. Pagalios kalbėjo apie skaitymą knygų ir laikraščių, ir ko-kia naudą tas atneša visuomenė. Galop kun. J. Norbūtas paskaitė eile iš knygutės iš senų darbininkų pasakojimų, kuo visus prijuokino. Užbaigdamas savo kalbą kun. J. Norbūta, reklamavo savo „Išvėjų Draugą“ ir ragino kare-nori -tai gali dabar užsisakyti, bet, rodos, mažą pelnė.

Kun. J. Norbūtas kalbėjo apie porą valandų ir daug indumaus pripasakojo, o kaip emė dainuot dainą pritaikindamas rudžio mylėtojams, tai prijukino klausytojus įvales, ir kalbėtoji dekojo publika rankų plojimu, net piskėjo.

Anglų orlaiviai naktimis sergisti, kad ir Londono padanges neat-sibestų vokiečiai. Kalbama, kad paskutiniomis dienoms daug lietuvių įstojo anglių kariuomenę, mat eisią vokiečių kailį perti. Cukrus dvigubai pabrango — pirmasis svaras sukrus kainavo 2 penai — dabar 4 penai, ir šiaip viskas brangiaus, tik duona, bul-tadės galima sakyti po senovei.

Kalnavertis.

NEW YORK, N. Y.

6 d. rugsėjo Aušros Vartų bažnytinėje salėje atsiuvo vakarėlis su prakalbomis, dainomis ir vaidinimu. Jan 38 „Drango“ No tilpo to vakaro kritika po kuria pasirašęs Buves. Tas Buves, sub

PASTABOS.

"TAUTOS TARYBA".

Vienas iš svarbiausių Chicago politiškojo seimo nutarimų buvo "Tautos Tarybos" steigimo sumanymas. Lietuvių tauta inaina naują savo gyvenimo laikotarpį. Krito baudžiavos panciai (1861 m.), sujudo vilnis tautinio atgimimo (1883 m. "Aušra"), atgavome spaudą (1904 m.), pagaliau atkovojome dalelę politiškos laisvės (1905-6 m.). Vis tai, taip sakant, laiptai, vedantieji į augštą ir šviesų lietuvių tautinės kultūros rūmą. Antroji pusė 19-ojo šimtmečio ir pradžia 20-ojo buvo mūsų tautai laikas ruošimosi prie politiškos laisvės, laikas brandinimo mūsų pajėgų. Pagaliau valandą paskutinę išmūšė ir mūsų tauta, kaip vienas žmogus, turės dabar stoti ir pareikalauti savo kraštui knoplaucius autonomijos. Išanksto galime numanyti, kad mūsų šitas reikalavimas sutiks nemažą priešų. Neatsiėmę jį jį prielankiai nei rusai, nei vokiečiai, nei "broliai" lenkai, svajojantieji inkorporuoti Lietuvą į savo laisvą Lenkiją. Tad neužteks mums reikalavimus patatyti, reikės juos apginti ir pravesti į gyvenimą. Gal mus laukia ilgas ir sunkus darbas, ilga kova. Mes vargiai galime tikėtis, kad lietuviai, gyvenantieji tėvynėje, galėtų tinkamai tai kovai susiorganizuoti. Tuo tarpu mes Amerikos lietuviai laisvoje šalyje gyvendami, galėsime tai padaryti be jokios kliuties iš kėno nors puse.

Kiekvienas didysis darbas, remiamas plačiąja visuomene, reikalauja to darbo vadų, kurie tą visuomenę vienytų. Negalime veikti išsiblaškę, išsibarstę. Mes turime sudaryti tokią nuolatinę centrą, įstatigą, kuri vienytų visus Amerikos lietuvius be pakraipų skirtumų, kuri laikytų savo rankose vadžias. Ji beabejotai turės pasitikėjimą ir Lietuvos, su kuria ta įstaiga turėtų būti nuolatiniuose susišėimuose. Tai įstaiga mes ir pavesime būdėti ir nuolat stovėti ant tautos reikalų sargybos. Ta įstaiga bus "Tautos Taryba". Tai "Tautos Taryba" turi būti gyva įstaiga, nuolat remiama gyvinimu ir jo reikalais. Jos narius turėtų rinkti visos didžiosios mūsų organizacijos be pakraipų skirtumų. Žinoma, negali rinkti "Tautos Tarybos" kokie nors politiškieji seimai, kurie atstinka labai retai ir į kuriuos kartais neatvažiuoja reikalingiausios žmonės. "Tautos Taryba" gali susidėti tik iš atstovų nuo gyvai ir nuolat veikiančių mūsų didžiųjų organizacijų, kurios rinktų savo atstovus į "Tautos Tarybą", tik tam tikram laikui (sakykime 2 metams), paskui juos paminantys kitais, arba ir tų pačių palikdami.

Chicago politiškas seimas gal geriausiai tai klausimą išrišė, patardamas, kad organizacijos, turinčios nemažiau, kaip 1000 narių, galės deleguoti po 1 atstovą į "Tautos Tarybą"; gi organizacijos, turinčios mažiau kaip 5000 narių — galės deleguoti po 2 atstovus. Chicago seimas išreiškė pageidavimą, kad tokią "Tautos Tarybą" sudarytų ne vėliau, kaip iki ateinančių Naujų Metų. Kol kas gi laikinai pildyti "Tautos Tarybos" priedermes pavėdė jo įsteigėjas "Tautos Fondo" valdyba. "Tautos Fondo" valdyba jaučia begalinį sunkumą nors ir laikinai uždėtos ant jų naštos ir iš savo pusės pageidautų, kad ta tikroji "Tautos Taryba" sudarytų kuogreiviais. Lietuvių Rymo Katalikų Federacija jau padarė pradžią: išrinko nuo Federacijos į "Tautos Tarybą" du narius: kun. J. Misių ir p. J. Vasiliauska. Kadangi kitos organizacijos (išskyrus, rodos, Socialistų Sąjungą) šiemet nebeturės sa-

vo seimų, tad laikinai iki savo seimo galėtų skirti į "Tautos Tarybą" tu organizacijų valdybos.

Visi turėtume nuoširdžiai pageidauti, kad tas "Tautos Tarybos" sumanymas suvienytų visus lietuvius. Tuo mes padarytume savo tautišką ir politišką subrendimą.

IV-AS L. R. K. FEDERACIJOS KONGRESAS CHICAGOJE 23-25 RUGS, 1914 M.

Pirmą negu paskelbime platų protokolą ketvirtąjį Federacijos kongreso, skaitome reikalingu dalyku bent aplamai broūžais pažymėti jo svarbą ir nuveiktus darbus.

IV-as Federacijos Kongresas buvo bene vaisingiausias iš visų ligiol buvusių kongresų: 1) buvo išaiškinta daug svarbių lietuvių katalikų gyvenimo reikalų, buvo nutiesti keliai ateities darbams; 2) galutinai susitvarkė Federacija, kaip to tikra organizacija ir jos autonomiška šaka "Tautos Išdas".

Pirmoje eilėje turėtume pažymėti pasekmą išrišimą spaudos klausimu. Lietuviai katalikai nebežūrės taip šaltai ir spaudos reikalus, kaip ligiol kad žūrėjo. Kongresas išreiškė gyvą užuojautą sumanymui kurti naujus katalikiškus laikraščius, steigti tam tikrą draugiją katalikiškos spaudos platinimo, patarė katalikiškos draugijos imti sau už organus katalikiškus laikraščius, pagaliau išreiškė pageidavimą, kad kiekvienoje šeimynėje rastųsi katalikiškas laikraštis.

Kitas kongreso nuopelnas — tai malonus ir krikščioniškas atsinešimas į moterų klausimą ir jo reikalus. Moterų delegatės, gan skaitlingai suvažiuojusios į Kongresą, atsivėję su savimi pilnai pribrendusį ir ganėtinai sudorotą projektą L. R. K. Moterų Sąjungos. Kongresas išreiškė gilią užuojautą jų sumanytai sąjungai ir ingaliojo pačių moterų išrinktą komisiją užsiimti Sąjungos organizavimu. Čia malonai pažymėti, kad moterų šį kartą parodė gražų būrėlį supiratusių savo seserų, gerų kalbėtojų ir veikėjų.

Didžios taip pat svarbos yra kongreso nutarimai blaivybės reikalais. Kongresas trokštą, kad mūsų inteligentijs, kaip dvasiškoji, taip ir svietiškoji blaivybės platinimo reikalą arčiau paimtų į širdį, kad mūsų parapijos galutinai nusikratytų alkoholio kapitalo intekmės, kad nebešleigtų girtų piknikų ir tt.

Katalikų tikybinio (iš dalies ir tautinio) gyvenimo sutvarkymui šis kongresas begalo daug nusvėrė. Visiškai paaiškėjo lietuvių vyskupo reikalingumas. Užmegsta pradžia tuo tikslu veikimo. Surastas tikras, kelias tokiame sutvarkymui mūsų parapijinių santykių, kad išnyktų visokie nesupiratinimai ir ginčai.

Iškelta idėja neapmokamų parapijinių mokyklų ir nurodyti būdai tai idėjai vykinti gyvenimam.

Palgios pajudintas labai svarbus darbininkų organizacijų klausimas, kurs del laisvės stokos nebuvo galutinai išrištas, bet atidėtas iki kito kongreso. Tam tikra išrinktoji komisija turės per šiuos metus pasukti galvas, kad kiti met pasekmą darbininkų klausimą išrišius.

Iškeltas aiškėn vaikų organizacijos reikalingumas; taip pat nurodytas kelias griebties lietuviams amatų.

kesnių sistema. Paskirti metiniai mokesniai parapijoms, draugijoms, susivienijimas ir pagaliau atskiriems žmonėms. Keliolika parapijų čia pat per savo atstovus prisirašė prie L. R. K. Federacijos. Taip pat prisirašė "Vyčiai", "Labdarininkai", "Sąjunga" ir R. K. Moksleiviai. Bene svarbiausia bus čia tai, kad pasekmą išrištas klausimas prigulėjimo draugijų prie Federacijos. Draugijos, prigulėnčios prie Federacijos, jausis esančios vienybėje su visais Amerikos lietuviais katalikais; gaus visuomet iš centro žinių apie visą katalikų veikimą; kas svarbiausia gi laikys savo globoje ir priežiūroje tuos draugijų narius, kurie persikelia iš vieno miesto į kitą. Draugija tos naujos vietos, į kurią persikėlė narys, turės suteikti jo šenajai draugijai tikrų žinių apie jo sveikatos stovį. Mokesnis draugijoms įvestas visai nedidelis, nes tik 2 centai metams nuo kiekvieno savo nario.

Pagaliaus sutvarkytas "Tautos Išdas", kaip autonomiška Federacijos šaka. "Tautos Išdas" turės savo įstatus, valdybą, atskirą nuo Federacijos kasą. Į jo narius bus priimami ne tik katalikai, prigulintieji prie Federacijos, bet ir tie tautininkai, kurie dar nenustoję gerbti katalikybės ir nekovoja prieš ją.

"Tautos Išdo" nariais galės būti parapijos, draugijos, draugijų susivienijimai ir pagaliau atskiri žmonės.

Pagaliaus kongresas padarė pradžią svarbiausia tautinei įstaigai — "Tautos Tarybai", išrinkdamas į jos narius nuo Federacijos kun. J. Misių, Federacijos prezidentą ir p. J. Vasiliauska iš Baltimorės.

Apskritai imant šis kongresas parodė daug lietuvių katalikų gyvybės, praklinių troškimų, gabumo ir sumaningumo. Jau ne tik lietuviams katalikams, bet ir jų priešams turės būti aišku, kad L. R. K. Federacija yra svarbiausia amerikiečių idėjinė organizacija, kelianti ir platinanti mūsų visuomenėje praklinias idėjas, gražius ir doros sumanymus. Federacija, kaip doros mokytoja ir praklinių idealų skelbėja be abejonės užima mūsų visuomenėje pirmąją vietą.

IV-asai Kongresas pilnai nusisekė ir delegatų skaičiumi, nes išviso buvo 108 delegatai. Sekantis kongresas bus kiti met Brooklynje. Mes nuoširdžiai patariame savo skaitytojams perskaityti kongreso protokolą, kurs tuoju bus pradėtas spausdinti, taip pat ir visus referatus, kurie bus spausdinami "Drauge", pagaliau išsityti knygą "IV-ojo L. R. K. Federacijos kongreso darbai", kuri išeis iš spaudos po kokių 3 mėnesių.

LIETUVOS SUŠELPIMO REIKALAI.

Pasekmą įvyko Lietuvių Politiskasis Seimas Chicagoje, ir padarė mums kaip pareigą, būtinai surinkti gausiai aukų. Kiekvieno Tautos Fondo Komiteto nario užvis svarbiausioji pareiga, tai pertikrinti mūsų sąjaušmingus viengėnius, kad jų suaukoti pinigai bus panaudojami vien Lietuvos politiškiems reikalams ir labiausiai nukentėjusiui Europos karės metu, mūsų viengėnių sušelpimui.

Tautos Fondo išdininkas iškarto turėjo parūpinti \$10,000, (dešimt tūkstančių dolerių) apsaugos, arba "bond", o vėliau aukoms pervišius apsauga, pastaroji bus padidinta pagal Tautos Fondo Pirmininko reikalavimą. Dabar surinktasias aukas galima atvargiai siųsti Tautos išdininko vardu, per T. F. raštininką. Tautos Fondo išdininkas kas mėnuo skelbs laikraščiuose visų aukų atskaitą ir šaltinius iš kur gauta aukų.

Pinigi gali umu laiku prireikti ir tai labai daug, todėl, neatidėliodami, aukokime kas tik galime, idant nesutrukdymų mūsų politiškojo reikalo. Norėjome, kad mūsų gerus norus Liet. Politiskasis Seimas sutvarkytų. Dabar jau Didis Politiskasis Seimas, įvykęs Chicagoje, rugs. 21 ir 22 d., 1914 m., galutinai sutvarkė veikimo būdą. Daugiau nieko nelieka, kaip vien mūsų visuomenės sudėti šimtus tūkstančių dolerių aukų. Jeigu mes pakeliam kalbą apie Lietuvos autonomiją, nes turime sudėti tam tikslui ir pinigų, ir tai ne tūkstantį-kita, bet šimtus tūkstančių dolerių — visai umu laiku. Mes žinome, kaip vengrų, čekų ir kitų tautų atgijimo metais buvo aukos renkamos. Dabar reikės daugiausiai vien apie aukas ir jų rinkimo būdus tekalbėti, rašyti, agituoti, kol visa tauta rems Lietuvos pinigyno klausymą. Mes žinome, kad tautoje save lietuviais vadinančių milijonierių taip kaip ir nėra. Mes lygiu būdu žinome, kad Lietuvos pinigynas, lai nors ir milijonus dolerių turėtų, veikiai būtų išemtas naujiems, ligiol neapgalvotiems Autonomiškos Lietuvos reikalams. Juo daugiau pinigų turėsime, tuo greičiau ir daugiau išgausime Lietuvai liuosybės.

Visi lietuviai dėkite mažas ir dideles aukas Tautos Fondo. Paaukoję kartą, aukokite antrą, trečią, ir... dešimtą kartą. Lai aukų rinkimas bna mūsų visų svarbių svarbiausiuju darbu. Visur kalbėkite apie aukų rinkimą Lietuvos sušelpimui.

Praiklūs lietuviai, į jus, gerbiamieji, pirmiausiai kreipiames ir laukiame iš jūsų sektingų pavyzdžių ir pasiavintimo mūsų tautą laiminančiam darbu.

Tautos Fondo Valdyba:
Dr. A. K. Rutkauskas,
Pirmininkas,
Baltrus Vaisnoras,
Išdininkas
A. A. Šlakis,
Raštininkas,
3255 So. Halsted st.,
Chicago, Ill.
Kun. F. Kemėšis.
J. Jaroševičius.

Pastaba:
Siųskite aukas šiaip: Išrašykite Money Orderį, ar čekį Tautos Fondo Išdininko vardu: B. Vaisnoras, Pittsburgh, Pa., bet podrag su laiška reikia siųsti Money Orderį ar čekį Tautos Fondo Raštininkui Adv. A. A. Šlakis, 3255 S. Halsted st., Chicago, Ill.

"LIETUVIŲ DIENA" AMERIKOJE.

Lietuvių Politiskasis Seimas, Chicagoje, vienbalsiai pripažino reikalingu sumanymą, kad lietuviams reikalinga yra "Lietuvių Diena" Amerikoje. Pažangiosios ir tautiškojos dvasiojos tvirtos tautos, jau nuo senų laikų turi tokias tautiškas dienas, pavyzdžiui: airių šventę Patriko Dievo. Mūsų Politiskasis Seimas paskyrė švento Kazimiero Dieną (Kovo 4 d.) taja "Lietuvių Diena" Amerikoje. Kadangi minimojo Politiskiojo Seimo norėta ir šį metą neapleisti be "Lietuvių Dienos", o, kaip žinoma, galint tik tai šį metą pabaiga pasinaudoti, todėl, siems metams SEIMAS pasyrė Amerikos Padėkos Dieną (Thanksgiving Day, lapkričio 26 d., 1914 m.), kad vienkart būtų ir "Lietuvių Diena".

Taigi, visos tos draugijos, kurių atstovai dalyvavo Lietuvių Politiskame Seime, Chicagoje, yra "Lietuvių Dienos" palakytomis, nes kas draugijų ingaliočiai nutaria, tosios draugijos pildo kaip savo nutarimus. Regisi aišku, kad kiekvienos draugijos pareiga kuošikilingiausiai pasirodyti, šmet, "Lietuvių Dienoje", t. y. lapkričio 26 d., 1914 metų, o visais se-

kančiais metais, Sv. Kazimiero Dienoje, Kovo 4 d., ir taip priminti visam pasauliui, kad lietuviai moka branginti savo tautiškąją gyvybę. Pirmiausias, iš savo valios paduodavome patarimus ar užmanymus įvairiausioms tautos reikaluose. Dabar mūsų DIDIS POLITISKASIS SEIMAS, savų neužginčijamą autoritetu, paskyrė mums darbą. Mes pildydami mūsų SEIMO valią, vien primename gerbiameiems viengėnčiams mūsų visų pareigas. Tik tai toji tauta vėta paguodėnės, kuri pildo savo nutarimus ne žodžiais, bet geras darbais padaro savo vertę.

Mes, "Lietuvių Politiskiojo Seimo" išrinktoji "Tautos Fondo Komiteto Valdyba, atlikdami mums paskirtąjį darbą, kviečiame visas lietuviškas draugas ir pavienius lietuvius kuošikilingiausiai pagerbti "Lietuvių Dieną", lapkričio 26, 1914.

Lai nei vienas lietuvis nepasirodė tą dieną apsvaigęs (užsigėręs) ar kaip kitaip, lai nenužemina Lietuvos vardo. Atpenč, lai visi kas kaip išmano pasistengia pasirodyti, "Lietuvių Dienoje" gerų geriausiųjų šviesoje prieš svetintaučius. Dainos, žaismės, paskaitos, demonstracijos, procesijos, ir pamaldos privalėtų būti atliekamos "Lietuvių Dienoje".

Laiko visai maža, kad pridėrėnėi prisirengti, mūsų Seimo pagindytosios "Lietuvių Dienos" pagerbimui pirmą kartą Amerikoje. Kam rūpi Lietuvos ir savęs pagodone, tie praklinūs lietuviai ir lietuviškas nelauks antro paragino, bet veikiai stos garbingųjų lietuvių eilėna ir ruošis ką nors gero nuveikti "Lietuvių Dienoje".

Visi tie mūsų viengėniai, kurie nieko negali veikti — nei teatrų surengti, nei dainų dainuoti, nei paskaitų parūpinti, ar veikiančioms draugijoms patarnauti, kaip pasakojta, tokie lietuviai privalo paaukoti "Tautos Fondui" vienos dienos uždarbį. Šis padavadijimas yra mūsų Politiskiojo Seimo įsakymas ir kiekvienam prakliniam lietuviui yra šventoji pareiga.

Tautos Fondo Valdyba:
Dr. A. K. Rutkauskas,
Pirmininkas,
Baltrus Vaisnoras,
Išdininkas
A. A. Šlakis,
Raštininkas,
3255 So. Halsted st.,
Chicago, Ill.

VIENAI RAŠOMA KITAIP DABOMA.

p. "Lietuvis", "Dr." No. 38-me rašydama straipsnį. — "Apie korespondencijas" — matomai, daugiausiai stengėsi pateisinti ypatus, nes palaikyti teisybę, kurios, ištikrųjų augėiausias žmoniškumo principas reikalauja. Gi mane ("Salamona") išvaidino melagiu, šmežiku, užgaulioju — už rimtą kritiką, kurią parašiau "D." No. 35-me (žūr. žiniose iš Baltimorės) apie "L. V." prakalbą. Tuo labiau g. "D." skaitytojai gali mano žodžiams tikėti, kadangi ir "Lietuvioje" to paties sąvartės (nepamenu No.) kitas korespondentas tą patį parašė, ir kaslin p. "Lietuvio" užstojo mano. Būdnie, ve ką pasakė: "jis rengėsi pgi prakalbą du mėnesiu".... Tai reiškia, kad jis buvo kalbėtoju; perstatinėjo kitus kalbėtojus o paskui patsai kalbėjo, užtai jau čia p. L. ir prasielkta su tiesa — jis rašo kad p. B. beveik nekalbėjo — kalbėjo tik... beveik nieko nepasakė. Toliau p. L. rašo, — "kaakita yra persėpti ir t. o. neišjuokti, apšmeižti." Te buvome netik persėptimas, bet dar draugiškas patarimas, k. t. "eiki drauguži knygynan, skaityki knygas, iš kurių susipažinsi su savo seneliu, dvasia, jų kalba ir t. t." Taigi ar gali kas patvirtinti p. L. užmetimą, kuriame rašo, būk aš noris p. B. kaipio čia gimusį apšmeižti ir tuomi atstumi tu visuoemio darbo! Tiesa.Reikia pratinėti prie visuomenės darbo, bet kitokių kelių; nereikia norėti, kad

jie (čia gimę) užkelti ant estrados mums maltų kaip automatišką mašiną, bet patrinti juos prie apsiškaiymo Lietuvių literatūroje, parengti jiems pritaikytas prakalbas, paskaitas ir jie lai atailanok kaipio klausytojai, tai geriausia bus lekejių pirm viso. Ir vėr p. L. rašo — "p. Būdnis, tai vienas iš rimčiausiųjų mokaleivių Baltimorėje".... Čia išgiriama p. B. ypatybė, aš gi nežinau jo būdo, kad ir žinočiau tai čia ne vietą rašyti, nes laikraštis tai ne reklamų lenta. Aš ir-girasiau ką girdėjau buvęs kalbose ir nežidėjau kas sakė, bet ką pasakė, užtai anoji žinutė tilpusi "D." No. 35-me iš Baltimorės, nenustoję kritikos vertės, kokį reikalinga kiekvienam viešam darbu. P. "Lietuvis", nei šiaip nei taip subaręs už nepataikaujantį aprašinėjimą, pataria rašinėti esant geresniame ūpe.... Už ką jūs laikote mus korespondentus!

Dar vienas juokingas p. Lietuvio išsitartimas — geriau ne užtarnautas pakrymas, neg ne užtarnautas pagyrimas, neg nebūti ir tiesą, jeigu nesiskverbtų šis: pagirk, užsitarnavusį papeikimo" (p. L. logika prie to veda.) Tai tiek į tai.

Salamonas.

S. L. R. K. A. REIKALAI.

NAUJI NARIAI PRISIRASĖ 30IAME BERTAINYJE 1914 M.

Į 1-mą Skyrį.

- 1 kp. Joana Šalaševičiūtė, Alzė Jokubauskienė.
- 2 kp. Olesė Gerdasčiūtė.
- 3 kp. Vincas Jasinauskas, Petronė Jasinauskienė.
- 4 kp. Juozas Maknavičius.
- 7kp. Juozas Andruškevičius, Leonas Pekalskis, Pranas Kupčiūnas, Šimas Nepėnskas.
- 8 kp. Ona Palaibūtė.
- 9 kp. Marė Povilaitienė.
- 10 kp. Ignas Valančiūnas.
- 11 kp. Kazys Besasparis.
- 13 kp. Jonas Grebliauskas.
- 15 kp. Kazys Buras, Jonas Petkus.
- 16 kp. Kazys Pakštas.
- 17 kp. Ona Marcinkevičienė, Rakele Aušurienė, Ona Vitkauskaitė, Jieva Miškinienė.
- 18 kp. Lūdvisė Palaikiūtė, Ona Sukevičienė, Vincas Abromaitis, Rožė Babarskienė, Juzė Patackienė, Marė Gilienė, Marė Ulevičienė, Agota Vaidiūnienė.
- 21 kp. Bronė Valaičiūtė, Antanas Kerašis, Juozas Andriulinas.
- 22 kp. Adolfas Bingle.
- 24 kp. Matėušas Supranavičius, Marė Rudzevičienė, Alena Klimienė, Marė Pivnickienė.
- 25 kp. Rožė Škarnulienė, Tamosiū Parulis, Ona Vitkauskaitė.
- 27 kp. Marė Pukienė, Marė Valiukevičienė, Anielė Stasiulaitienė, Morta Sagaitienė.
- 31 kp. Antanas Pavasaris, Antanas Šumskys, Pranas Šerokas, Vincas Polokas, Magdė Isodienė, Alponas Gelažius, Kazys Laurinavičius, Antanas Bartkus, Antanas Kazlauskas, Tamas Zukas, Ona Kiseliuskienė, Baltrus Marčiūnionis, Jurgis Staniukynas, Vincas Revuckas, Raulas Janulevičius, Juozas Zals, Viktoras Zukas, Juozas Andzervičius, Antanas Ciginskis, Jonas Žilionis.
- 35 kp. Jieva Kunčienė.
- 36 kp. Juzė Adomavičienė, Antanas Pempė, Aliėna Radzevičiūtė, Paulina Lapeniūtė, Ona Kasaitienė, Antanas Masandukas, Kazys Salys, Stasys Vinclovas, Juozas Kralikauskas.
- 38 kp. Rožė Kapucienė.
- 39 kp. Ona Sutkienė, Antanas J. Sutkus, Juozas B. Gabalis, Petronė Kundrotaitė, Dominikas Galminas, Juozas Statkus, Agnėška Jokubauskaitė, Alzė Burasaitė, Domielė Judaikaitė, Jonas Karvelis, Kazys Dargys, Povilas Kukanaukas, Juozas Petrauskis, Antanas Kiunius, Adomas Sirvidas, Stasys Saunaris, Ona Saunarienė, Jieva Kariėnė, Vincas Klovas, Juozas Leščiauskas, Varonika Leščiauskaitė, Petras Kundrotas, Marė Musgraitė, Augustina Každailaitė, Bronė Daknaitė, Zosė Leščiauskaitė, Vincas Janušauskis, Kostantas Kundrotas, Bladislava Kundrotaitė, Dominikas Šurkus, Petras Čepas, Marė Šiusaitė.
- 40 kp. Alena Baltuskevičienė.

- 42 kp. Antonina Masčiūtė.
- 43 kp. Petras Gustas.
- 45 kp. Anastasija Radzevičienė.
- 47 kp. Agata Peterienė, Marė Litvinienė, Marė Kvederavičiūtė, Morta Aluskienė.
- 48 kp. Jieva Junėaitė, Polėša Dychavičius, Kazys Bukauskas, Aliėna Gričaitė, Ona Janzonaitė, Katrė Dargavičienė, Julijona Balčienė, Kazė Bukauskaitė, Marė Valančiėnė.
- 50 kp. Elzė Vangaitė, Juozas Bartelis, Elzė Ambrozaitienė, Stasė Abrozaičiūtė, Pelekas Baranauskas, Aliėna Manionaitė, Ona Palubinskienė, Jonas Žitkevičius, Ona Bekenaitė, Magdė Simonaitė.
- 51 kp. Jonas Gredeckas, Antanas G. Kubilius, Stasys Grinius, Elzė Samoškienė, Marė Tamošauskienė.
- 52 kp. Emilija Suslaiviūtė.
- 53 kp. Jurgis Kinderis, Domielė Kinderiūtė.
- 60 kp. Jurgis Bliuvas, Marė Kalikauskaitė.
- 61 kp. Jonas Kieblaitis, Pranė Kubilienė, Agota Kieblaitienė.
- 67 kp. Marė Rutkauskaitė.
- 69 kp. Ona Slavickienė.
- 70 kp. Marė Janušauskienė, Viktė Jankauskienė, Jurgis Puodžiūnas.
- 71 kp. Stasys Kindulas, Jurgis Kalinauskas, Jonas Steponavičius, Justinas Valaitis, Vladas Kveselis, Juozas Ramonas, Kazys Laukaitis, Viktoras Palaziejus, Antanas Osteika, Stasys Osteika, Kostantinas Burba, Jonas Navickas, Mykolas Ulevičius, Klemensas Majauskas, Juozas Masilionis, Kazys Vitkauskas, Pranas Gudickis, Kazys Šlekis Petras Versniakas, Pranas Šukždinis, Antanas Zutautas, Petras Valaitis, Kazys Klimas, Antanas Stanulius, Antanas Liubamirskas, Izidorius Dobilaitis, Antanas Drobnyš, Motiejus Cibulskis, Pranas Zvinakevičius, Jurgis Gaudinskas, Antanas Bakša.
- 75 kp. Antanas Antanavičius, Edvardas Frankas, Marė Savickiūtė.
- 76 kp. Juozas Zubris, Olesė Zubrienė.
- 77 kp. Povylas Aleliunas, Jieva Giedraitienė, Jonas Aibukas, Jurgis Šatas, Rapolas Šlekys, Karolina Aleliūnienė.
- 78 Jonas Navickas, Matas Navickas, Juozas Navickas, Agota Ohimbokienė, Stasys Ohimbokas, Kun. Ignas Abromaitis.
- 80 kp. Juozas Olekas, Juozas Žukauskas, Marė Žukauskienė.
- 82 kp. Ona Šipailienė.
- 84 kp. Andrius Varanėlis, Stepas Varanėlis, Jonas Prigozas, Pranas Kelevinis, Antanas Olškevičius.
- 85 kp. Ursė Žukauskienė, Zenonas Žukauskas, Petronė Česnokaitė.
- 89 kp. Pranas Treigys.
- 91 kp. Bronius Bivainis, Antanas Kanišauskas, Kazys Pivariūnas, Stasys Bobravičius, Motiejus Olišauskas, Antanas Aidulis, Vladas Senūnas.
- 92 kp. Morta Krikščionienė, Ona Miesconaitienė, Marė Miesconaitė.
- 94 kp. Vincas Šlikas, Juozas Babinas, Juozas Kirpalis, Juozas Kirpalis, Petras Karbočiūnas, Andrius Aponaitis, Jonas Bundolas, Juozas Kontrimavičius, Pranas Rošius, Mykolas Burba.
- 96 kp. Ona Minikevičienė.
- 97 kp. Agota Ivanavičiūnė, Agota Žekaitė.
- 101 kp. Pranė Maciejevska.
- 102 kp. Antanas Mikolaitis, Dominikas Karpas.
- 103 kp. Julius Stasaitis.
- 106 kp. Magdė Račkauskytė, Ona Januškytė, Petras Alionis, Kazys Kavaliauskas, Antanas Dzika, Petronėlė Starkytė, Matilda, Gurniskaitė.
- 107 kp. Marė Bruzinė, Juozas Pranulis, Varonika Bakutienė, Petronė Simanaušienė, Kazys Junevičius, Ona Satulienė.
- 109 kp. Vladas Rudnickas, Antanas Milius, Vincas Matulevičius, Stasys Rudnickas, Juozapas Puškus.
- 110 kp. Varonika Šidlauskienė, Jonas Čebatorius, Juozas D. Čebulevičius, Eleonora Puščiūnienė, Juozas Puškins, Jonas Gedaitis, A. Paldaukas.
- 114 kp. Vincas Albaitis, Varonika Albaitienė.
- 115 kp. Antonina Bertulienė, Alzė Kairienė, Antanas Ignatavičius.

"TĖVYNĖS AIDAS".

Kun. M. Gustaitis.
PRAKALBA LIETUVOS VYČIŲ SEIME.
Tąs.

Yra ir daugiau lavinimosi bei gyvenimo sistemų, tačiau jas visas galima suvesti į šias tris: dvasinę, doringę ir fiziškąją.

1. Niekas neabejoja, kad proto lavinimas būtinai kiekvienam žmogui reikalingas. Delto visos tautos ir valstybės turi daugiau ar mažiau įvairios rūšies mokyklų. Jų skaičius tai tikriausias kultūros mastas.

Kartais proto gerbimas būdavo net per daug iškeltas, — ligi opoteozės koto. Taip didžiosios prancūzų revoliucijos apogėjuje — Terroro metu — moteriškė, kaip proto dievytės simbolis, buvo statoma bažnyčioje ant altoriaus, ir jai buvo teikiama dieviškoji garbė. Be to racionalizmas, pripažįstąs vien tik protą apsolitūtišką visą kito teise, ne tik tiktai mokslo, bet ir tikėjimo dalykuose, ar ne per daug reikalauja aukos iš žmogaus? Argi neperžengia ribų, protui paskirti?

Iš kitos pusės nemąsta buvę ir tebėra žmonių, kurie mokslo neapkenčia, jį persekioja. Juk Omaras užkariavęs šalys degindavo knygynus, panašiai kaip ikonoklastai naikindavo paveikslus bei stovyklas. Kaukaze ligi šiol dar tebeužsilikusi duchoboreų sekta nepripažįsta knygų nei rašto. Pas mus Lietuvoje kad ir atsiranda tolygių atliekuonių, bet jau jie nedrįsta ir nestengia su tuo viešai pasirodyti, nes mokslo kultūra juos visur pergalį ir išjuokia.

Taip pat pripažįstama reikalingas lavinti visuomenės dailės žvilgsniui; delto statoma galerijos, muzėjai, steigiamos parodos, panoramos; delto artistikai puošiamos mokyklos — išlauko pavyzdingu stiliumi, vidų gražiomis dekoracijomis, paveikslais, stovyklomis; pagalios mokoma įvairių dailės dalykų.

Vis tai daroma tuo tikslu, kad moksleiviai, tolydžiu turėdami akys meno tvarinui, kaip ir kvėpaujama dailės atmosfera, daugiausia ingytų grožės skonio, savaime švelnintų. O tai didelė pagalba kultūriniai jaunai žmogaus dvasiai.

2. Šiandien jau visiems aišku, kad kaip atskiram žmogui taip mokyklai ir visuomenei būtinai reikalingas doringis lavinimas, kad dora ir mokslas tai dvi koji sveikatai žmogaus esiančiai. Galutinai doros mokslo reikalą jaunomenės auklėjime išparodė Foersteris, ir tą lavinimosi jį remia ant religijos, nes ji tegali pasiekti visas sąžinės paslaptis. Ir netikybė mokykla pripažįsta didelį doros mokslo reikalą, tik, žinoma, jį remia gryno proto bei natūralės etikos dėsniais.

Visgi reikia gailėtis, kad ligi šiol doros išdėstymas mokyklose yra labai nustumtas už pakalin. Paprastai pasitenkinama tam tikslui pora valandų savaitėje tiktybos pamokomis ir priedermine religijos praktika.

Didelis buvo Byronas savo talentu, tačiau kaip mažas dora: kaktas siekia dangų, o kojos purvynas klumpo. Napoleonas niekad nebūtų pasiekęs tos augštybės, kad nebūtų apsišarvavęs geležiniu valos skydu; o vienok būdamas taip galingas, taip mažai palaimino žmonių. Delko!

Kad šiaandien apšviečiausiose Europos šalyse baisiausias dedasi nuožmybės, kurioms panaudota visa mokslo pažanga, tai ne nuo kito galima išaiškinti, kaip tik stoka dorinio žmonių išlavėjimo, ypač stoka Dievo ir artymo meilės, kuri tėra doros branduolys, krikščionystės pamatas.

3. O jau trečias dalykas, t. y. kūno įgijimo lavinimas, kaip mokyklose, tap ir visuomenės gyvenime, apskritai imant, yra pūdymuojama dirva, išskiriant kaikiurais tautas, kaip švedus, čekus ir k. Tik pastaraisiais metais šiek tiek atsižvelgta į šį taip svarbų žmogaus gyvenime dalyką. Prancijoje jau sudaryta vaikų kariuomenė, kaip ir bei skautai. Rusijoje pernai pats caras per liandies švietimo ministeriją įsakė visoms vidurinėms mokykloms, kad vaikai būtų prideramai mokomi gimnastikos. Ir išties padaryta žingsnis pirmyn: išplatinata programos, įgyta priemonių ir paskirta tinkamės valandos.

Skaitome laikraščiuose, kad Europos kari prasižėjęs, Anglijoje stoji 100,000 skautų tėvynės gelbėtojų, ir kuone kasdien tūkstantėliai naujų pribūna jaunuolių tėvynės tarnyston. Skautai sergisti geležinkelius, tiltus, telegrafą bei telefonų linijas; tarnauja keliarodžiais; išnešinėja laiškus, nuleidžiamus iš oralaivių ir k. d.

Skautų generolas Baden Powell savo atsišaukime į draugus sako: "Anglijos bernaičiai! nevaikštinėkite aplinkui, vėlavomės plevesuodami ir rykraudami delei karo; kiekvienas asilas ta padarys. Netinginiaukite, bet eikšiantie ir dirbkite del šalies labo. Tėvynė jūsų reikalinga!"

Tik pas mus į šį reikalą dar nebuvo ligi šiol atsižvelgta. Pirmutiniai pjonieriai, kurie savo programą įnešė įstatą lavinties kūniškai — tai "Vyčiai". Istoriska Jums garbė už tai! nes Jūs papildėte tą didintelę spragą mūsų visuomenės gyvenime, ypač jaunimo lavinimos srityje. Jūs duodate šiuo žvilgsniu pavyzdį visai Lietuvai. Gerai intaka sustiprinsite jaunųjų kartų sveikatą, o tuo pat patūmėsite pirmyn ir anodu dvasiniu lavinimos priemonių — mokslo ir dorą. Garbė Jums už tai, "Vyčiai!"

Žinoma, padėjus pamatą pilnam žmogaus prasilavinimui, kas gali, privalo siekti prie savo specialybės, vadinas, tvirtinti kūną vieną kitą ypatingai savo gabumą — protinį, doringį ar kūninį; betgi neapleidžiant ir

kitų asmens įgijų, kad netapus siauru venalėniu žmogumi. Tik taip atsidėjus stiprinant savo vėją, galima atsiekti tam tikrą rūšį augstą tobulybės laipsnį; galima tapti mokslininku, moralistu, atletu. Kas geriausia tinka "Vyčiams", ir tai jie patys atsakys.

Be to turime dar kitą tautos reikalą — tai organizuoti savo pajėgas viešam tikslui, prirengti jaunimą viešai kovai už tautos būvį, ginti jos teises nuo kitų tautų slėgimo, — pagalios siekti prie autonomijos. Juk ne ka skaitlingesnės tautos ją turi ir dar silpnės matome ją nujaugingant, kaip Juodkalniją, Albaniją ir k. Tai kodel gi mums apie tai nepagalvoti? Sakoma, karui ištikus neblaivias ginklai galasti; prie visko reikia būti pasiruošusiems. Kaip tik šiuo žvilgsniu "Vyčiai" ir sudaro reikalingą korporaciją bei etapą.

Vakar girdėjome, delko šį jaunutė draugiją prisiėmė Lietuvos "Vyčių" vardą, būtent, kad lietuviškos niekad nės būvę paukščių kulto, todėl netinka mums "sakalu" vardas, ir priešingai — lietuviai visada gerbė žirgą su vytimi, netės rusai žiloje senovėje buvo pasisavinę iš mūsų žodį "vitiaz" vyties prasme, taigi mums labiau tinka "žirgvaikio" simbolis, kaip Lietuvos erbas, negu koks kitas vardas.

Dievo Apveizdos lemta, kad vyriausias mūsų istorijos vytyb buvo Vytautas, kuris, kaip tautos vadas ir didis karžygis, tą vardą pilnai savo asmenyje įvykdė ir pagerbė. Tai Jūs, "Vyčiai", idealus! Jisai sujungė savyje tuos principus, kuriuos Jūs sau taisykle statot. Ant Jūsų emblemos šviečia kryžius: Vytautas krikščionystę įvedė žemaičiuosna ir Lietuvoje išplatinė. Jūsų emblemoje blizga kardas: tai Vytauto kardas, kuriuo jis taip narsiai vydydavo tautas — priešus, gindamas tėvynę. Šit Jūsų ginklai; išryškėkite jais! Jeigu to didvyrio dvasia gyvenisite, išvesite brolius iš požemių, iš vergijos; padarysite juos laisvais pilieciai ir patys džiaugisitės laisva Lietuva.

Jauni esate, "Vyčiai", — stiprėkit, nes ateina laikas, kad Lietuvos našta kris ant Jūsų pečių, kris visu savo sunkumu; tuomet nebebus laiko. Stiprėkit dvasiškai ir kūniškai. Stiprėkit ir budėkit, kad, trymtyti pašaukus, butumėt pasirengę... Lai gyvuoją Vytauto kariuomenė — lai gyvuoją "Vyčiai"!

"KAS BAILYS?"

KOMEDIJA DVIEJUOSE AKTUOSE.

Vertė iš angliško Juozas Miliauskas.

Tąs.

ALDONA. Aš, aš ir nežinojau, kad tu čion esi. (Į šalį). Kas žin ar jis žino, kad aš tik vienu čėveryku apsiavęs?

JURGIS. Aš, aš manau, kad man reikia eiti. (Stovi neramiai).

ALDONA. (Sėdėdama užsigrįžus nuo publikos, amsas čėveryką. Į šalį). Kuogreičiausiai reik apsiauti. Labai jį noriu pamatyti, nes seniai mačiau, tik tada, kada prižadus sulaužim; o jau bus metai.

JURGIS. (Išskodamas drabužių). Man rodos, kad aš su žiponu apsilvėjęs į šiuos namus atėjau. (Pamato ant grindų šale kedės T. Į šalį besivilkdamas). Vistiek aš jį dabar labai myliu. Buvau išvažiavęs ant visų metų, bet nei tas man nieko negelbėjo. (Garšiai). Na tai, sudiev Pasakyk broliui kad-kad buvau užėjęs, me-meldžiu.

ALDONA. (Apsisavęs stovi. Į šalį). Kad jis nors pasiliktų. Labai nenorėčiau, kad išeitų. (Garšiai). Sudiev!

JNRGIS. (Pasiimdama viršutinį žiponą ir skrybėlę nuo kedės K.). Su diev-e-e teip, su diev. (Nenorėdamas eina prie durų V.).

ALDONA. (Zvilgtėdama nuo šono tvorėlės į iešimanti. Į šalį). Aš, aš noriu, kad jis čion pasiliktų. (Tyčiomis garsiai užspiegia).

JURGIS. (Apsisukęs greitai meta viršutinį žiponą ir skrybėlę ant kedės T. ir bėga prie jos.) Kas yra?

ALDONA. (Griežia jį už rankos ir kalba į jį lyg ir slaptingai). Aš, aš girdėjau bildesį — tenai. (Rodo į kambarį T.).

JURGIS. Tiktai bildesį?

ALDONA. (Dar slaptingiau). Teip, teip bidėsį, lyg vagims kraustant. Tikrai manau, kad vagis.

JURGIS. (Atsitolina nuo durų ir per-eina K.). Vagis?

ALDONA. (Prisikabinęs prie jo.) Ak, neapleisk mane! Aš taip išsigandus.

JURGIS. (Apsikabindamas ją, nors pats dreba, bet muduoda drąsum.) Vi-vi-viskas bu-bus gerai. Aš aš tave apsaugosiu.

ALDONA. Tikiu aš tau, bet dabar eik ir suimk tą vagį.

JURGIS. (Kruptėdamas). Ką-ą?

ALDONA. Eik ir užmušk jį.

JURGIS. (Nervingai). Ar-ar manai, kad būtinai tai reikia padaryti? Ar negeriau būtų susitaikinti su juo? Ar-arba užrakinti jį tame kambaryje?

ALDONA. (Atitraukdama nuo jo) Manding tu bijaisi eiti į tą kambarį.

JURGIS. (Dar nervingiau). Aš, bijaus! Bet kas tau, nei kiek! (Juokis nervingai). Ha, ha, ha. Bet ar būtinai reikalauji, kad eičiau?

ALDONA. Ar nori, kad laikyčiau tave už balių? (Viliojanti.) Aš visados maniau, kad kaip tekėsiu, mano vyras turės būti didvyriu. Kitokį už didžiausius pinigus neimčiau.

JURGIS. Hum, teip, bet už negyvo didvyrio vistiek negalėtum tekėti.

ALDONA. (Lyg pajukdama). Tai tu bijai?

JURGIS. (Pasiistatydamas). Niekados! (Eina drąsiai, kaip prisitvirtina prie durų T. atsigrįžta į ją lyg maldaudamas).

ALDONA. (Rodo tragiškai į duris T.). Eik! (Jis nueina. Ji tada užsikemša burną skepataite, idant užsilaikyti nuo juokų). Tai juokų. Viskas pavelijama meileje. Aš ir norėjau, kad jis pasiliktų ilgais. Negražu buvo jį siųsti į tą kambarį; ten nei gyvos musės nėra, nes aš nieko negirdėjau tik teip riktelejau, kad jis pasiliktų. (Garsus bidėsį kambaryje T. Riksmas ir lojimas šunies. Aldona kaitik neapslosta). Va-jė, va-jė! (Ant sofos puola). Ten tikrai kas buvo! Vagis! (Greit stoji). Vagis! Užmušk Jurgį, mano didvyri! Turiu jam padėti. (Priešokus pagriebia ragotinę iš kompo T. ir bėga skersai scenos, ranką ant akių užsileidus. Jurgis tuosyk pasirodo duryse, apipletytas, susitarsęs, rankoje laikydamas pagali. Dabar apsilvėjęs antrą ragotinę. Aldona šoka akiai ant Jurgio su sergime).

JURGIS (Su pagaliu atsigindamas). Na, sustok! E! Liaukis! Tai aš, Jurgis!

ALDONA. (Atsargiai ranką nuleidžia nuo akių). Ar tai tu? (Meta ragotinę ir apsikabina jį). Mano didvyris. Tai jis taves neužmušė!

JURGIS. Rodos kad ne, nors teip nesijaučiu.

ALDONA. Ar baisus buvo sutvėrimas?

JURGIS. O labai baisus! Tik išsišiepęs, toks kaip velnias.

ALDONA. (Drebėdama). Ak, budelis!

JURGIS. (Melodramiškai). O baisi buvo kova. Šviesos nori trupčiuko nematyti. Susyk išgirstu kvėpavimą to pasituisio žvėries! Žiūriu — tik akys blizga! Jis ant manęs šoka, aš nieko rankose neturėdamas ir šoku ant jo. Imtinės baisios, baisios! Aš jį už gerklės — jis man burną drasko! Jau pradėjo mano jėgos silpnėti, bet ant laimės sučiupau šį pagali. (Rodo pagali). Su kurino aš jį apdirbau. Save išgelbėjau, tave išgelbėjau, visus išgelbėjau.

ALDONA. O kur jisai?

JURGIS. Aš jam galvą sudaužiau ir sprandą nusukau.

ALDONA. Tai ar jis negyvas?

JURGIS. Jau kaip tas šuo negyvas, tai nereik geriaus.

ALDONA. (Žengia atgalios). Kas negyvas?

JURGIS. Šuva! Pasiutęs šuva!

ALDONA. (Į šalį). Ak, tai Juozo šuniukas. Aš ir visai užmiršau apie jį. (Garšiai). Ak, tu mano didvyri!

JURGIS. Dabar abu esame apsaugoti.

ALDONA. (Į šalį).. Teip, apart šuniuko. Kas žin ką Juozas pasakys! (Pamato jo rankose kraują aptakytą. Puola ant kelių ir griežia jo ranką). Ak, tu sužeistas!

JURGIS. (Nusistebėjęs). Bet kur čia tau?

ALDONA. Štai ranka kraujais aplieta. Va-jė, va-jė! Ir tas viskas buvo del manęs. Aš priežastis to sužeidimo. Ak... (verkia).

JURGIS. (Į šalį). Šis nemano kraujas; to pasiutisio šunies. Bet kam jai sakyti, tegul tiki, kad mano kraujas; bus daugiau juokų. Dar reikia sumaniaus padaryti. (Atsisukęs į ją). Pasakyk greičiau, ar tas šuva seniai vandenio gėrė?

ALDONA. Nežinau, tikrai nežinau. Kodel?

JURGIS. Na-gi, jei tas šuva šiandien gėrė vandens, nors ir lašelį, tai jau man galas. Pasiūsiu! Hydrofobiją gausiu! Jau jau dabar jaučiuos negerai! (Loja kaip šuva).

ALDONA. (Atsikeldama). Dievuli! mano!

JURGIS. (Šokinėja po sceną ir loja). Jau gavau! Hau, hau! Gavau! Pasiūsiu! Hydrofobiją turiu! Pasiūsiu! Hau, hau! (Aldona bėga paskui jį užsikabinus už jo skverno). Oro! Oro! Duokite man oro! Hau, hau! (Meta pagali ant grindų).

ALDONA. (Sulaiko jį prie sofos T.). Ne, ne, oras negerai dabar! Škaičiau laikraštį, kad žmogui šunies inkstams niekadus neduoti oro. (Jurgis vis loja). Atsigulk! (Nustumia jį ant sofos). Aš tave išgelbėsiu. (Prikrasto ant jo prieglavį drapanų ir k. d. ir vis kalba). Tu mane išgelbėjai, dabar aš tave. Dabar nekėpuok! Visai, visai nekėpuok!

JURGIS. (Raitosi ir galvą iškišęs). Vandens! Vandens! Duok man gerti!

ALDONA. Vandens? Kad čion nėra vandens.

JURGIS. Tai ko nors duok, kad nors gerklę suvilgyti, nes tie prieglaviai pilni dulkių.

ALDONA. (Pamato bonką ant šėpos. Bėga ir atnešus duoda jam). Te, gerk!

JURGIS. (Paėmęs bonką atsimena kas joje yra). Ak, dabar ne galvoj ar gyvensiu ar mirsiu. (Geria).

ALDONA. (Pamato užrašą). Terpetinas! Terpetinas! (Šoka atimti, bet jis po prieglavais pasilenka su bonka). Duok man tą bonką, greičiau duok! Aš jį turiu gauti!

JURGIS. (Iš po prieglavio). Gausi kaip būsiu negyvas.

ALDONA. (Pamišus). Nelemtas žmogau! Ką tu darai? (Susyk baisi mintis į ją užeina). Va-jė, va-jė! Jis nori save nužudyti! Mirtį sau daro užtai, kad prižadus sulaužė. (Pašėlusiai bėga prie V. sienos ir užskambina). Negali mirti! Aš neduosiu. Ne, nei! (Priešokus prie sofos puola ant kelių). Ak, Jurguti nemirk. Susimylėdamas nemirk. Aš noriu, kad tu gyventumėi. Nors del manęs gyvenk. Del manęs. (Jis atmeta prieglavius

nuo galvos). Žinai, kad aš tave myliu iš visos širdies. (Ji stoji ir užlažia rankas iš skausmo).

JURGIS. Ką-ą? Sakyk dar sykį. (Atsisėda). Tu mane myli!

ALDONA. Teip, teip tik pridėk, kad nemirsi.

JURGIS. (Atsikėlęs su bonka rankoje). Prižadai! (Beldsis prie durų V.). Kas ten?

ALDONA. Namų sargas.

JURGIS. Namų sargas?

ALDONA. Teip, aš jį šaukiau, kad eitų ligonvežimį pasamdyti.

JURGIS. Tegul užuot pasamdo karietaitę ir važiuosime pas kleboną ant pirmų užsakų. Mano mieloji! (Apsikabina ją).

ALDONA. Mano mielasis!

Uždanga puola.

Toliau bus

IŠ DOROS PASAULIO.

Tąs.

SĄŽINĖ.

Sąžinės žodis paeina nuo žinoti, sužinoti; žinojimo galė turėti žmoguje protas, išeina kad sąžinė turi artimus ryšius su protu. Jau mes matėme, kad protas veikia svarbią rolę doros moksluose. Protas pažįsta abelus doros įstatymus. Pažinimas gali būti kuonotobuliasius, o jeigu tik nesama žmoguje gerų norų, sąžinės, toks žmogus gali būti labai negeras. Paprastai net kalbama: kuo apšviestnis, tuo išdykesnis. Žmonij patarlė niekais paverčia senovės išmintinčius Sokratą pratarimą būk užtenka žinoti, kad būti doru žmogui. Sąžinės buvimą sunku užginėti. Jos esama, jos veikiama, jina tarsi proto atstovė prieta abelus doros mokslo nuovkas prie pavienį darbų. Jina, tarsi teisėja, žmogaus krūtineje. Taria, giria ragina, skatina, vieną daryti, kito saugoti. Sąžinė nėra jausmas-pajautimas, kaip dauguma norėtų, bet yra protas praktikoje, veiksmo savo. Jausmai negali dvejoti, džiaugties; jausmai yra: smagūs, arba nesmagūs. Sąžinė gi dvejuoja, giria peikia! Sąžinė mes nepavadinim net įpatingu doros jausmu; kaip kai-kurie mokslinčiai prisipyrę tai tvirtina. Sąžinė, kaip matome, neprisideda prie sutvėrimo doros įstatymų, jina tik tuos įstatymus apreiškia josios pasiuntintystė liūdyti teisybei, sakyti — tvirtinti kad tas gera, o tas bloga. Vienas iš doros įstatymų yra: ne vogk. Mūsų galvoje esama supratimo, kad daryti kitam ką nors kas mums patiems nemėlia, negera. Pavieniam atsitikime sąžinė sako, kad pavogtą daiktą reikia sugrąžinti, toje vagystėje esama prasikaltimo — ne teisybės. Sąžinė neduoda žmogui ramybės, versta verti į klaidą pataisyti. Sąžinė veikia čion atgalios, kreipia savo akis į praeitį, ir ten suradus pikta darbą, teisia žmogų. Bet sąžinė gali kuždėti žmogui ir apie būsimus darbus. Ir kas nors nori meluoti, sąžinė atbunda ir sako: tokis pasakymas nebus geras daiktas, tai bus suvadžiojimas žmogaus, jo apgavimas, panikinimas. Sąžinė primena žmogui jo priderystę sakyti teisybę, vengti melo. Paklausys žmogus sąžinės balso bus ramus, amgas, linksmas. Nepaklausys — bus nuliūdes, gaus sąžinės graužimą. Geros sąžinės pasekmės nepasiliks, žinoma, prote, bet veikis į jausmus, geisumus, ir juos džiugis. Nereikia manyti, kad sąžinė rūpi vientik prigintos doros įstatymai, jai rūpi valdžios padavadinimai-teisės, žmonių geri papročiai, vyresnių patarmai ir tt., jina viską pritaiko prie atski-rų žmogaus darbų: surinkus Dievo ir žmonių įstatymus, tarsi skaiščius saulės spindulius taiko prie darbų, ragindama valią taip o ne kitaip elgtis. Laimingas žmogus, kuris sąžinės klauso. Čion paaiškės Sokrato klaida pasakyme: kad niekas nepasidaro blogas iš liusoos noro. Kas gi gali ginčytis, kad dažnai daroma prieš sąžinės balsą? Pačiame geiduliu inirtine mes aiškiai matome blogas pasidavimo pasekmes, pav. girtuoklystės! bet visgi per niek laikome sąžinės kuždėjimus.

Sąžinė-proto pagalbininkė; jina daro išvadas iš abelus įstatymų pritaikydama juos prie atski-rų darbų. Bet protas gali klysta, ir kaip prityrimas rodo jis net per dažnai klysta, jeigu tad protas klysta, tad galimas daiktas kad ir jo sekundantė klysti. Esama klaidingų žinių. Esama tikrų nuomonių todėl bus ir tikros sąžinės, esamų tvirtų nuomonių, bus ir tvirtos sąžinės: žmonės kaip kada abejoja apie kai-kurias teisybes — tokiose atv juose jie turės abejojančias sąžines, jeigu tas abejotinas teisybės reikės taikinti prie gyvenimo. Sąžinė prasta vadinti Dievo balsu žmogaus krūtineje. Geros valios žmonės, kurie žino ir tiki, kad Dievas yra sutvėrtos visų daiktų ir visokių pasaulių apsiirėsimų autorinis, nieko nerats tame pasakyme stebėtino. Aš nemanau, kad kas nors atsirastų taip paikas, kad manytų, jog patsai Dievas giria jį, arba peikia ką nors mums padarius. Mus giria ir peikia mūsų sąžinė, proto daisyklių prisilaiky-dama. Tasi pasakymas davė progos karčiai pasityti Valtairiui ir ištraukti iš jo burnos tuos žodžius: "išnaikykim begėdišką prietarą", t. y. išmisla kokios ten sąžinės, kad žmonės už ga-ginti. Valtairio obalsį pasigriebė 19 šimtmečio revoliucionistai, ir pradėjo visokiais būdais šau-dyti į sąžinę. Jina (aąginė) sakė jie, tai dyka-duonių katalikų išmislas, tai budyklė vaikams gzdinti; ir t. t. Ir metėsi jie urmu surasti sąžinės at-siradimo pradžią. Vieni nupasakojo, kad tai pa-prasta visų gyvųjų ypatybė. Haekelis sako, kad ne tik žmonės, bet ir gyvuliai turi doros su-pratimus. Juos suranda net pas Protistus. Nuo doros supratimų nepalijuoja net paukščiai, žąsų, vištų ir kitų. Pas šunis ir beždžiones tasi doros pajautimas esti, anot jo, labai išsiplėtojęs. Haekelis sekė Herbert Spencerį ir Darviną, ir yra šian-dien jų ištikimiausias sūnus, bet podraug ir di-deliausias 20 šimtmečio apjakėlis fanatikas, tušėj pasakų išradėjas, bergždžių tvirtinimų mylėtojas.

(Tąs ant 6 pusl.)

VESTUVĖS.

Seniai jau galvoju, kaip čia man reiks apsigyventi. Amželis jau gana neplonas, reikėtų pasirūpinti, kaip surasti sau draugę ir pradėti naują pilną neispaakytų grožių gyvenimą. Kitaip vertus paliksi pilnutėlin senberniui ir už jo-kius pinigus negausi sau pačios, negut kokią kreivą, akla, arba šlubą mergužę, kuri taip, kaip ir aš, pragyvenus storus metelius, žvalgos, kad sučiupus kokią pagyvenusį Petrelį.

Lietuvoje tai gal greit surasčiau sau žmonelę, tenai merginos netokios gudrios, antra ir vaikių neperdaugiau-siai, — bėga visi iš Lietuvės. Siek-tiek paaugėjo -bernelis, nusiperka kaliošus ir nuejęs pas Iekų užsisako "šif-kortę" ir važiuoja į Ameriką aukso kasti.

Amerikoje mūsų panelės truputį kitokios. Čia gimusios ir augusios merginos ne-labai gausi už žmogų, jos ir kreiva akimi nežūri į tavo pu-sę. Nemoki angliškai kalbėti, negerai šoki "two steps"-us", — neik ir artyn prie lie-tuviškos "yankee's". Jeigu dar nori nors žodį joms tarti, tai nupirkęs už 10 centų šaltos košelės eik pas jas į sve-čius, tai dar gausi nors vieną žodelį, kitą sykį ir nelabai ma-lonų, bet ką daryti, reikia vis-ką pernešti, perkesti. — Su atvažiauvusiomis iš Lietuvos tai dar pusė bėdos, nors ne-sykį ir jos angliškai "paspar-tuoja", suvelia plaukus į ke-turias žirnių stirtas, persek-lia sijoną, — visgi jų darbas taip lietuviška dvasia atsiduo-da, kad ir angliškame kiau-te nuo penkių verstų pažinsi lie-tuvaite. Toji mintis mane ramina; dairausi tarp pato-gių mergelių, ieškodamas to-kios, kurios širdies smarkus plakimas atsakyti mano min-čių užimui. Rodosi jau vieną jaučiu, nors ir nepilnai dar sutariame, bet su laiku iš-sidirsime meilės srityje ir galėsime susitaikinti. Bet pir-miaus, negu padaryti tokį svarbų žingsnį, nutariau pa-žiūrėti, kaip žmonės vestuves kelia, kaip jie linksminasi. Už-girdęs, kad tas ar kitas iš lie-tuvių žada vesti, nueinu ant tos gatvės kur toji ypata gy-vena ir tėmyju visas apeigas, kokiomis būna surištos lie-tuviškos vestuvės Amerikoje. Ligšiol negalėjau patėmyti nieko ypatingo. Apsiveda ir galas. Pašoka truputį; tru-puti pageria ir pabaiga. Jo-kių didelių iškilnių nedaro-ma; jokių ypatingų lietuviškų linksmybių. Nejaugi, manau, lietuviai išsigema, kad net ne-bemoka tinkamų iškilnių pa-rengti, nejaugi mūsų broliukai ir mielos sesutės pasidaro to-kie surūgę, kad nebenori nei treptelėti, nei šukterėti. Ei-nu vieną sykį gatvę rigo-damas ant lietuvių apsilėidi-mo, ant širdies nesmagu, gal-va skauda. Tik...

O čia kas! Vargonai gro-ja, žmonės gieda ir gieda "Veni Creator". Apsilvė-jęs, patėmyju, kad stoviu ša-lė didelės bažnyčios, kurios vi-dus tvaksi nuo šviesos. Tik-rai tai bus vestuvės, o gal to-kios kokių aš laukiu. Reikia žiūrėti. Pasislėpiau už bažny-čios kertės ir laukiu kol jau-nieji su visu būriu pasirodys iš šventos vietos. Neilgai pri-siejo laukti. Už kelių valan-delių išsipylė iš bažnyčios dik-tokas būrelis žmonių. Visi linksmai kalbasi, stypčioja, šo-kinėja. Privažiavo prie baž-nyčios keletas "makabilių", susėdo į juos jaunieji, pamer-gės, pajauniai, ir drožia. Nie-ko nelaideamas nusitvėriau vieno "makabilius" užpakali-nės asies, prilipau prie jos ir važiuoju sykiu su iškilminga procesija.

Važiavome neilgai. "ma-kabiliai" sustojo prie vieno ga-na didelio namo stovinčio dviejų gatvių kerteje ir ves-tuvininkai švilpdami, bėrbdam-i šoka iš

Ir surask tu man pas žaš artymo meilės prisakymus*) visuomenės instinktus, na ir pagalios sąžinę. Matyt paties autorius sąžinė nėra grynė už mimino šūns sąžinę, kad drįsta į pasaulį leisti tokias neapmąstomas.

Sveikata žmogaus protui užtenka dirbtelti j beždžionių ir šūnų pasielgimus, kad suprast, jog jų kai kurių pasielgimų galestis, niekas kitas nėra, kaip tik atsiminimas skaudėsio, seniau nuo pono lazdos apturėto. Asmeniškai gyvulių pergyvenimai, ir tų pergyvenimų atsiminimai, pridėjus prie to jų palinkimus ir instinktus duoda pakaktinai žviesos jų tariamųjų sąžinių grauzimų išaiškinimui. Tą sąžinę, anot evolucionistų, gyvuliai po truputį su žmogumi apturi nuo savo pirmtakų per gimimą. Blogų darbų pasekmės atsiliepa gyvulių ir žmonių organizme, skausmo, kentėjimo, liūdesio, graužimo paveikslas. Laikui bėgant tie visi nepatogumai persiję ainius nedaryti protėvių klaidų, ir tas persijimas tai ne kas kita, kaip sąžinės balsas. Labai gerai su blogų darbų blogomis pasekmėmis! bet ką atsakys evolucionistų sąžinė? Ir tokį priekaištą: Apagavikas žmogus įpaimioja gerą savo draugą į būnį, kuriame tasai prikišo milijoną dolerių; milijonas dolerių teko apgavikui. Jausmas labai geras; ponas Haecelis už tuos pinigų galėtų nusipirkti puikiausios šūnų veislės su tobulomis sąžinėmis, arba kokį nors kitą malonų daiktą. Iš kur čion gali atsirasti sąžinės graužimas evolucionistų teorijoje man stačiai nesuprantama.

Kiti tvirtina, kad sąžinė gundo valdžios drausmės, baudimai, vienos nuomonės papikimai, visuomenės prietariai. Čion evolucionistų stačiai tikima į stebuklus! valdžią, visuomenę su daro žmonės; jeigu pavieni žmonės nereikalauja sąžinės, tai kokiuo būdu jie gali pagimdyti kituose žmonėse tokius stebėtinus apsiirėkimus, kaip sąžinė. Žmonės gamintų sau šmėklas, kurių patys bijotųsi. Ir kokiems galams tas viskas? Ar šėm ar ten evolucionijos šalininkai ieškos sąžinės atsiradimo šaltinių, kad jinais yra, kad jinais nuo amžių buvo, o aš pridursiu, kad ji visados bus, ir net socialistų, evolucionistų širdimis valdys. Žinomas daiktas sąžinė priklauso nuo žmogaus pažinimo, ištikrinimo, tikėjimo, sąžinė galima nutildyti, prisilėgti, apmarinti, bet visiškai ją užgesinti vargu kam pavyks. Jau Rymietis poetas Juvenalis apie ją gražiai kalbėjo sakdamas: "Didžiausias atkeršimas, kad kaltininkas prieš savo teisęj atleidiu negauna". Kaltininkas visuomet mano, kad apie jį kalbama. (Conscius ipse sibi de se putat omnia dici). Evolucionistams pėdas sumaišę sąžinių deliktumais iš vienos pusės, ir visiškai jų atbukimas iš kitos pusės. Vienu žodžiu, legalinis įvairumas. Japonai po šios dienos nieko nedaro iš atėmimo sau gyvasties kalturiose atsitikimuose, pav. numirus mylimui asmeniui. Rytų šalies gyventojai nelanko blogu daiktų laisvų lytiškų susisėjimų. Jų sąžinės ramios. Foersteris, vienas iš didžiausių šios dienos doros mokslo mokytojų savo knygoje**), sako privedamas pedagogo Pestalozzo žodžius, jie t. yra ūkininkų sūnūs, turi savą katekizmą galvoje, ir labai gerai žino, kad vortai negera, bet pavieniuose atsitikimuose jie suranda ūktinai pasiteisinimų; jie, sako, man pavogė pirmiau; arba jeigu įsiai galėtų, visuomet dar daugiau vogtų nuo manęs jeigu aš būčiau graži mergina įsiai man duotų dovana "valdžia kur gali taipogi ima ir t. t." Šitie žodžiai, man matos, ganėtinai atremia evolucionistų priekaištą: žmonių širdyse esama abėnų doros įstatymų, tik nevisur ir nevisuomet juos žmonės taiko prie atskir darbų. Pavienius darbus ir pasielgimus žmonės dažnai klaidingai ištraukia iš po abėnų taisyklių, ir darydami blogai kaip kada mano nemusidėda. Tokiuose atvejuose veikia daugiausiai sugadintas žmonių prigimimas gėduliai, silpna valia, o dažnai ir klaidingos nuomonės. Klaidingas sąžinės reikia atitaisyti, protus šviesti, valią stiprinti, tuomet ir visi netikėliai greičiau supras žmonių istorijoje doros įstatymų buvimą, sąžinės balse jų apsiirėkimą ir jų pagalios nesikeitimą. Doros įstatymus galima būtų sulgyinti su Chemijos įstatymais: jeigu koks nors evolucionistas tvirtintų, kad sąžinės balsas nereikalingas, doros įstatymų nepripažintų, jam būtų galima atrežti, kad nors ir nuo amžių nustatytas chemijos kombinacijos, bet uoslė ir skonis visgi reikalingi, jų naudingumą pažįsta net chemikai ir jais naudojasi, kada jiems reikalinga daryti kombinacijas.

Evolucionistai niekindami sąžinės balsą prilygsta chemikams, kurie per niek laiko kolinarisko meno (virtuvių) per amžius išbandytas taisykles. Dar chemijos nebuvo, o žmonės turėjo maistintis ir valgių kombinacijas daryti. Tik beprotis chemikas galėtų po kojomis paminti amžiaus išbandytą praktiką. Lygiai tas pats dedesi su tais, kurie niekina sąžinės balsą. Jau Sokratą persekiojo jo paties demonas, apie sąžinę Goethe sako, kad tai yra tvirtovių linijos, kurių nevalia peržengti, jinais (sąžinė) yra mums duota iš aukštybių dovana, kuri sakysė-sako ką mes neprivilome daryti (Goethe). Prieš tą galingą balsą amžiams slenkant stoji galingos dvasios kaip blogojo taip ir gerojo prasmėje.

**) Jugendlehre 1905 p. 43. Esama lietuviško vertimo. Pečkaukaitės.

*) Žiūrėk jo knyga: "Gyvenimo stebuklai" sk. 18, p. 166

(Toliau bus.)

Sveikatos Skyrius

Dr. A. L. Grašunus

LEKCLIA IV.

Kada valgyti. Valgyti tam tikrai paskirtose valandose yra tai svarbus daiktas. Nevalgyk šešius kartus vieną dieną, o tik tris kartus kitoje dienoje. Valgyk tada, kada jautiesi alkani; bet turi priprasti būti al-

kani kasdieną tose pačiose valandose. Viekams yra geriau valgyti keturius ar penkis sykius, tik, žinoma, reguliariškose valandose.

Poilsis po valgių. Labai yra geras įprotis pavilgiams pasilsėti. Po gerų pietų nebėgk tuojuos žaisti sunkių žaismų. Pilvas neprivalo būti kratomas, kada jis yra pilnas. Pilvas turi dirbti idant suvirškinti valgi — ir nėra sveika versti vien kart visą kūną sunkiai dirbti vienu kartu.

Valgyk išlėto. Valgyk išlėto ir gerai sukratyk. Sukapotos ir suskaldytos malkos geriau kurinas, neg nekaptos kaladės. Taip pat ir mūsų kūne. Maistas geriau suvirškina, kada kasnelis yra gerai sukratytas, su maišytas su seilėmis, neg kada maistas nuryjamas dideliais kšniais nesukratyčius, nes tada kūnas turi darbo ir sunkiaus turi dirbti. Ką dantys neatlieka, tą pilvas turi atlikti, kad tinkamai sutirpinti maistą. Daug skausmų ir nesmagumų pilve ir galvos skaudėjimų išvengtume vien tik gerai sukratydami kasnelius. Ypač vaikai-mokiniai privalo valgydami nesisukubinti.

Persivalgymas. Kaip nepatiktų valgis, nevalgyk per daug. Pilvas negali tinkamai suvirškinti, kada jis yra per daug priverstas. Taip pat, kaip ir vežimį jei prikrausi perdide, tai arklys jo nepavež.

Ramios ir smagios mintys laike valgio. Valgydamas kalbėk ir mąstyk tik apie smagius daiktus. Prie stalo nepek. Kada supykęs ir rustus valgiai, maistas neatneša jokios naudos, arba jei ir atneša tai visai mažą.

Mandagus pasielgimas prie stalo. Prisi-pratink laike valgio prie stalo būti mandagiu ir tų mandagumų visada praktikuok, tai daug padės būti sveiku, nes mandagumas veda prie draugiškumo ir linksnumo, taip pat ir prie švarumo ir gero pasielgimo.

Užlandis mokykloje. Pratinkies valgyti gerą maitinantį maistą: duoną su sviestu, mėsą ir vaisius, laike ilgosios pertraukos mokykloje. Nevalgyk saldinių, piragaičių, ar kitų kokių skanėsių. Jei priverstas esi atsinešti mokyklon užkandį, tai turi atsinešti gerą maitinantį užkandį, o ne kokį nors skanėsi.

Gerimas — Užgesinimas troškulio. Vanduo yra geriausias gerimas pasaulyje. Kiekvienas gyvas daiktas ar tai augmuo ar gyvūnas turi turėti vandens. Arklys, karvė ar viščiukas turi turėti vandens kas dieną. Augmens be vandens nuvyv, nudžius ir numirs. Laike sausos vasaros augmens išdžiūsta ir gyvuliai turi traukties į tas vietas, kur randasi vandens. Kiekvienas asmuo turi gerti užtenkamai vandens kasdieną.

Mes gauname šiek tiek vandens kiekviename maiste. Yra vandens net ir tokiam maiste, kuris rodosi yra sausas, k. t.: duonoje, piragaitėje ir juose yra nors mažda dalelė vandens. Pieno didžioji dalis yra vanduo, taip pat ir bulvėse ir kitokiose daržovėse randasi tam tikra dalis vandens. Virale randasi daugiaus vandens, neg piene. Tečiau-be to vandens ką gauname iš maisto, mes turime turėti dar tyro vandens atsigerti.

Kada gerti. Gaunant šiek tiek vandens iš maisto, nėra reikalo gerti daug vandens laike valgio. Kada mes valgome ir kramtome, tai mūsų burnoje pasidaro šlapia nuo seilių. Reikia kramtyti maistą, ypatingai krakmolinį maistą, taip ilgai kol kasnelis nepasidaro suvis šlapias ir lengvai nurijamas. Jei mes maistą rydami nuplauname su vandeniu, ar kas dar blogiaus su arbatžole ar kava, tai maistas yr nuryjamas šmotais. Toks įprotis yra labai blogas. Yra gerai išsigerti stiklą vandens, einant gutiti nakties laiku ir kita stiklą išryto atsikėlus, kada rengies.

Saltas ir minkštas gerimas. Nėra sveika laike valgio gerti ledinio šalto vandens. Nes toks vanduo atšaldo burną ir pilvą taip, kad maistas negali būti tinkamai prirengtas kūno sunaudojimui. Mes privalome labai atsargiai saugotis vartodami šaltus gerimus netik valgant, bet ir kitu laiku. Visada yra labai pavojinga gerti daug ledinio šalto vandens, tečiau pavojingiausia, kada mes esame iukaitė, arba kada mes mankštinamės. Po greit bėgimo ar sušilus laike žaismė yra gerai atsigerti vandens, kuris nėra labai šaltas ir mes privalome gerti tik po truputį ant syk. — Seltzeris, sodos vanduo, kuris yra perduodamas bonkose, arba šalti gerimai, kurie parsiuduoda "Ice cream parlors'e" nėra geri gerimai, kad sustabdyti troškulį. Tokiuose ir tam panašiuose gerimuose randasi daug pigaus sukraus, kuris kenkia mūsų sveikatai. Ty-ras vanduo geriausias gerimas ir tikrai ne-užkenks mūsų sveikatai. Reikia nepamiršti, kad "Ice cream parlors", labai dažnai parduvinėja nešvariai prirengtus nuodingus gerimus, kurie kenksmingai atsiliepa į mūsų sveikatą.

Vanduo užgesina troškulį ir atgaivina, kada mes esame ištroškę, ir joks kitas gerimas jo negali užstoti. Visas vanduo yra tyras, kada jis puola iš padangės žemyn ar tai kaip lietus, sniegas ar ledai. Labai bus indomu dasiznoti, kaip mikrobos įsigauna į vandenį, kada jis nupuola žemyn.

Lietaus vanduo. Mes žinome, kad lietaus vandenį paprastai surenka nuo stogų į statines. Visiems aišku, jog stogas nėra švarus, vanduo bėgdamas nuo stogo renka su savi-me dulkes ir nešvarumus, kurie yra susirinkę ant stogo ir įpuola statinėn arba tam tikran padarytan indan. Saulės spinduliai yra taip geri švarintojai, kad stogas gali būti švarus iš tos pusės iš kurios saulė užsina kasdieną. Tokiu būdu vanduo turi būti pagautas iš tos pusės, kur kasdieną saulės spinduliai nudėgina stogą. Ir jei indai, į kuriuos renkamas vanduo yra švarūs ir išplauti kiekvieną sykį

prieš lietų, tada nešvarumai r dulkes neįsigauna į vandenį.

Saltinio ir šulinio vanduo. Gerimui daugiausai mes vartojame šaltinio ar šulinio vandenį. Tas vanduo yra renkamas tam tikron iškaston duobėn vietoj statinės arba indo. Į šit-tas duobes susirenka vanduo iš žemės. Po lietaus vanduo susigeria į žemę, o iš čia subėga į šaltinius arba šulinius. Taigi žemė yra it koks koštuvas perkošimui vandens ir tokio būdu padaro jį šiek tiek švaresniu. Pavojingiausias tokiam šulinyje ar šaltinyje vanduo tai tada, kada įsigauna į jį įvairūs mėsai. Delto joks šulinys ar šaltinis neprivalo būti arčiau šimtą pėdų nuo mėsinių ir išėjimo vietų. Žmogaus išmetos visada turi savyje mikrobų. Išmetose žmonių, kurie serga tifoidališka šiltine, ir kitomis ligomis, turi savyje labai kenksmingų mikrobų. Tyfoidališkos šiltinės mikrobos — greičiausai ir veikliausiai išsiplatina per gerimą suteršto vandens. Ir jei išmatų kamaraite randasi perati nuo šulinio ar šaltinio, tai jie yra suplaunami laike lietaus į šulinį arba išpalengvo persikošia žemę į vandens šulinį. Ir tokio būdu tyfoidališka šiltinė dažniausiai išsiplatina geriant iš užkrėsto ir suteršto šulinio. Šulinis yra geras jei jis nėra arti mėslyno ir kitų nešvarumų ir jei jis yra tvirtai apmurytas iš šonų ir apdengtas, idant jį neįsiplautų nešvarumai. Aplink šulinį privalo būti apkasas, kad jis išsižiūrėtų lyg būtų iškastas ant kalno ir tokio būdu apsaugotas nuo įvairių nešvarumų.

Yra labai pavojinga išmesti kūno nešvarumus ir išmetas laike ligos, nes lietus gali nuplauti mikrobos ir nunešti į šulinį. Kiekvienas šulinis bus nepavojingas, jei bus tinkamai prižiūrimas, ypatingai jei bus apsaugotas nuo žmonių mėsų, jei su juo bus sumaniai apsieinama, kad jokie nešvarumai neįteį į šulinį.

Šulinio viedras ir virvė. Mikrobos gali dažnai įsigauti vandenin laike vandens sėmi-mo. Paveikslan — jei vandenį sėmi su viedru ant virvės, mikrobai gali būti nuplauti nuo rankos asmens, kuris vandenį sėmi. Tėmydami mes pamatysime, kad kiekvieną sykį sėmiant vandenį su viedru rankos netyčiomis suslampa ir nusiplauna. Vanduo nuo rankų subėga stačiai vandenio viedran. Tokio būdu ar bus tai pompa ar šulinis su svirte ar virve vistiek nėra sanitariška.

Viesas indas gerimui. Indas vandenini atsigerti, visados ir visuomet turi ant savęs mikrobos, nuo lūpų tų, kurie pirmiau yra iš jo gėrę. Kiekvieną sykį gerdamas iš viešo indelio (puodelio) nučulpia nuo jo ir mikrobos paliktus žmonių, kurie prieš tai yra vartoję, o pats taip pat paliekti mikrobos kokios nors ligos ant puodelio kraštų. Tad mokiniai mokykloje ar žmonės išėję iš bažnyčios prie klebonijos šulinio privalo turėti savo puodelius, kurie privalo būti švarūs ir kiekvieną kartą gerai išplauti. Kada esi kelionėj, visada pasiimk su savi puodelį, taip kad nereikėtų vartoti svetimo indelio atsigerti vandens. Gerimui vanduo privalo būti laikomas šaltoje vietoje ir pritaistytas taip, kad iš jo nereiktų

pasisemti, bet tik atsukus krantą įsileisti į puodelį, tiek vandens kiek reikalinga. Jei vanduo yra laikomas atvirame viedre, tai žinoma iš jo prisieina pasisemti vandens puodeliu. Tad reikia nepamiršti, kad kiekvieną sykį sėmiant vandenį nuplauni nuo puodelio mikrobos viedran. Dar, jei nori, kad vanduo būtų šaltas, ta aplink indą su vandeniu gali apdėti ledų, bet niekad nedėk ledų indan, iš kurio vandenį gersi, nes ledą čiupinėjant prilipdai mikrobos nuo pirštų ir geriamam vandenį ištirpdai ledus sykiu privaisini ir mikrobų. Ypač kada esi toli nuo savo namų, būk labai sargus ir žiūrė kokį ir iškur vandenį vartoji gerdamas. Jei esi išėjęs žuvauti ar medžioti negerk vandens iš upelio, balos ar iš pėdos gyvulio išmintos, nes toks vanduo tikrai yra pavojingas sveikatai.

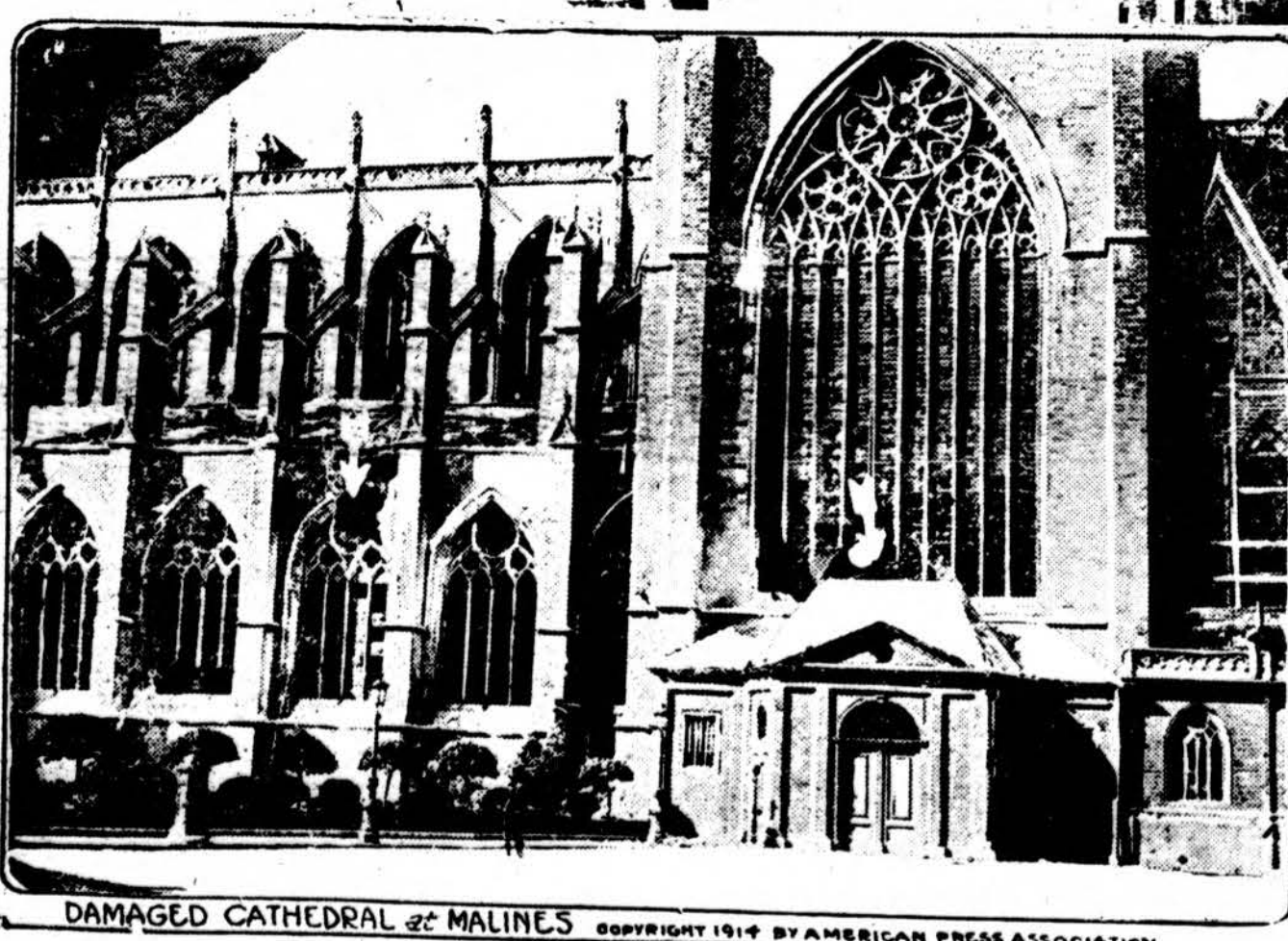
Arbatžolė. Arbata yra padaroma užpylus verdančio vandens ant sudžiovintų arbatžolės lapelių. Arbatos medeliai auga Kynų šalyje ir kituose šiltuose kraštuose. Karštas vanduo ištraukia iš lapų spalvą ir nudažo vandenį ir šis nudažytas vanduo vadinasi arbata. Karštas vanduo taip pat ištraukia iš arbatžolės lapų arbatos nuodus — vaistus. Mums nereikia vaistų, kada mes esame sveiki. Taigi delto nėra reikalo gerti arbatos.

Kava. Kava yra padaroma iš grūdų medelio vadinamo "kavos medžiu", kuris auga šiltuose pietiniuose kraštuose. Tas medis suteikia grūdus panašius į mažas pupeles; juos išdžiovinę sumala į rupius miltus ir taip vartojame kaip kavą. Kava yra vartojama kaip vaistas, kurį karštas vanduo ištraukia iš sumaltos kavos. Kava paskatina, padilgina dirgsnius panašiai kaip arbata. Ir mes daug geriaus jaučiamės be arbatos arba be kavos. Nėra mažiausio reikalo vartoti kavą ar arbatą, taip pat kaip nėra reikalo vartoti pusryčiams kmių, opium, arba alkoholis. Kakao, kola, kuriuos gaunama "Ice cream parlors'e" yra taip pat vaistai panaši į kavą ir arbatą. Šitie vaistai vadinasi "Caf-feine" ir yra sveikam žmogui nereikalingi. Dažnai labai kenksmingai atsišaukia į žmogaus sveikatą, vartojimas vaistų, kurių mes nereikalaujame.

Alkolis. Alkolis yra nuodingas vaistas. Jį randame visuose paprastuose gerimuose, kaip tai aluje, vyne, degtinėje, rome. Jis nuodingas vaistas yra vartojamas daugelio gerų žmonių, kurie nežino, kad tai yra nuodai ir kad tikrai jiems kenkia. Jis sužeidžia sveikatą, sutrumpina amžių — susilpnina protą ir padaro lengvą priėjimą mikrobams, kurie galų galais žmogų užmuša.

Alkolis yra taip skurdus maistas, kad vargiai jį galima prie maisto priskaityti. Žmonės ir patys tai žino ir jo niekad nevartoja kaip maistą, tečiau jie vartoja jį kaip dirgsnius padilginantį, o tas pats savi labai blogas daiktas.

Alkolis sulaiko augimą ir tobulinimąsi bernaičių ir mergaičių. Alkolis neduoda užaugt į tvirtus, gabius, dorus ir veiklius vyrus ir moteris.

DAMAGED CATHEDRAL at MALINES

Karė tai vienas baisiausių žmonių, kultūros ir pirmynžingos priešų. Jeigu dar karė vedama prisilaikant šokių ar tokių taisyklių, tai galima tikėtis, kad jos apimtos šalys užlaikys nors abelame žvilgsnį savo išvaizdą ir dauguma senovės brangių lekanų, namų, muziejų išliks sveiki. Šiandien mes matome, kad vsos kalbos apie žmoniškumą yra vien tikrai gražiai skambančiais žodžiais, kuriuos vartojama delei iškolimo savės pirmos eilės, bet jokiu būdu ne del pildymo. Visokie nutarimai prieš dabartinę karę, kuriuose buvo pabrėžta, kad karės laiku privalo užlaikyti žmoniškumo tiesos kas link ramių gyventojų, jų turto ir turto prigrūdinčio visai tautai, tai buvo vien tikrai kalba. Čia prieš mūsų akis stovi viena iš puikiausių Belgijos miesto Malines katedrų, kurią galima priskirti prie gražiausių architektūros darbų. Jinais laike vokiečių atakavimo miesto Malines buvo baisiai kulipkomis ir bombomis sudaužyta.

Vokiečiai, ištikro, šiojekarėje užima vietą, kokių ten viduramžinių barbarų, kurių tikslas, rodosi, ir yra naikinti kas daili ir gražu. Vokiečiai skelbiais kultūros nešėjais ir augintojais ir gali būti, kad jiems būtų tikęs tas vardas, jeigu ne jų nežmoniškas pasielgimas šioje karėje su visokiais senovės liekanų palikimais. Mes suprantame, karė negali apsieiti be žiaurumų, gerai žinoma, kad karės laiku negalima išsisaugoti nuo plėšimų, ardyimų, bet mes galime pasakyti, kad kariaujančios valstijos privalo stengties ant kiek galima išlaikyti nors viešas žmogiskumo formas. Smaikini-mas puikios Malines katedros, taipogi sugriovimase ir kitų miety, miestelių suteiks vokiečiams ne kultūringos tautos vardą, bet naikintojų. Ir kas atlygins už tas skriaudas, kurias dabartinė karė suteikia tautoms? Kas prieks iš griuvusių tuos puikius namus, kuriuos suardė kulipkos. Kas skriaudas atnoks? Belgija nenorėjo karės, jinais reikalavo užlaikymo jos neutralės pozicijos, bet vokiečiai savo nelemtiems tikslams paverė mažą šalį į gruvečius, suardydami jos puikiausius namus, naikindami ugnimi ir kar-du viską.

gatvių, mat "makabilliai" sastojo biskutų toliaus nuo namo, dairydamiės ir visas puses, išpalengva slenką namo link. Didelė minia vaikų, moterų, vyrų sustoję žiopsio ir tinkamais judėjimais išreiškia savo pasitenkinimą. Pri-ėjo jaunieji prie durų ir sustoja, sustoja visi vestuvini-kai, sustoja vaikai, sustoja publika, sustoja, pastovėjo, pažūrėjo ir suėjo į namą. Su-sibrukė visi į vidų. Pasiliko koki du tuzinai vaikų, kurie palangėmis pradėjo bėgio-ti, ir nedidelis būrelis jaunų vyrų, kurie sustoję ant gatvės kertės uturuoja apie di-deles laimes vedusio žmogaus. Aš norėjau įsibrukti sykiu su visais į vidų, bet nespėjau, palikau gatvėje ir nežinojau ką daryti, ar su vaikūčiais eiti lenktynių ar su vyrukais džiaugties vedusiuji laimė-mis. Ant galo palikdamas ir tuos ir kitus ramybėje nuėjau ieškoti, kur nors kokio ply-šio, po kurį galėčiau įsiterpti į linksmybės vietą. Nuėjau kiton pusėn namo ir žiūriu. Ant durų iškabą, ant iškabos žodis: salinias. Išvydęs šitą magišką ženklą, nusiraminau ir pro plačias duris einu į vi-dų, ir gerai pataikiau, nes inė-jas atsiduriau prieš visas ves-tuvių iškilmes.

Autro kambario, arba taip vadinamo, salinuo svetainės, durys atviros UŽ durų visi vestuviniškai susisiję prie di-džio stalo valgo tiktai nežinau ar pietus ar vakarienę. Zvan-ga peiliai, tarška stiklai, skam-ba žodžiai, muzika groja val-sus, maršus. Prishinkau ar-čiau durų, atsisėdau už stale-lio, ir pašaukęs stiklą juodo-jo alučio, žiūriu į nežmoniškos linksmybės paveikslėlį. Jau-nieji sėdi pačiame vidury sta-lo, iš abiejų visi vestuvini-kai toliaus giminės, pažįstami, o jau ant pačio galo prastu-čiai žmonės. Vaikai bėgioja aplink stalą, lenda pastelėmis, kaisioja galvas pro langus. Iš kur jų ir atsirado taip daug, turbūt viso Chicago miesto vaikai subėgo ant šios iškil-mės?

"Vyrai ir moters, vaikai ir merginos", prabylo vienas ne-bevisai jaunas vyrukas, "šian-dieną mes turime džiaugties, gerti ir dainuoti, šiandieną mūsų draugas Juozas įstojo į naują gyvenimo taką, įsiai laimingas prie šono skaistės Marytės, pakelkime visi stik-lus ir susaukime: "Lai gyvuoja mūsų skaisči porelė!"

"Lai gyvuoja", suriko sve-čiai. "Lai laimingai gyvena! Lai dauginasi ir platinasi! Valio! Valio! Valio!"

Vokiečiai užgirdę, kad ves-tuviniškai šaukėja dar smar-kiu pradėjo bėgioti visose pakraščiuose ir epti, rėkti iverčiais balsai: "Lio! lio! ku-lio! balio! bz-z-z-z, am-am-bam. Svetainėje kilo neįpa-sakyta linksmybė. Jaunieji jautėsi labai patenkinti iš to viso ir savo patenkintim mir-kolui alus stiklinėje. Svečiai irgi. — Pilk! gerk! — Ko snaudai? — Tam vestavė — Ei alaus, du užbonu! — Gal tamsta baltosios! — Ačiū, aš brenčės stiklinuką išmausi, ge-rai sušildu."

"Ei jaunieji maukit po vi-są, nes kitaip gyvenimas bus ne pilnas", rėkia storas vyru-kas.

"Ir jis, storpilvis, čia šne-kės — juokiasi kiti — jau se-nai pripildė savo puzą, tai geriau tildeum."

"Be ceremonijų, čia Ameri-ka, ne senas krajas, ragino gimnaitis, valgykit, gerkit, ne laukit prašymų. Simai, Bal-trau, Jonai pilkite sveteliam alaus. Gerkite visi, kaip žem-elė pasigerkite, lai atsime-na, kad lietuviškos vestuvės buvo."

"Tai man vyras, gudrus, kaip žaltys. Džio pastunk bo-lionijos".

"Še kimšk, tiktai nepa-springk!"

"Marė, duok bučkį, pakisik "Duok kėndžių, tai pakisi-siu, už "pri" negausi!"

"Nagi šė" ir vaikinas smar-kiai bučiuoja mergužę. Už stalų juokas. Mergina atža-

Spalių (October) 1, 1914.

garia ranka vaikui per veidą, tas antrą sykį "kisina". Visiems linksmas.

"Evi bari duenit, duenit, duenit", kaip ir angliškai vienas staugia.

"Fain, davi visi dainuoti", šaukia kitas.

"Goan, jes, taip dainuoti, gerai dainuokim!"

Na ir prasideda daina. Vietni angliškai traukia, kiti lietuviškai, treti žuvų balsais rėkia, net varnos karkia, arkliai žvengia, karvutės muruoja.

Padainavę, parėkę, svėčiai vilgo išdžiūvusias gerkles alumi, kalbasi, juokiasi.

"Ei muzika grajik, o jūs visi šokit", surėkė jaunas vyrukas.

Tuojaus muzika savo instrumentus čirp-čirp. Vestuviniškai poromis sustoja vidury salės, ir praskambėjus garsesniems tonams leidžiasi į šokių. Linksmas tai buvo šokis. Įsismaginę nuo alučio ir džinės svečia smarkiai suposi po svetaines grindis. Nespėję sušokti akimis porų. Žiūrėk šoka arti tavęs, tik ūmai strik-strik-strik ir jau kitame gale. Šokius pradėdavo šokti angliškai, bet įsismaginę porėdavo į lietuviškus. Iš valsų pasidarė polkos, iš tų tų — kadriljai. Ant galo kas ten ir sužinos, kas ten buvo šokama. Galima pilnai tvirtinti, kad dauguma šokių, gal ir labai garsių, dar pirmą sykį gimė laike tu vestuvių.

Už vestuvinių iki vėlu mos. Aš jau spėjau išgerti 3 stiklus rudbio, o ten saliuose svetainėje tebeklykia, teberėkia, tebedainuoja. Pasidžiūrėjau į laikrodį: pusė antros. Pasigriebiau už keptučių ir bėgu, bet jau per svetainę, kur laikomos vestuvės. Bėgdamas patėjau 5 poras jaunų vienoje kėrtėje, — susikabinę, susinėrę rimo ant sėdynių ir gal meiles vaiko, kas žino? Antroje kėrtėje jaunėji gardžiai bučiuojasi, šaly jų atsėdęs vyrukas su didžiu pavydu veizi ant tos laimės.

Trečioje kėrtėje susispietę jaunimo būrelis abiejų lyčių traukia byrą iš buteliukų. Pakraščiais žiopsos seni, jauni, dideli, maži. Nesustodamas manau per svetainę, išeinu iš jos ir atsiduriu ant gatvės. Nagi, žiūrėk ir čia vestuvės. Kelios porės sutupę palangėmis veda meilės pašnekas, glamonėjasi. Tikros lietuviškos vestuvės, puikios vestuvės, iškilmingos vestuvės, jei aš kada vėsiu tai būtinai kelsiu tokias vestuves. Tai bus puiku!

Putpelė.

(Seka nuo 5-to pusl.)

116 kp. Pranė Kamantaušienė, Marė Kazlauskienė.
118 kp. Simonas Maila, Magdė Mačienė, Pranė Simonavičienė.
119 kp. Jurgis Zinsys, Ona Gaičiūtė, Falia Pajuodis, Pranas Savičius, Katrė Stangienė, Vincenta Malinauskaitė, Aliena Juodeikaitė, Aleksandras Kikutis, Ursė Uknaitė.
124 kp. Stasys Starta, Jonas Zalauskas.
127 kp. Vladas Jakavičius, Mykolas Anglis.
133 kp. Jonas Ališauskis, Leonardas Karauskas, Aleksandras Žiogas, Antonina Dombraskienė, Jonas Andrikaitis.
134 kp. Antonina Drobilišienė, Vikiė Milašauskienė, Alzė Sopnaitė, Jieva Markelionaitė, Rožė Bornavičiūtė, Ant. Andraitis, Anastazija Liekevičienė, Ona Šileikiūtė, Marė Daviniūtė, Rožė Sabaitė, Magdė Azelskiūtė, Alzė Dominiūtė, Ona Overzaitė, Tofilė Milioniūtė, Magdė Krekščiūtė, Juozas Butkevičius, Anielė Dravičiūtė, Juozas Petokas, Marė Galeckienė, Kazys Paudorys, Ona Butkevičienė, Adėlė Marvilaitė, Juozas Teiboris, Ursė Šašienė, Valerija Andrikonaitė, Povylas Januška, Agnė Kamarauškaitė, Margarita Kamarauškaitė, Gendrota Žvaigždienė, Ursė Overzaitė, Petronė Mockečiūtė, Ona Kamarauškienė, Ona Raulinauskaitė, Agota Urbačiūtė, Anastazija Mašvilaitė, Petras Tekaiža, Anastazija Burakienė, Pranas Kubilius, Marė Kumečiūtė, Izabelė Šteinaitė, Ona Ulevičienė, Jonas Žvirblis, Ona Kasvingienė, Leonora Gili-

lienė, Dominikas Šilinis, Marė Mašaitienė, Jieva Junevičienė, Marė Margevičiūtė, Gabrė Dapkūniūtė, Anielė Vaičiūniūtė, Apolionė Karlienė, Petronė Isadžiūtė, Antanas Laucius, Magdė Mantvilienė, Ursė Kubilienė, Barbora Kubiliūtė, Ursė Zimantaušienė, Ona Ulevičiūtė, Ona Satulienė, Antanas Lukoševičius, Marė Butaikiūtė.
135 kp. Vikiė Jankaitė, Jonas Leknickas, Kazys Mikalajūnas, Kazys Dumblys, Veronika Ridičkaičiūtė, Natalija Rakauskaitė, Mateušas Sabas.
137 kp. Ona Remenčiūtė, Morta Norkaitė, Vladas Grigonis, Jonas Vaitkus.
138 kp. Magdė Petruskevičienė, Antanas Savukynas.
141 kp. Ona Samsoniūtė, Alzė Rozaniūtė, Ona Kašaitė, Bronislava Kairytė, Leonora Statkienė, Liudvisė Tamulevičiūtė, Marė Jaskelevičienė.
142 kp. Jurgis Macijauskas, Ona Dubitskiūtė, Kostancija Jurkevičiūtė, Pranas Geldauskas.
146 kp. Rožė Čirvinskienė, Ona Paludnevičienė, Juozas Vasiliauskas.
147 Pranas Rukšnaitis.
150 kp. Povylas Vetta, Stasė Madelinskienė, Ona Valančiūtė, Marė Vilaitė, Magdė Vasiliūtė.
151 kp. Tamošius Levonavičius, Tamošius Orlauskis, Lionginas Šlikas, Jonas Šliažas.
152 kp. Pijus Kilikevičius, Ignas Petruskevičius, Andrius Bielskis, Antonina Dubauskiūtė, Magdė Raguckiūtė, Ona Audavičiūtė, Antonina Puidokiūtė, Steponas Albrekis, Juozas Žemaitis, Ona Tamasevičienė, Agota Kreivienė, Marė Kudrevienė, Barbora Dailidienė, Antonina Tautkienė, Pranas Tautkus, Juozas Paspargelis, Juozas J. Snirpėnas, Antanas Baltusis, Marė Norkeliūniūtė, Jonas A. Leškevičius, Antanas J. Jonikaitis.

2-ą Skyrių.

2kp. Vincas Mieliauskas.
13 kp. Marė Grebliauskienė, Emilija Trebulskienė, Stasys Tribulskis.
17 kp. Rožė Šenkuvienė.
36 kp. Antanas A. Radzevičius.
41 kp. Ignas Milevičia.
48 kp. Antonina Jansonienė.
92 kp. Ona Aidukevičienė.
116 kp. Pranė Kamantaušienė.

3-čią Skyrių.

1 kp. Antanas Sabaliauskas.
7 kp. Jonas Višniauskas, Marė Višniauskienė, Antanas Marcinkevičia.
12 kp. Kostancija Vasiliauskienė, Vincas Vasiliauskas.
13 kp. Jonas Grebliauskas, Magdė Jungelaitienė.
15 kp. Petronė Alijošiūtė.
30 kp. Katrė Vasikonienė, Anastazija Stulgienė.
39 kp. Pranas Karvelis, Antanas Dargys.
42 kp. Jonas Lukoševičius.
51 kp. Vincas Vaitkūnas.
60 kp. Ona Krušinskienė.
89 kp. Pranas Žebrauskas.
101 kp. Kazys Mikaitis, Jieva Sotkevičiūtė, Juozas Martinaitis.
110 kp. Antanas Paldauskas.
133 kp. Kleopas Brazas.
135 kp. Petras Karaliūnas, Juozas Kumeta.
152 kp. Juozas Narkeliūnas, Jonas Bužgaitis, Marcelė Čebanauškaitė, Stasys Peckis Vincas Noruševičia.

5-ą Skyrių.

7 kp. Peodora Marcinkėvičienė.
101 kp. Antonina Plesnys, Andrius Brožis.
152 kp. Kun. J. Vyšniauskas.
1 kp. Juozas Salaševičius.
24 kp. Antonina Stankiūtė.
3 kp. Anielė Jakimavičiūtė, Anastazija Jakimavičiūtė, Kostantinas Jakimavičius, Pranas Jakimavičius.
4 kp. Juozas Maknavičius.
7 kp. Jonas Smolenskutis.
17 kp. Juozas Sargalis, Magdė Sargaliūtė.
24 kp. Magdė Benderavičiūtė.
25 kp. Ona Noreikiūtė, Juozas Škarnulis.
28 kp. Petras Sinkevičia, Albertas Varnelis, Anielė Mažečiūtė, Stasė Malutkevičiūtė.
30 kp. Dominikas Dzingelis, Jonas Dzingelis, Juozas Dzingelis.
36 kp. Juozas Akialis.
60 kp. Edvardas Mačiulaitis.
61 kp. Jonas Draugelis.

70 kp. Vincas Puodžiūnas, Ona Zmuidžiūtė.
77 kp. Petras Guberukas, Adėlė Matuziūtė, Jurgis Aleliūnas, Ona Aleliūniūtė.
78 kp. Ona Obimbokiūtė.
94 kp. Aleksandras Misiūnas, Ona Bradauskaitė, Kazė Kristopaitė, Liudvisė Kristopaitė, Morta Kristopaitė, Stasė Bernotaitė, Valerija Vukantaitė.
96 kp. Andrius Velička.
114 kp. Ona Mikalaitytė.

BLAIVYBĖS DIRVA.

PROTOKOLAS.

Lietuvių Rymo-Kat. Pilnųjų Blaivinykų. Amerikoje Susivienijimo IV Seimo. atlikto 15-16 rugsėjo 1914 metų. Worcesteris, Mass.

Seimas prasidėjo 9 valandą ryto iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atliko kun. K. Karauskas, asistuojant kun. K. Vasiliauskui ir kl. P. Virmauskui, lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje. Per šv. Mišias dvasiškas vadovas kun. Saurusaitis pasakė tai iškilmei pritaikintą pamokslą.

Posėdžiai prasidėjo 10:30 ryto bažnytinėje salėje. Posėdžius atidarė malda dvasiškas vadovas kun. P. Saurusaitis. Po maldės, neatsilankius pirmininkui, jo vietą užima pagelbininkas ir kelias žodžias prkalba iš susirinkusių. Po prkalbos centro valdyba priima delegatus. Iš centrališkos valdybos pribuvo: vice-prezidentas p. Jurgis Aleksa (13 kuopos delegatas) iš Baltimoro, Md.; sekretorius (1 kuopos del.) p. Juozas Kovas, iš Waterbury, Conn.; iždininkas kun. Vincas Karkauskas, iš Ansonia, Conn.; iždo globėjas p. Juozas Antanai (1 kuopos del.) iš Waterbury, Conn. ir dv. vadovas kun. P. Saurusaitis (1 kp. del.) iš Waterbury, Conn. Be šių asmenų dar buvo atsilankę sekančios delegatės:

1 kuopa (be virš minėtų): p-lė Magdalena Rinkevičiūtė iš Waterbury, Conn.; 5 kuopa Anastazija Petrai (1 kp. del.) iš Waterbury, Conn.; 7 kuopa Waterbury, Conn., atstovavo New Yorko delegatas J. Navickas, 14 kp. J. Navickas iš New Yorko. Vėliau kun. Juozas Šeštokas, 18 kuopa: Jonas Šiaučius iš Bridgeporto, Conn.; 25 kuopa, Worcester, Mass.: kun. Jonas J. Jakaitis, Juozas Šukys, Ona Jonaitienė, Marcelė Akelačiūtė, Ona Širvinskaitė, Jieva Daugirdžiūtė, Petronė Vaitiekaitė, Petronė Gudukienė, Magdalena Kulišauskienė, Ona Aniolauskiūtė, Jonas Vaitkus ir Viktorija Čiginskienė; 29 kuopa: Pranas Pšalgauskas iš Pitsburg, Pa.

Beto priimta be mandatų: 24 kuopa iš Athol, Mass.: kun. F. Meškauskas, Vladas Matulis ir Kotrina Gričiūnaitė. Taip gi moksleiviai Pranas Juškaitis ir Pranas Virmauskas; vėliaus Aleksandras Račkus.

Iš viso su Centro Valdyba 29 delegatai.

Priėmus delegatus seka Seimo valdybos rinkimas. Balsuota viešu balsavimu. Į pirmininkus rinktas kun. Jonas J. Jakaitis; pagelbininku kun. V. Karkauskas; raštininkais Jonas Navickas ir p-lė Anastazija Petruskaitė; maršalkomis pp. J. Antanavičius ir J. Juškys; presos komisija p-lė M. Rinkevičiūtė ir Pranas Virmauskas. Knygų peržiūrėtojų komisija: pp. Pr. Juškaitis ir M. Akelačiūtė. Išrinkus visą valdybą ir komisijas, raštininkas perskaitė atsiųstus pasveikinimus. Telegramas atsiuntė šie asmenys: pp. Amelija Sankaitė iš New Yorko, N. Y. 12 "L. V. čiu" kp. iš New Yorko, N. Y. Marjona Šeštokaitė iš New Yorko, N. Y. Juozas Simanavičius iš Middletown, N. Y. Kun. A. Briška iš Chicago, Ill. Jieva Astrauskiūtė iš Bridgeport, Conn. Kitos visos iš Waterbury, Conn. nuo sekančių asmenų: pp. P. Valiūnas, J. Kazlauskas, Ona Kazlauskienė, Ona Skamaraitė, Jonas Augštnolis, A. Balan-

126 kp. Bronė Stepiūtė.
135 kp. Kazys Masaitis, Katrė Masaičiūtė.
141 kp. Vincas Švelnys.
149 kp. Juozas Juzėnas, Viktoras Juzėnas.
152 kp. Ona Norkeliūtė, Regina Paspargeliūtė, Pranas J. Tautkus, Marė Šiurpuriūtė, Juzė Ambroziūtė, Albinas Kluzas, Magdė Kleiziūtė, Nastė Ambraziūtė. Susivienijimo Sekretorius J. S. Vasiliauskas.

da, Simonas ir Veronika Bandzevičiai, B. Rutelionienė, Barbora Naršaitė, Ona Naršaitė, Julijona Rekašaitė ir J. Bendžiūnas.

Laikškai nuo Onos Vilkienės iš Waterbury, Conn. ir pp. B. ir S. Mingilų iš Baltimore, Md.

Taip pat iš vietinės 25 kuopos buvo paaukotas p-lis Marcelė Akelačiūtės bei Onos Daugirdžiūtės puikus gėlių buketas juostomis padabintas.

Priėmus ir perskaitę pasveikinimus, Seimo valdyba užima savo vietas.

Pirmininkas prkalba į delegatus ir pakviečia centro valdybą išduoti raportus. Centro pirmininkui neatsilankius, pirmuiniu išduoda raportą pagelbininkas. Pasirodo, kad jisai niekuomet nebuvo susinešęs su pirmininku ir viešai nieko neveikęs, išskiriant savo kuopoje. Toliau išduoda savo raportą raštininkas. Pasirodo, kad dabar Susivienijime yra 37 kuopos, bet kelios iš jų nusilpnėjusios; tikrų kuopų galima skaityti esama 25. Šiandien iš viso esama 6,000, bet iš jų pusė neužsimokėjusių. Priežastys tokios: pirmininkas nerangumas, pajauka, panieka ir tt. Gavus tokį raportą pasirodo negana aiški esąs Susivienijimo stovis, taigi pareikalavo Seimo pirmininkas smulkesnės atskaitos. Išliko aikštė, kad beveik pusė k-pų neprisiuntė jokių apie save žinių; kitos kad ir atsiuntė, tai labai silpnai gyvuojančios, nes turi po vieną ar kelis tiktais sąnarius pasirodę vienu žodžiu, kad Susivienijimas liekasi labai apvertintame padėjime.

Toliau seka iždininko raportas. Kun. V. Karkauskas, iždininkas, pažymi, kad nuo pereinimo seimo 1913 m. išliko \$127.50; nuo kun. Briškos už ženklius 45 d. laike pereinimo seimo nuo 12 kuopos iždininko \$1.65; nuo serijo iždininko p. S. Bandzevičiaus \$61.42. Iš viso inegu ižde esama \$235.75. Iš visų kuopų už ženklius inplaukė \$26.50. Iš viso ižde randasi \$262.07.

Išlaidos: Centro raštininkui už kelionę į Seimą New Yorko \$15.00; už ženklius \$310.40. Iš viso išlaidų yra \$325.40; tokios būdu randasi deficito \$63.33. Bet dar yra apie porą šimtų ženklių, kurie su laiku pridengs skolas.

Toliau seka raportas išdo globėjo p. J. Antanavičiaus, kuris pažymi, kad pasirašęs po viena bila ir viskas.

Ant galo išduoda raportą dv. vadovas, šisi pasisako žinąs vien kaip Waterburio kuopos gyvuoją, kaip nežinąs.

Iš komisijų yra tikti presos arba "Blaivybės Dirvos" redaktoriaus, kun. J. Jakaitis. Redaktoriaus, išduodamas savo raportą, pažymi, kad blaivybės organą mažas kas rėmęs, išskiriant patį redaktorių, kun. P. Saurusaitis, kun. A. A. Briška, J. Navickas ir J. Kovas. Patsai redaktorius, iškeliaudamas į Lietuvą, praše kun. F. Kemėšio, kad jisai jį pavaduotų.

Kada prisiejo išduoti raportą organizatoriaus, pasiūdė, kad jį mažas kas atsilankė į Seimą. Kun. P. Saurusaitis ir kun. J. J. Jakaitis atliko savo priedermes, važinėdami su prkalbomis daugelyje vietų ir platindami lietuvių sąjūdo parapijiečių. Tuomi ir užsibaigė pirmą sesiją 12:30 valandą.

Antra sesija prasideda po pietų 1:45.

Pirmiausiai raštininkas perskaito pasveikinimus. Atsiųstos telegramos nuo sekančių asmenų: kun. P. Lapelio iš Chicago, Ill. J. Antanavičiaus iš Waterburio ir kitų waterburiečių — Kriaučiūnų šeima, Marijona Antanavičienė, Ona Petruskienė, J. Šaliūnas bei Stalioniūtė ir Kulikauskai.

Laikas nuo Dzetovecko iš Waterburio, Mass. (karštas delnų plojimas).

Raštininkas perskaityti delegatus.

Įnešta klausimas apie siuntimą telegramo šv. Tėvui ir vietiniam vyskupui. Įnešimas priimtas ir presos komisija tampa ingaliota tą darbą atlikti. Skaitoma laikšas nuo p. Norkūno. P. M. Norkūnas yra ingaliotas Sąjungos jį atstovauti Susivienijimo Seime ir tarties apie susivienijimą, bet negalėdamas pats atvažiuoti tą ngalioti- mą perleidia p. Juškaičiui ir sutinka su visais jo nutarimais tarp Susivienijimo bei Sąjungos. Taipgi išreiškia tam sumanymui didelę užuojautą, kad vardan idealo susivienijus dvi dideli organizacijos, viena, kad pasekmingiau būtų darbuoties. Pirmininkas leidžia diskusuoti. Kalba kas tik nori. Ant galo nutarta susivienyti. Blaivininkų Sąjungos valdybos prisiųs savo sąnarių surašą ir metinę mokesnį į centrą.

Pirmininkas paprašo kuopų delegatų paduoti kuopų inėsimus. Tiktai penkis kuopos prisiuntė inėsimus. Pirmininkas primena, kad kuopos kasmet prisiųstų savo inėsimus, nors delegato ir negalėtų prisiųsti.

Toliau seka nuo kuopų ir atsiųstų asmenų inėsimai. Waterburio kuopos inėsimai: Pasiųsti atstovą nuo L. R. K. P. B. A. Susivienijimo ir L. R. K. Federacijos Kongresą, kuris atsisbus rugsėjo mėnesyje, Chicagoje, idant paremtų skirsnį pereinčių metų L. R. K. Federacijos nutarimų, kuris lytisi platinimą pilnosios blaivybės. Klausimas tapo padalinis į dvi dali, būtent 1) ar siųsti delegatą į L. R. K. Federaciją? 2) su kokiomis instrukcijomis?

Nutarta: 1) Siųsti du delegatus į L. R. K. Federacijos kongresą; išrinkti kun. F. Meškauskas ir p. J. Kovas. Jie taip pat ingalioti atstovauti L. R. K. P. B. A. Susivienijimą ir Liet. Politiskame Seime.

2) Yra ingalioti paremti pilnosios blaivybės idėją Federacijos kongrese.

II) Atidarius L. P. B. R. K. A. S. Seimą pasiųsti L. R. K. Kunigų Sąjungos Seimui telegramą New Yorko, N. Y., kaip apginimą, kad vėliaus tokių atsitikimų, kaip dabar kad yra du seimu kartu ir kad jų įstatuose neatsirastų daugiau kontradikcijų.

Po diskusijų nutarta: pasiųsti telegramą sekančio turinio: "Blaivininkų Seimas sveikina Kunigų Sąjungą, prašo paremti blaivybę ir nedaryti daugiau Seimo dienomis blaivininkų Seimo. Kun. J. J. Jakaitis, pirmsėdis".

III) Įvesti apšvietos skyrių, tai yra, liuosanoriai užsimokėję, ar blaivininkai ar neblaivininkai, duoklė (pasiūloma 50c.) į metus gauna dovaną knygų, kurias išleidžia savo lėšomis L. R. K. P. B. A. Susivienijimas".

Nutarta išrinkti komisiją, kurioi patekti sekančios asmenys: kun. P. Saurusaitis, p. P. Juškaitis ir J. Kovas ir pavesti jiems šį skyrių sutvarkyti.

Pabaigus svarstyti Waterburio inėsimus, iškyla keli svarbesni klausimai, kuriuos Seimas pveda suformuluoti pačiam seimo pirmsėdžiui, kun. J. J. Jakaičiui ir paduoti po pertraukai apsvarstyti. Bridgeporto kuopos inėsimai:

I) "Laikyti sekančiais metais Seimą Bridgeporte". Atidėta apsvarstyti vėliaus.

Kare nieko nereiškia

Mes padarėm sutartį su Rusijos bankomis ir gallame išsiųsti jūsų pinigus į Lietuvą kaip ir pirma. Delto nieko nelauk, bet dadėk savo giminėms Lietuvoje. Dideliai karei ten besitęsiant jiems reikalingi dabar pinigai.

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK

Ashland Ave. & 47th St. Chicago.

Seniausia, didžiausia ir stipriausia banka vakaruose nuo Stock Yardų.

New Yorko kuopos inėsimai:

I) "Kad L. R. K. P. B. A. Susivienijimas prisidėtų prie L. R. K. Federacijos su 6c. į metus". Nutarta prisidėti su metiniu mokesniu 6c. nuo sąnario.

Pertrauka 15 minučių laike kurios nusifotografuota.

Po pertraukai perskaityti sekančios pasveikinimai: Telegramos: Stasys Knapkevičia, Monika Kaminskaitė, K. Pranulis, visi iš Waterburio, Conn.

Laikas nuo 13 kuopos L. R. K. P. B. A. Susiv., Baltimore, Md. Delnų plojimai.

Centro knygų peržiūrėtojų raportas. "Viskas tvarkoje". Priimtas.

Toliaus skaito kun. J. Jakaitis savo suformuluotus inėsimus.

1) Nauja kuopa gali susitverti nemažiau, kaip iš penkių pilnųjų blaivininkų.

2) Pirmą negu kuopa bus pripažinta, reikia pasiųsti metinę duoklę nors už 5 sąnarius.

3) Kuopa nustoja vadintis L. R. K. P. B. A. Susiv. kuopa, jei per metus laiko nustoja mokėjus į centrą.

4) Kuopa gyvuoja iki joje yra trys sąnariai.

5) Tikru sąnariu L. R. K. P. B. Susiv. skaitosi žmogus pristatęs kuopos valdybai pilnūdiiją, sudėtų prizadų pilnosios blaivybės ir užsimokėjęs į centrą paskirtą mokesnį.

6) Visos kuopos privalo apvaikšioti iškilmingai Švenčiausios Motinos Sopulingos šventę; toje dienoje privalo būti atlaikyti šv. Mišios, o vakare parengtos prkalbos. Visi inėsimai priimti ir nutarta intraukti į konstituciją.

Toliaus raštininkas perskaito pereinimo III Seimo protokolą, kurį delegatai priima.

Kun. P. Saurusaitis paduoda inėsimą, kad blaivininkai kitų nevaišintų svaigalais.

Nutarta pažymėti, kad sąnariu skaitosi tas, kuris patalies negeria ir kitam neduoda.

Kun. J. Jakaitis inėša klausimą apie pakilimą mokesnio į centrą. — Nutarta vienbalsiai mokėti po 20 centų į metus, centro iždan.

Antra sesija užsibaigia 6 valandą vakare.

Trečia sesija.

Trečia sesija prasidėjo 8 val. ryto gedulingomis šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldomis už mirusius Susivienijimo sąnarius. Šv. Mišias atlikė dv. vadovas kun. P. Saurusaitis, asistuoja kun. J. Šeštokas ir kl. P. Virmauskas.

Posėdžiai prasidėjo 9:30 valandą. Pirmiausiai raštininkas perskaitė atsiųstus pasveikinimus, kuriuos delegatai sutiko delnų plojimu.

Gautas atsakymas Kunigų Sąjungos, kuris šiaip skamba: "Liet. Kunigų Sąjunga sveikina Pilnosios Blaivybės Seimą ir geidžia jam pasekmės. Gyvuok Blaivybę ir jos veikėjai. Kun. Dargis pirmsėdis".

Inėštas klausimas apie laimės 21 blaivininkų kuopa iš Chicago, Ill., kun. Griksis iš New Haven, Conn.; iš Water-

bury, Conn.: Anielė Matusevičienė, Ona Šiurkaitė bei Ona Bukevičiūtė; J. K. Čepurna; Pranė Beineriukė; Jonas Bandzevičius ir F. J. Siugždinis.

Laikškai nuo p. J. Vaitiekūno iš Lewiston, Me. ir nuo p. K. Junevičiaus (eilemis rašytas) iš Waterbury, Conn.

Toliau svarstomi vienos Chicago kuopos inėsimai per "Draugą".

I) Paliuosuoti mūsų parapijas nuo alkolio ir salinių inteknės".

Nutarta, kad naujoji valdyba atsiųsių į visus klebonus šiaip: "Kad klebonai neprimtų ir negarsintų pokilių, kurie bus rengiami su svaiginamais gėralais". Ir tai pagarsinti per organą.

P. J. Kovas paduoda inėsimą, kad atsiųsių į visas draugijas.

Nutarta, kad centro valdyba atsišauks per laikraščius (katalikiškus bei tautiškus) į visas draugijas, prašydama, kad nedarytų pokilių su svaiginamais gėralais, gėralais.

II) Inėsimas, kad blaivininkai nelanko jokių girtybės įstaigų, vienbalsiai priimtas.

P. J. Kovas paduoda inėsimą, kad kreipties į laikraščius su prašymu, kad jie negarsintų smuklių. Vienbalsiai nutarta, ir pavesta centrui.

Pirmininkas pareikalauja raporto nuo presos komisijos. Pasirodo, kad presos komisija išsiuntė tiktai vieną telegramą į Kunigų Sąją; taip pat nepatalpino jokių žinių vietiniuose angliškose laikraščiuose apie blaivininkų Seimą.

Worcesterio kuopos inėsimai:

1) "Kad kuopa parsitrauktų kalbėtoja po kelis sykį į metus platinai blaivybę".

Nutarta: "Reikalaujama nuo kuopų parsitraukti kalbėtojus nors du kartų į metus pakalbėti apie blaivybę".

2) "Kad kuopos užsimtų lavinimu žmonių pastoti piliečiais". — Nutarta vienbalsiai.

3) Kad blaivininkai darytų vestuves ir kitokius pasilinksmimus be svaiginamų gėrimų".

Nutarta šis inėsimas priimti su pataisymu — "ir kad stengtusi ir kitus prie to raginti".

4) Kiekviena kuopa privalo organizuoti savo mieste vaikų skyrių".

Nutarta tai vienbalsiai atlikti ir šį inėsimą patalpinti konstitucijoje.

5) "Centro valdyba privalo duoti atsakymą kuopoms nevēliaus, kaip į savaitę laiko". Nutarta su pataisymu: "kad duotų atsakymą į 10 dienų".

6) "Kuopa privalo du kartų į metus apie savo veikimą pagarsinti organe". Vienbalsiai priimtas.

7) "Centro valdyba turi keturis kartus į metus išduoti iš savo veikimo atskaitą". — Inėsimas priimtas.

Inėštas klausimas apie laimės 21 blaivininkų kuopa iš Chicago, Ill., kun. Griksis iš New Haven, Conn.; iš Water-

ty savo mokesnius ir, kad mokesniai prieš visus metinis mokesnius būtų prisistatę cencro išdėdinti.

Organo klausimas. Leista ant diskusijų. Nutarta organu "Draugas".

I presos komisiją paskirtas Pranas Juškaitis.

Raštai skiriami i "Blaivybės Dirvą" bus siunčiami tiesiog i "Draugo" redakcijai. Atmestus raštus "D." pasiųs p. Juškaitiui.

P. Antanavičius paduoda inešimą, kad blaivininkas nuostojis būti blaivininku, neturi teisės nešioti Susivienimo ženklo. — Inešimas priimtas.

Kun. J. Jakaitis paduoda klausimą apie reikalingumą ženkliu. — Nutarta padaryti 150 ženkliu po 25c. ir 100 po 50c.; visi turi būti su spilkutėmis.

Centro valdybos rinkimas: Viešu balsavimu išrinkti: Pirmin. — Kun. J. J. Jakaitis. Pagalb. — Anast. Petrauskis. Rašt. — Juozas Kovas. Iždin. — Kun. V. Karkauskas. Iždo globėjais — I. Jurgis Aleksa ir II. — Jonas Šaučiūnas.

nas. Dvasiškas vadovas — kun. P. Saurusaitis.

Vieta kitam seimui nubaustu — Minersville, Pa.

Dar keli inešimai: P. J. Kovas paduoda inešimą, kad turėti nuosavi kalbėtojai ir garsinti jų pavardes organe. Inešimas priimtas ir išrinkti kalbėtojai.

Kun. Jakaitis inešė: "kad blaivininkų Sąjungos garbės nariai, kurie yra pilnais blaivininkais būtų L. R. K. P. B. A. Susiv. garbės nariais. Priimta vienbalsiai.

Kun. P. Saurusaitis išrinktas garbės nariu. Taipgi kun. P. Saurusaitis išrinktas delegatu i Internacijonališkąjį Blaivininkų Susivienimą, Atlantic City.

Centro sekretoriui nutarta išmokėti už kelionę 15 dol. Kun. Jonas Jakaitis ir visi rengusieji Seimą pagerbti atsisistojimu.

Seimą dv. vadovas užbaigė Malda. Kun. J. J. Jakaitis, Seimo pirmininkas J. Navickas, Seim raštininkas.

numiršta jo skolinioje užima pirmesnę vietą gavimui vėlionio pinigų. 4. — Abelnai teismas reikalauja, kad išmokėjimai viso vėlionio palikimo per vienus metus nuo tos dienos, kada testamentas buvo paduotas i teismą. Taigi ima metai pakol abelnas padalinimas atsibūna. Skoliniojai turi nelaukti vienu metu, nes jie gauna išmokėsi taip greitai kaip jie parodo teisingumą jų reikalavimų. 5.—Ne, Dr-stės adv. gali tą dalyką atlikti. 6.—Kaip metai praeina ir visas palikimas yra padalintas tarp giminių, tai tada yra pėrvėlu pareikalauti pinigų. 7. — Taip. Draugystė turi gauti advokatą kad gauti šiuos pinigus. Be advokato negalėsite apsieiti.

A. S.

ŠIS TAS.

Chicagoj gimė baisiai garus "Bubinas". Pribubinavęs "Naujienos" apie šelmus kunigėlius, apie niekadėjus "Vydius", nusistatė kelius "bubiniškų" garų i "Laisvę" kuri tuojaus ir sudarė iš tų aidų ilgus straipsnius apie laisvus "bubinus". "Keleivis" irgi apturėjo gerą pūdelį "bubiniškų" kelionės ispučių ir sudarė iš jų kelius tuiznus žinučių. Nepasilikio užpakalių i kiti mūsų laikraščiai ir pagal "bubino" sutaisyto maršruto "bubiniškai" bubinuoja apie didžią šlovinę ir didžią garsingą Chicago "Bubina". Vat, pasiuntus tokį Bubina Europos karės laukan, visus prūsokus, austrijokus suvarytų savo bubinavimu i ožio ragą.

"Naujienos" labai myli minėti visokias nežinoma esybės. Ką rašys ko nerąšys, bet stebuklingu sutvėrimėliu be vardų pilnos "Naujienų" skiltys. Ligšiol nepastebėjau dar, kad jos būtų ką nors parašę apie gyveną su ilgomis ausimis. Tiesą pasakius nėra ko labai ir stebėtis, nes vargiai savo ausis pastebėsi nors ir labai ilgos būtų.

"Laisvė" ruošdama New Yorko seimam, pašvenčia net pustrėčios spalvos visokiems nenaudingiems kurie "Laisvė" nepagelbėjo surengti Raudonosios savaitės, nepalatinu socializmo ir tam panašių dalykėlių. Nelaiminga, šimta kartų nelaiminga mūsų "Laisvė". Ir liuosybių pilna Amerikoje, ir brolybės puikiai gyvenoja, bet tie nelabieji juodi dobiesiai kaip pratrunka, skęsta "Laisvės" visi sumanymai juodųjų jųri vilnyse ir galios sąsoros krinta iš laisvųjų akių. Vargas didžiausias vargas!

"Kova" atsikėlus iš sunkaus miego ir dar nepratrinus akių ir neprakrapščius ausų, atsiminė, kad jai sapnavosi Federacija. Aha, tai vadinasi Federacijos kongresas atsibū 21 ir 22 rugsėjo, na ir pyškina "Kova" straipsnių apie Federacijos kongreso dar nebuvusiu nutarimais. Tuotarp Federacijos kongresas atsibū 23, 24 ir 25 rugsėjo, o 21 ir 22 rugsėjo buvo visuotinis politiškas lietuvių seimas. Nesmagu "Kovai" ištarti tokios žodžius, bijosi, rangosi. Nieko, paukštelėliu, nepadarysi, nebeužlėpsi kas buvo. Tūkstančiais paremta. Ar negeriau būtų pakalbėjus kas dabar yra, neg iškičius savo sapnus apie 36 numerį "Draugo".

Mūsų socialistai turbūt labai artimi bičiuliai visų vėlinių galybų, kad be paliovos jiems odas pina, bet atspiraun tai ne-socialistai tai vien tiktai "Kovos" satyriškas "paršas" memorialus rašo vėliniams. O gal socialistai ir paršelius nori prie socializmo atverti ir jiems pavesti "Satiros užpėkius". Neriečia užmiršti ir keturkojas, nes kitaip nebus lygybės!

Bostono "Ateitis" drąsiai žada praieiti pro šalį Chicago visuotinio seimo neatkreipiant ant jo atydos. Na, veikėjai, politikiečiai vaitoja "rimtas" laikraščius. Niekas negali "Ateičiai" užginti drąsos, gali jina savo drąsas, kaip tinkamiausiai sunaudoti, bet jau kad "Ateitis" tapo trumparegė tai faktas. Chicago seimą atstovavo tūkstančiai, o

ne mažutė dalis ir "Ateičiai" reikėjo geriaus matematikoj praieilavinti, kad neapsiriktų skaitlini si. Su vaikiška drąsa nors ir narsia netoli nukeliausi.

"Tėvynė" neatsilikdama nuo kitų laikraščių satyroje išteigė puikų skyrių kuriam tinkamiausias vardas bene bus kipšomanija, nes vien tiktai kipšas tą skyrių užpildo. Sveikinant p. Kipšą linkiame jam visus Lietuvos veikėjus, kurie tiktai nesutinka su "Tėvynė" pagarsinti savo skyriuje ir išvadinus juos "kpa-mi" nesibijoti išgamos vardo bet "po szlachetku z honorem z adare glove do gory" ir sušukti: "Vivat! Nieh žyje mądrą glowa!"

Jes to enota nad enotami trzymae język za zębami. Kad "Tėvynė" būtų nors dabar prisi-laikius šio priežodžio būtų galėjus pasigirti puikia ir sveika išvaizda, dabargi "Tėvynė" taip liguistai atrodo, kad baisu, kad neatstiktų dirksnių suirimas. Socialistus būčiuoja, katalikams grumoja, po seimus trankosi, bet nei vieną dar nebuvo pakliuvus, kalba, ir baisiai daug kalba, bet nieko doro nepasako vis tik vienam: še dulia, atram—išgraužk, trečiam-traukis šalyn, ir t. t. Labai gerai, kad nors redaktorių "Tėvynės" susiprato išvažuoti ant pailso, gal atsidurs gantos prieglobstį pasimo kys, kad daug geriau mažias kalbėti, bet daugiau mąstyti.

Rodosi Amerikoj susinešimo keliai puikiai pataisyti, greitai laiku gali atsidurti ir tolyniausioje Jungtinių Valstijų vietojė, tačiau mūsų lietuvių veikėjai geriau mėgia svarbius atsitikimus pasitaikiusius kitose apielinkse zalatyti pagal m nullo išvaizdos. Matai mėnuli? apskritas? taip apskritas. Matai juodus taškus? Taip. Ką daugiau matai? nieko. Vadinasi ant mėnulio nėra nieko. Taip ir ponas Račkas kas su "Tėvynė" žiūrėjo, klausė, tėmyjo kas dedasi šaukiant Chicago politiška seimą ir įžiūrėjo, kad Amerikoj randasi socialistai? Šliupas o toliaus absoluiti tuštuma. Patartina ir nuoširdiai patartina, kad p. Račkas gerai saugotų tuos tyrus, nes nekarta ir tyruose apsieiškia didi gyvybė.

Veni, vidi, vici, tarė Šliupas ponui Račkaskui. Sukruskime drauge, ir laimėsime. Taigi, taigi, Jonai, bet kas daryti su socialistais, jūk be jų šiame momente sunku.—Kaušėlį ruguio pieno pasiūlyk ir sutiks, o paskui tai mes sugalvosime naują būdą, kaip jiems padilginti.—Geras sumanymas, duokš ranką senas drauge".

Praskleidžiau "Tėvynės" 39 numerį ir nežinau nei ką manyti: pusė "Tėvynės" laikraščio užpildyta "Naujienų" straipsniais, patėmyjimais, patarimais. Turbūt, manau, p. Račkas su p. Grigaičiu pasimainė vietomis. Ieškau paaiškinimo ir surandu. "Tėvynės" redaktorius iškeliauja ant pailso, redagavimą pveda p. Rimkui-svečiai iš Lietuvos. Neprigausi, suprantu kame dalykas. Gal p. Račkas ir išvažiuoja labai gali būti, bet redaguos laikraštį greičiau "Naujienos", nes ir pradžia jau padaryta. Mading ar ne geriaus būtų "Tėvynė" pakeisti "Naujienomis", jūk dviejų laikraščių vienodo turinio neapsimoka leisti. Per daug iškaščių.

"Naujienos" viename iš savo numerių su džiaugsmu pranešė baisiai gerą žinovą muzikos ir dainos, kuris nuosekliai aprašys kantatas išpildimą. Laukėme naujai gimusios žvaigždės balso ir sulaukėme. Sekančiame numerį tilpsta aprašymas: "Pikt-pakšt. Surdu — Murdu — pakabarkšt. Finis, galas, paskutinis iš kantatos ir dvasios nebeliko. Net patios "Naujienos" persigando bausaus šturmo ir gėdulingai aprieiškia, kad tai buvo vien tiktai iš Krylovo pasakų garsusis: "Gaidys". Mading ar nebus tai tiktai, "Naujienų gaidys".

Atsidengė sezonas dramų, komedijų, tragedijų ir operėjų. Tai dabar pradės ant Chicago scenų "Keistučiai" klumpako-

jus trenkti, "Magdalieta" sukletinus grusti "Jezuitų sąžinės" tarabumbijas dainuoti et. et. et.

Lai gyvuoja Chicago žieminio sezono vakarai.

Lietuviškas vakaras be kepturių ir dūmų tai vietiek, kaip šunytis be uodegos. Nespėjo artistai nueiti nuo scenos tuojaus gerbiamoji publika ir paslepia savo galvas kepturėse, o skaisčius veidžius pridengia dūmais. Turbut vakarų lankytojai baisiai gedulingos "asabos", kad slepiasi už kepturės ir pypkės.

Jeigu dabar Amerikos laikraštija išliks gyva, tai tikrai galima tvirtinti, kad stebuklai dar tebesiranda ant balto pasaulio. Europos karė suskaldė mus lietuvišką laikraštiją i germanišką, teutoniską, vokišką, slaviską, rusišką, cariską, revoliucijonišką, manarkiską. Politiški gi seimai pagimydus dar anarhistišką, tautišką, klerikaliską, socialistišką ir daugybę kitų. Kur tiek ir redaktorių surasti visoms srovėms.

Vežėkite ir p. Balutis gauna nuo "Tėvynės" pipirų ir nors tie pipirai kipšų auginti visgi pipirai. Kad visiems tai visiems, kogi laukti; p. Račkas aus užgynėties visų teisiu, pats pasiremes obojetinos svarbos organantai, kuriuos net ir pats buvo sykį sugriovęs stoja prieša-kyn ir visi turi žengti sulgy j patarimų. Prisieis "Lietuvai" persirašyti už savo žioplystę. Nereikia ankietų krauti arkyvan.

Priešseiminiam Chicago susirinkime paduota balsavimui: Ar reikalingas New Yorko Seimas? Na o su Chicago kaip bus? šaukia vienas. Tylėk mulki Chicago nebėra, nes to nenori p. Gugiai, Jurgelioniai ir kiti. Na, kad nebėra, tai lai būna seimas New Yorko. Už keletą dienų tas pats žmogelis tapo išrinktas vienos draugijos Chicago seiman. Tai matai kokius stebuklus gali socialistai padaryti — mąsto žmogelis — ant dviejų dienų Chicago paslė. Tiki magikiai!

Šikšnoparnis.

(Pradžia ant 3-čio pusl.)

PITTSBURGH, PA.

30 d. rugpiūčio vietinė scenos mylėtojų kuopelė, vadovaujant klierikui J. Miliauskui atvaidino melodramą "Tarp dūgelio rožės", šv. Kazimiero bažnytinėje svetainėje. Žmonių susirinko skaitlingas būrys. Uždarbis pasidirta intaisymui parapijos knygyno. Apiešankė tą vakarą ir sve-timtaučių, kurie geriau yra susipažinę su scena. Išreikšė savo nuomonę, kad aktorai atliko savo užduotis netik ką gerai, bet net tobulai. Abelnai žmonės patiko veikalėlio intalpa ir jo atvaidinimas, išskiriant keletą cici-likučių, kurie buvo atsilankę i li-ko nepatenkinti. Jie kad būtų ir neatėję, vistiek iš kalno būtų pasmerkę, nes viena ne jie tai atliko, antra, kad rūpesniu vietinio klebono, taip jų neapkenčia-mo ir podagų klieriko buvo tai surengta. Užtai jų laikra-čiuose, kaip "Kovo", "Tėvy-nejų" ir etc. pasipylė visokių me-lagysčių, ir plovionių ant vietinio klebono. Daugias nuo jų ir negalima buvo tikėties.

7 d. rugsėjo lietuvių parapi-ja apvaikščiojo 25 metų suaktu-vės. Prie tos progos buvo užkvies-tas vietinis Serantonis vyskupas, kuris pribuvęs padirnavojo 816 žmonių ir pašventino varpą. Vys-kupas džiaugėsi gražia bažnyčios tvarka ir pagyrė gražų choro giedojimą. Prie šios progos pri-dursiu biauvas "Keleivio" plo-vones ant kun. Kasakaitio, kuris sulig "Keleivio" buvo prie-žastimi Olaskio mirties. Na, tel-singai, didesnes ploviones ir melagystes nei nelabas neisgalvos. Negu šį straipsnį pradėjau rašyti gerai ištyriaui minėtą atsitiki-mą — tai yra Olaskio patįdystė. Mat kuomet numirė Olaskio mote-rius, kuri buvo dora žmonelė, vė-lionės vyras nuėjo pas kleboną pa-sikalbėti apie palaidojimo reika-lus. Klebonas peržiūrėjęs knygas atrado, kad Olaskis neatlikęs ka-taliko priedermių, nes prieš mir-siant, kaip liudija žmonės, ne-daleido pasaukti kunigo savo mo-terei. Kunigo priederme buvo pa-

sakyti teisybės žodis, ką, žinan, klebonas ir padarė. O ką apie \$5.00 pastringuoja "Kovo", "Laisvės. Mylėtojas", tai visi pa-rapijony žino, kad sulig pa-rapijos nutarimų, kapinėms už du-bės iškasimą, reikia tą pinigų skaitlių užmokėti i parapijos iž-dą. Taigi, kad L. M. būtų buvęs parapijos narys, tokių nesuomonių neblevigtų. Tie pinigai ne i kunigo delmoną eina, kaip mano L. M. Kuomet nusižudė Olaskis, ta pati istorija vėl atsikartojo. Kunigas negalėjo priimti i kapi-nės tokio, kuris negyveno pa-gal kataliko priedermių. Teisybė, kaip girdėjau žadėjo klebonui gausiai apmokėti jeigu palaidotu-šalė jo moters su bažnytinėmis apeigomis. Kun. Kasakaitis pa-aiškino, kad ir milijonus dėtų negalja laidoti katalikų apeigo-mis. O ką apie žmonių skaitlin-gumą, kurie būk ten dalyvavę Olaskio palaidojime tai ir čion iš-pilnio priskaldytas vežimas. Be katalikų giminių lydejo ir kele-tas cicilikučių. Tai ir atliktas kriukis.

Balandis.

HARTFORD, CONN.

Rugsėjo 10 d. šv. Kazimiero T. Apšvietos Dr-ja ir "Lietuvos Vyčių" 6-ta kuopa leido ant išlaimejimo smuiką, kurį paa-kaavo Boleslovas Sarapas, virš-minėtos draugijos naudai; pi-nigai, kuriuos surinko paskyrė del knygyno. Smuiką išlaimejo Jieva Butnoraitė. Po išlaimeji-mui buvo lietuviški žaizalai, žai-sta: Jaunimėlis, Šimas, Noriu miego, ir kiti. Pasilinksminę vi-si gerame upe išsiskirstė.

Genių Dėdė.

"Mokslėivis", No. 22. Tur-nys: 1. Aidas — Tautiečiai be vilties (eilės) 2. Purėnas — Iš atsiminimų. 3. Aidas — Iš Ado-mo Asnyko (Eilės). 4. Mildos Sūnus — Mūsų Aidai. 5. Al-Ras — Ištrauktas iš Tamsybės Nasrų (tąsa). 6. P. J. Jodh — The Old Riddle and the Newest Answer (Bibliografija). 7. Mc-kyklos ir Mokslėivis V. S. — Šv. Redo kolegia. 8. Žinutės: a). Orchard Lake, Mich. b). Chica-go, Ill. c). Waterbury, Conn. d). Mūsų III-čias Seimas. 9. Ačiū už Auką. 10. Mūsų fondai. 11. Nauji susivienijimo nariai. 12. Žodis nuo Redakcijos.

PATERSON, N. J.

Patersono miestas randasi ne-toli New York'o. Šis miestas kaip ir paprastai kiti miestai apie New Yorką, daugiausiai žydais apgyventas. Lietuvių čionai ran-dasi apie 800. Daugiausiai jie dirba marškinių dirbtuvėse, ne-kurie šilkų ir kitokiose dirbtu-vėse. Uždarbiai neperblogiausi. Žodžiu tariant, gyvenimas Pater-sone nėra niekiek blogesnis kaip kitur.

Iš kito miesto atsilankiusiam visųpirmausiai tenka pastebėti tarpe čionykščių lietuvių labiau-siai išsiplatinimą girtybės. Ap-švieta patersoniečių tarpe la-bai, labai žemai stovi. Daugiau-siai, kaip man teko ištirti, čion lietuvių šviečiasi per "Keleivį", "Laisvę", "Šakę" ir kitus pa-našios rūšies laikraščius. Be tušaltinių apšvietos, daugelis, jei ne daug didesne dalis, semia apšvietą iš "saliūnų". Iš to aiš-ku, kad jiems nereikia nei bažny-čios, nei gerų knygų, bei gerų laikraščių. Iš 149 šeimynų čio-ni esančių vos tik 91 šeimyna tepriguli i parapiją. Labai ap-gailėtinas Patersono lietuvių pa-sielgimas. Kadangi girtybė taip labai yra išsiplatinus tai daug-eis gyvena labai prastai, nes vis-ka prageria karčemose. Neviena vyro pati turi vaiką pasiūsti i dirbtuvę užmokėsčio (piedes) die-noje, kad atimty iš tėvo savaitės užmokėsi, kitaip tokį vyrai vi-sados pareina be pinigų. Namuo-ses tokių šeimynų irgi nėra ko norėti atrasti gero. Pas juos visi kampai prirūgę, taip kad no-ėj net sukūtyt riečia.

Išlikro, argi dar ilgai pater-soniečiai taip gyvesit? Laikas jau būtų ir jums susipausti ir pažyti savo didžiausį priešą — girtybę. Turite gerą darbštų ku-nigą, kurs stengiasi surengti kar-tas nuo karto geras, doras ir nau-dingas prakalbas, jūsų prieder-mė turi būti lankyti tose pra-kalbose kuoskaitlingiausiai. Pra-dėkite skaityti gerus, dorus laik-

raiščius bei knygas ir, taip darydami tuojau pradėsite veikti kur kas prakilkesnius darbus, ne-kaip kad dabar veikiate.

Svečias.

WESTVILLE, ILL.

Suirutė Lietuvių Westville'j. Jau skaitytojams žinomas yra laiškas Jo Malonybės Peorijos vyskupo išduotas klebonui šv. Petro ir Povilo parapijos West-ville'j, kad paaiškintų žmonėms iš sakyklus apie schizmą, kurį tveria jaunas vaikas, neseniai pribuvęs iš gimtinės. Jis skelbia save asant kunigū R. K. Baž-nyčios ir daug žmonių tuoj pat-raukė. Bet kaip tikrai sužinota, tai jis asas tikrai buvusis aukle-tinis Seinų Seminarijos, iš ten prašalintas už blogą pasielgimą ir kaipo neturįs jokio pašaukimo i Dvasišką luomą.

Del tikrų katalikų 20-tą dieną šito mėnesio buvo labai svarbi: nes kaipo pasiuntinis su vysku-po laiškų pribuvo gerbiamašis kun. Dr. M. Gustaitis, kurs per-skaitė žmonėms vyskupo iš Peo-rijos laišką ir pasakė labai gra-žų pamokslą, apie Tikėjimą, pri-mindamas klausytojams, apie ne-laimės motinos Tėvynės, kuri kraujuose paplūdus; o Ameri-koj jos sūnai, nelaimėi, nustoja tikėjimo, tverias schizmos ir pa-ty save save klaid.

Trečioj valandoj po piet vėl turėjo prakalbą apie schizmą čia prasiplatinusį. Žmonių susirinko aug taip ant pamokslą kaip ant prakalbos ir ant visų di-delį išpūdį padarė, nes nevienas pažino savo klaidą, užtat, tikri parapijonai siunčia gerbiamašiam kun. Dr. M. Gustaičiui širdingą ačiū!

Kas link schizmos taip-pat die-ną buvo atvykęs koks ten schiz-matikas ir vyakūpas su ilgais plaukais, tiktai siaurom ranko-vėm. Apie viską būtų daug rašy-ti, nes žmonės nežinojo ką da-ro — atiduodami prielankum schizmatiskam vyskupui, niekino savo tikrą tikėjimą, ir savo tė-vų ir protėvių, ir lygiai patys save. O visko ten buvo daug:

Dr-gystės su muzika ir žen-k-lais, visoki papuošimai ir truk-šmai, labai nemalonūs išpūdį darė, nes gimtinėje nuo schizmatiško "kunigų" šalin bėgdavo, o čia prieš tokius pat, galvos lenkia ir rankas būčiuoja, kad tikai paniekint savo tėvų tikėjimą.

Dar kurie ir supranta, kad klaidą padarė, bet sako jau per vėlu, kad pirma tą būtų žinoję tai būtų buvę viskas gerai. Čia aiškiai pasirodo kaip žmonėms apšvietimo trūksta kad du, tris, žmonės gali suklaidinti daugybę žmonių, o aiškų kaip silpnas žmonių tikėjimas.

Ten buvęs.

CHICAGOJE.

KAMINAKRĖTIS IR MALUNI-NINKAS.

Prasidedant vakarų sezonui, "Birutės" draugija rugs. 27 d. vaidino dviejų veiksmų operetę "Kaminakrėtis ir Malunininkas". "Birutės" draugija yra jau nuosenai chieagiečiams ži-noma ir jos vakaruose tikimos pa-matyti ko tai geresnio, dailesnio, neg kitų draugijų rengiamuose vakaruose. Nors kai-kada ir ji užvylija savo lankytojus, bet ka-da stato "Kaminakrėtį ir Malu-nininką" visada pasiekia savo tikslą. Vakaras gerai pasisekė. Ypatingai atsižymėjo p. Jaku-tis Sabuko rolėje, Aleknavičaitė Pikliaus tarnaitės ir P. Stogis Pikliaus rolėje. Kiti artistai at-liko savo roles vidutiniai. Išsky-rus studentus (1), ypatingai A. S. M., kuriam trūko ir drąsos, ir prisirengimo.

Prie gerųjų vakaro ypatybių reikia pažymėti tai, kad prisi-dėjo tuo laiku, kokių buvo gar-sintas. Malonus apsieiškimas.

Sigma.

Nedėlio, 27 rugsėjo buvo pa-rengtas vakarėlis atsisveikinti su draugais, Jaunimo Ratelio vedėjo J. J. Zolpio. Susirinki-mo dalyvavo i 30 žmonių. J. Zol-pas išvažiuoja iš Chicago į Pen-sylvanijos mokyklą mokinčia. Jis daug pasidaravo tarp lietu-vių dramų arityje.

J. M. T.

MOTERŲ DIRVA.

MOTERŲ SĄJUNGA.

Rugsėjo 25, šv. Jurgio sve-tainėje atsibuvo specialis moterų delegacijų Federacijos kongrese susirinkimas, ap-svarstyti L. R. K. M. S. A. įkurimui. Nutarta sudaryti iš chieagiečių komisiją, kuri agituos ir vykins šį sumany-mą. Komisijon pateko d-rė A. Šlakeinė, p-nios M. Janušau-skienė, A. Nausėdienė, V. Sku-dienų ir p-lės F. Nutautaitė F. Macijauskaitė, Stlionaitė, M. L. Gurinskaitė ir U. T. Jo-kubauskaitė. Komisijos pir-mininke išrinkta U. T. Joku-yskaitė, raštininke p-lė M. L. Gurinskaitė.

Rugsėjo 28 toj pačioj sve-tainėje 7:30 val. vakare bus pirmas tos komisijos susirin-

kimas. Iš kitų valstijų delega-tės, kurios, inėjo komisijon ir darbuosis Moterų Sąjungos labui savo valstijose yra se-kančios: p-lė A. Jakaičiūtė ir J. F. Kašėtienė iš Mass., J. Stankevičiūtė ir A. Sutkaičiūtė iš Pensylvanijos valstijų. Be to, Federacijos Kongre-se buvo skaitytu du referatu, vienas apie "Moterų Klausimą" rašytas p-lės A. Sutkai-čiūtės (iš priežasties jos ne-buvimo Kongrese, referatą skaitė p-lė J. Stankevičiūtė iš Tamaqua, Pa.) ir "Moterų Sąjunga" p-lės A. Jakaičiūtės iš Worcester, Mass. Abu referatu delegatai sutiko gau-siu rankų plojimu, ir išreiškė savo užuojautą ir pritari-mą Moterų Sąjungai.

Nenuoroma.

Tiesu Skyrius.

Advokatas A. A. Šlakis.

Norėdami gauti teisišką pa-tarimą, malonėkite aiškiai ir pil-nai, iki mažiausios smulkmenos, parašyti reikalą, ir ką norite ži-noti, ir pasiųskite laišką, šiuo antrašu:

Advokatas A. A. Šlakis. "Draugo" Teisių skyrius, 1300 W. 46th et., Chicago, Illinois.

TURĮ PRISIŪSTI INGALIOJIMĄ.

So. Omaha, Neb., rugs. 21 d. 1914. (I Teisių patarimų sky-rių). Man išvažiavus iš Chica-gos i So. Omaha, Neb., paliko vienotį dirbtuvėję (Chicagoje) 1 savaitės mokesnis. Aš norėčiau, kad mano draugas, kuris gyvena Chicagoje, nuveitų i tą dirbtu-vę ir gautų mano pinigus ir man prisiųstų. Kokiū būdu galima bū-tų gauti tuos pinigus?

Jonas Juodis.

ATSAKYMAS.

Tamsta turi prisiūsti savo draugui ingaliojimą, ydant jis galėtų gauti tuos pinigus. Pašne-kėkite apie tai su advokatu, ku-ris tamstai prirengs reikalingą in-galiojimą ir tada prisiųskit savo draugui: kitaip jūsų draugas ne-gaus tų pinigų.

A. S.

SAVAITĖS DARBAS.

Chicago, Rugs. 23 d., 19'4 (I Teisių patarimų skyrių). Aš pri-ėniau žmogų dirbti mano kran-tuvėję ir jam sakiau, kad aš ji, priėmiau i darbą ant vienos sa-vaitės. Už trijų dienų aš ji at-leidau nuo darbo. Ar gali jis da-bar reikalauti nuo manęs užmo-kesnio už tą savaitę?

Karys Rimkus.

ATSAKYMAS.

Taip. Tamsta tiktai galėjote ji atleisti pabaigoje savaitės, nes

PALIKO DRAUGYSTĘ PINIGŲ.

Spring Valley, Ill. Rugs. 18 d., 1914. (I Teisių patarimų sky-rių). Žmogus mirė liepos mėne-syje šį metą, ir neprigulėjo nei jokioje draugystėje, bet jis paliko vienai draugystei \$100, ir prašė draugystės, kad ji palydė-tų su visa savo paroda. Draugystė išpildė vėlionio, reikalavi-mų, bet pinigų ir ligšiol dieniai negauna. Prieš mirimą tas žmo-gus padarė testamentą pas advoka-tą; tas testamentas dabar yra i teismą paduotas. Pinigų yra už-tekčiai, bet daug yra išmokėta graborini; taip-pat ir kunigui yra atimokėta. Prašom atsakyti 1.) ar ilgai draugystė turi laukti tų pinigų; 2) ar gali teismas iš draugystės pinigų atitraukti advokatą kaštus; 3) ar draugys-tė yra pirmesnė ar paskesnė už vėlionio gimines; 4) ir kada bus teismo paskirta diena del iš-mokėjimų viso palikimo; 5.) ar draugystė turi būti tą dieną tei-me; 6) ar galima ir po tos die-nos pareikalauti pinigų; 7) ir ar yra reikalingas advokatas del gavimo pinigų?

J. G.

ATSAKYMAS.

— Draugystė turi ilgai ne-laukti, jeigu paduoda pareika-lavimą ant rašto i tą patį tei-mą, kad draugystė pilnai išpildė norus ir reikalavimus vėlionio ir draugystės reikalauja, kad būtų jai atimokėta \$100. Pinigus galėsi-ti gauti i pora mėnesių po tokių reikalavimų.

2. Jeigu draugystė savo advoka-tui neapmokėtų už jo darbą šiame dalyke, tai teismas gali paskirti dalį tų pinigų advoka-tui 3. — Draugystė būtų pir-mesnė už gimines. Kaip žmogus

VAKARAI.

Kad palinksminti svečius, susivaižiavusius Chicagoje, Politiskajį Seimą atstovauti jame lietuvių visuomenė, ant greitosios surengta vakaras 21 d. rugsėjo t. y. po pirmosios dienos Politiskojo Seimo posėdžio. Užkviesta "Dramos" artistų draugija, atvaidino komediją "Kurėjas Zentas". Vaidintojai parodė daug artingumo tai iš linksmos komedijos turėta daug skanių juokų. Žodžių, dramiečių taip pavaišino publiką, kad ji nei kiek nerūstavo, už nedalyvavimą pasizadėjusių dainininkų p. A. Pocienės, pp. A. Pocius ir A. Aleksandravičiaus. Beje, neatvykusius užvadavo p-ni Janušauskienę ir savo asmenyje davė progos svečiams pažinti vieną iš gausiausių Chicago lietuvių dainininkų.

Publikos, kaip pirmadienį, nedaug teuzplaukė. Pirmos dienos Fed. Kongreso vakaras. Šitas vakaras buvo pavestas surengti jaunimui — "Lietuvos Vyčiams". Jie vaidino 2 veiksmų dramą su epilogu "Smuklė". Bese-kant nuo pradžios iki galui vaidinimą pažinta, kad bemaž visi artistai buvo geri, tik jeigu ku maža išgauta efekto tai kaltė veikalo, kurio mintis vietomis taip nudriekta, kad nesutveria reikalingo vaizdo, kuris pažabotų matančių domą. Šiaip veikalo idėja didelė ir prasminga realistiškai.

Po veikalo "Vyčių" choras, vedamas p. A. Aleksandravičiaus išbandė pirmą kartą "Vyčių" himną, kuriuo apdovanojo "Vyčius" svečias, kun. M. Gustaitis, o melodią į jį pritaikė p. A. Aleksandravičius. Publika daugiausia iš "Vyčių" padarė jiems abiems ovaciją, padėkodami už gražią dovaną. Visas vakaras išėjo labai smagus.

Antros Fed. Kongreso vakaras. Kantata. Šitas vakaras buvo labai indomus. Susidėjo į krūvą 6 Chicago lietuvių parapijų chorai ir sudarė milžinišką žmonių būrį. Nors daininkų padėjimas ankštoje scenoje buvo gan sunkus, bet ačiū sumaniam chorovėdžiui ir geram išsilavinimui, kantatos dainavimas atlikta tobulai. Čia žodžių melodija lyg virpantis tylus aidas kutena tau ausis, tai vėl harmoningai kyla, o retkarčiais, tartum, griauštinis nusirita pro tavo galvą ir lendi gilyn į kėdę, kad neįstrenktų. P-nis V. Dauska labai buvo tinkamas tenoras solo ir savo žymią rolę puikiai išpildė. Duetą p-ni O. Pocienė ir p. A. Aleksandravičius sulig publikos noro dainavo du kartu. Beje ir kantata buvo atkartota.

Programai užsibaigus publikos opinija buvo toki, kad vien tik ir skambėjo džiaugsmingi šūkavimai ir pasitenkinimas kantatos išpildymu. Žinoma, netruko ir tokių, kurie nenorėjo atiduoti užpelnyto pagyrimo ir net per laikraštį išniekino. Mat ir tuli laikraščiai kitaip negali, nes jau priprato vien tik niekinti katalikų veikimą, o jeigu rašytų teisiybę, vadina, atšauktų visus melus, kokius praitytę padarė.

Kantata, matyt labai užtėresavo visuomenę, kuri gausiai apsilankė. Galima sakyti kad apsilankė pats gyvusias žiedas inteligentijos.

Trečias Fed. Kongreso vakaras. Paskutinį Kongreso vakarą surengė šv. Kazimieriaus Seserų viennolyno auklėtiniai. Per šį vakarą teko pamatyti scenoje žymiai talentuoti mažųjų auklėtinų. Prie tokių reik prisikaityti p-lę Jadvygą Urbiutę, p-lę Br. Nasiedaitę, Igną Ivanauką, p-lę O. Vilkiutę ir p-lę Z. Masilūnaitę. Jeigu išvardintieji auklėtiniai neužkas savo talentų, bet juos skėdė, augins, tai duoda daug vilties susilaukti iš jų būsimųjų artistų. Didelis būrys Visų Šventų par. mokyklos mokinių indomai atvaidino "Kur Tiesą". Imu džiaugsmas, kad mūsų mažųjų mokytojai auklėtojai nuosirdžiai pasišvenčia jaunosios kartos auklėjimui. Tokias priedermes be-

abeonės, atlieka Visų Šventų mokyklos mokytojai. Garbėjams už tai!

Ateinantį ponedėlį spalio 5, Chicagoje prasidės vakarinės mokyklos. Patartume lietuviams kuoskaitlingiausiai jas lankyti. Plačiau apie tai bus sekančiame numeryje.

DEL LIETUVISKŲ PAMINKLŲ.

Joki kita tauta gal nėra tap apsilėdusi dedant parašus ant paminklų kapiniuose kaip lietuviai. Ir kokių parašų ten neesama? Tik tikrų lietuviškų, teisingai gramatiškai iškaltų labai mažai. Net sarmata skaityti daugelį parašų kokių mes matome ant savo kapinių. Tą dalyką matydami Chicago kunigai pareikalavo nuo paminklų dirbėjo K. Šidlausko, kuris gyvena prie šv. Kazimiero kaimi, kad jis prieš dedant parašą ant paminklo, atneštų į "Draugo" redakciją jį pataisyti (Ne cenzuruoti kaip vienas laikraštis pažymėjo). Jis tai apsiėmė padaryti Visų lietuvių, kurie nori turėti atmintyje savo mylimus asmenis turi laikyti sau priedermę padėti tinkamą parašą, gražioje lietuvių kalboje, ir rašyboje. Visada duodami užsakymus kreipkitės ten kur darbas bus tinkamai atliktas.

Mes pakol kas patartume kreipties į p. Šidlauską, kuris gyvena prie pat lietuvių kapinių ir kuris apsiėmė taisyklingai parašus deti.

P.

Aukos surinktos per prakalbas Marijampolės lietuviškai mergaičių gimnazijai ir Lietuvių Politiskajam Informacijos Biūriui.

I. Collinsville, Ill.

Po \$1.: Jonas Tamosa, Antanas Vaiciekas, Bronislovas Bartkus, Marijona Jonišienė.

\$4.

Smulkiomis aukomis \$4.75

Iš viso \$8.75.

Mykolas Gudeliauskas užsirašė tikruoju "Žiburio" nariu ir įmokėjo \$1.25 c. Adr. 401 N. Kesperye. Collinsville, Ill.

II. Benton, Ill.

Po \$1: Jurgis Kuskas, Vincas Gajauskas, Antanas Paulavičius, Pranciškus Lukošius, Jonas Radzevičius, Kazimieras Petrokas, Antanas Stalioraitis, Jonas Mašinauskas, Petras Višockis, Petras Baltuškevičius, Kazimieras Pažera, Kazimieras Zenkevičius, Petronėlė Pažėvienė, Mykolas Pažera.

\$14.

Smulkiomis aukomis \$14.05

Iš viso \$28.05.

Tikraisiais "Žiburio" nariais įsirašė:

Mykolas Pažera, \$1. Adresas Benton, Ill. Box 476.

Matas Sedanavičius \$1.25c.

Adr. Benton, Ill. Box 251.

Antanas Statkevičius \$1.25c.

Benton, Ill. Box 172 P. O.

Juozapas Blažys \$2. Adr. Benton, Ill. P. O. Box 476.

Aukos surinktos 27 d. rugsėjo š. m. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, Chicago, Ill., paskirtos tėvynės reikalams į fondą 100=100,000 r.

Izabelė Karpavičiūtė, \$5.00

Ona Švelnikė, \$2.75.

Po \$2.00: Marijona Petravičienė, Petronėlė Reikišytė, Juozas Lazdauskas, Jonas Vaišys, Konstantas Vaičiūnas, Leonora Antanavičiūtė.

Po \$1.: Barbora Kilinskienė, Rozalija Labanauskaitė, Magdele-na Karpavičienė, Marijona Sirvydiūtė, Marijona Jaunienė, Marijona Jakščiūtė, Feliejone Žeromikienė, Ursulė Streikiūtė, Cecilija Mažeikiūtė, Jonas Rudaitis, Zofija Jasulytė, Ona Jakščiūtė, Ona Karpavičienė, Marijona Žitkūtė, Elena Katičienė, Ona Juozunaitė, Agnieszka Antanavičienė, Emilija Jankauskienė, Rozalija Balašaitė, Ona Balašaitė, Agota Jakščiūtė, Ona Stirbiūtė, Petronė Budreckytė, Antanina Savickiūtė, Kazimieras Paldam-

kaite Veronika Padonienė, Marijona Lelytė, Juodaitė, Elzbieta Šlekienė, Katarina Tamulevičiūtė, Ona Kvedaravičienė, Juozapas Šimkevičienė, Petras Zakšys, Stepanija Vaičiškaitė, Anielė Dudonienė, Ona Kutuliūtė, Ona Šėkienė, Barbora Lazdauskienė, Ona Aresaitė, Ignacas Brazauskas, Pranas Vaiciekas, Tamosius Vizgirdas, Konstantas Bajorinas, J. Moeckus, Kazimieras Sirvydas, J. Kerys, J. Pakudakis, J. Dubinskis, M. Kėza, Juozapas Iavickas, Adomas Sirvydas, Antanas Malinauskas, Jonas Kutka, Pranas Urbikas, Juozapas Varančius, Ignacas Kumpius, Jurgis Černauskas, Kasparas Šerys, I. Ivaškevičia, St. Ramanauskas, Simonas Brazdaitis, Petras Lazdauskis, Ignacas Anušis, Mykolas Gedvilas, Juozas Garuckis, Antanas Balkaitis, Jonas Grigaitis, Kazimieras Buras, Jonas Barauskas, Tadas Balysas, Girštautas, Pr. Simaitis, Kaz. Kamarauskas, M. Petrauskas, Izidor. Puidokas, Vl. Malinauskas, P. Ruikys, Juozapas Karpavičius, Ant. Ilekis, A. Bagdonavičius, Virkutis, Jonas Geleckas, Kaz. Adomaitis, A. Kinderis, Jonas Kriškėškas, J. Kvedaras, Vincas Dainius, Kazimieras Laučius, D. Niedvaras, A. Čebatas.

Smulkiomis aukomis \$122.00

Iš viso \$153.69.

Aukos priėmė kun. M. Gustaitis.

"Žiburio" pirm.

Redakcijos Atsakymai.

F. Šlapeliui. Tamstos paraginimas labai gražus, tik atkarojti tai kas skaitytoms yra žinoma. Nėdėsim.

Genių Dėdei. Apie prakalbas ir draugijų tarimosi rinkti delegatą į Politiskajį seimą Chicago, jau mes ankščiau gavome korespondenciją. Tamsta pavėlavote.

Motiejui Mierozaičiui. Matysime. Ištyrę tikrą dalyką stovį gal ir indėsim.

Apgarsinimai.

GERA PADARĖ.

Štai, ką Mr. John Repik sako nesenai rašytame savo laiške: "Aš noriu nuosirdžiai padėkovoti jums už Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą, kurį aš turiu pasakyti, kad jisai man gera padarė, nes jisai užlaikė mano skilvį geroje tvarkoje visą laiką. John Repik, R. F. D. No. 1, Vancouver, Wash." Tai yra natūrališka, kadangi Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra didelė pagalba virškinimui ir kadangi jisai niekuomet neleidžia atmatoms likti viduriuose ir nuodinti juos. Jisai susideda ir raugina vyno ir parinktų žolių ir suteikia geras pasėkmes virškinimo organų ligose, ypatinai kuomet tai supainiota su užkietėjimu. Aptiekose Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland avenue, Chicago, Ill.

Trinerio Linimentas yra labai veiksmingas reumatizmo ir neuralgijos skaudėjimuose. Trinerio Linimento kaina 50c., per pačią 60 c.

RDAUGIJŲ REIKALAI.

Susiv. Liet. R. Kat. Am.

valdybos antrai:

Prezidentas: K. J. Krusinskas,

59 Ten Eyck st., Brooklyn, N. Y.

Vice-prezidentas: J. Riktoraitis,

91 Congress ave., Waterbury, Conn.

Sekretorius: J. S. Vasilas,

112 N. Greene st., Baltimore, Md.

Kaslininkas: Pranas Burba, 456

58 Main st., Edwardsville King-

ston, Pa.

Knygtis: Kun. J. Indura, P.

O. Freeland, Pa.

Dvasiškas Vadovas: Kun. J.

Jakaitis, 41 Providence st., Wor-

cester, Mass.

Kasos Globėjai.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st.,

Wilkes Barre, Pa.

V. Lukoševičia, P. O. Minersville,

Pa.

Lietuvių Katalikų Federacijos Centro Valdybos antrai:

Pres. Rev. J. Misius, Box 253,

Elsworth, Pa.

Vice-pres. Rev. F. B. Serafinas,

10806 Wabash ave., Chicago, Ill.

Sakr. Rev. A. Jurgutis, P. O.

Box 105, Export, Pa.

Kas. B. W. Washner, 1514

Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Kasos glob. Rev. S. J. Cepana-

nis, 318 Fourth ave., Home-

sted, Pa.

Kas. glob. P. V. Obicunas, 29

and Corson st., S. S. Pittsburg,

Pa.

"LIETUVOS VYČIŲ" CENTRO VALDYBOS ANTRAI.

2) Dvasiškas Vadovas: Kun. F.

Kornėlis, 717 W. 18th str., Chi-

cago, Ill.

1) Pirmininkas: N. A. Norke-

nas, 166 Melrose str., Montello,

Mass.

Vice-pirmininkas: A. Aleksan-

dravičius, 732 W. 19th str., Chi-

cago, Ill.

Prot. raštininkas: Al. M. Raš-

kus, Gilbertville, Mass. P. O. Box

65.

Finansų raštininkė: Ona Kabe-

taitė, P. O. Box 58, Montreal,

Mass.

Išdėminkė: M. Jušienė, 22

Broad str., Brockton, Mass.

Kasos globėjai:

K. Pakštas, 1644 Wabash

ave., Chicago, Ill.

A. Visminas, 315 4th ave.

Homestead, Pa.

J. Naginevičius, 186 Madison st.,

New York, N. Y.

Literatiška komisija:

A. Knežis, 41 Capital ave.,

Hartford, Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O.

Box 58, Montello, Mass.

F. Virmauskis, 22 Broad

str., Montello, Mass.

"Motydelis" valdybos nariai:

Pirmininkas — Kun. V. Varn-

giris.

213 S. 4th st., Brooklyn, N. Y.

Raštininkas — Kun. M. A. Pa-

kuskas.

443 Park ave., Bridgeport Conn.

Kaslininkas — Kun. A. Kodis,

225 High st., Brooklyn, N. Y.

Antrai Administracijos Draugų

stas, šv. Kazimieriaus K. (ant

Town of Lake).

Pirmininkas — V. Paukšta,

4451 S. Marshfield ave.,

Vice-pir. — A. Mikalauskis,

1660 W. 47th st.

Rašt. — L. Abaravičius, 3388

So. Hermitage ave.

Knygtis — Jonas Černia-

kas, 4459 So. Wood st.,

Išdėminkas — Kaimieras Vana-

gas, 4351 So. Wood st.,

Organo užveidėjas Juozas

Palekas, 1802 W. 46th st.,

Coal Dale, Pa.

Spalio 4 d. bus burtininkas S. L.

R. K. A. 126 kuopos susirinkimas,

ant kurio kviejami visi nariai ir

norintieji prisijungti, nes jau galima

prisirašyti į apsaugos ir pašalpos sky-

rių nuo 1 metų iki 50 metų senumo,

ar būtų vyras ar moteris lygel bus

priimti.

Vir. M. J. Pavalkis.

Cleveland, Ohio.

8 kuopa S. L. R. K. A. laikys ber-

taininį susirinkimą, nedėlią 4 d.

spalio, antrą val. po pietų, bažny-

čioje svetainėje. Visi nariai privalo

pribūti, nes bus svarbių reikalų.

Rašt. M. Malinauskas.

Pogonok, Conn.

S. L. R. K. A. 45 kuopa laikys

bertaininį susirinkimą 4 d. spalio, 2

val. po pietų pas John P. Krasna-

ką. Meldži visų susirinkti ir pak-

viesti naujų, kurie bus priimami.

M. K. Vilumaitis.

rašt.

paskutinį 8. m. bertaininį susirinkimą 4 d. spalio bažnytinėje salėje. Malonėstė draugai ir draugės visi susirinkti ant pirmosios susirinkimo, ir atsi-vesti naujų draugų, nes dabar naujūgia būtų, kad kiekvienas lietuvis priklausytų prie šios geriausios organizacijos šioje šalyje. Taigi nepamirškite ateiti, visi, nes bus svarbių svarstymų ir nutarimų šiame susirinkime.

Rašt. Vincas Zaverskas.

Chicago, Ill.

Susiv. L. R. K. A. 15-ta kuopa

laikys bertaininį susirinkimą 4 d. spalio, šv. Jurgio parapijos svetainėje,

Auburn ave., ir 32nd Pl. Tuojau po

sąus visi nariai privalo, atsilankyti ir užsimokėti, bertaininius mokesčius,

norintieji prisirašyti prie S. L. R. K. A. Katras atsives penkis naujus

narius, ir prirašys prie S. L. R. K. A. gaus už kožą naują narį po 25c.

Taigi gerbiamieji, nariai, pasinaudo-

kite šita proga, kiekvieno nario yra

prideristė darbuotojė del Susivienijimo

labo ir gerovės. Ypatinai yra

kviečiama, mūsų inteligentija padėti,

tą mūsų, darbą pirmyn vartyti. O po

tam, mes susilauksime, didelės nau-

dos del mūsų organizacijos.

Rašt. S. Zakas.

Brooklyn, N. Y.

S. L. R. K. A. 115 kuopa Brooklyn,

N. Y., laikys bertaininį susirinkimą,

panedėli vakare 5 d. spalio 1914 m. šv.

Onos bažnytinėje salėje. Privalo visi na-

riai susirinkti, del susipažinimo su nau-

jomis teisėmis Susivienijimo ir norin-

tieji, galės jau prisirašyti prie pašalpos

skyriaus. Nepamirškite atsivesti su sa-

vim naujų narių.

Rašt. K. Strumskis.

Brooklyn, N. Y.

4 d. spalio bus L. R. K. A. Blaivini-

kų Susiv. Am. kp. susirinkimas. Įvyks

Karalienės Aniolų bažnytinėje svetai-

nėje, S. 4 str. ir Boebing st., kampas,

tuoj po pamokslu.

Nepamirškite prisijungti ateiti ir

naujų prisirašyti prie Blaivybės.

Rašt. F. Pavilonis.

Paieškau savo pusbrolio Adomo Ša-

tinsko, Jučionų kaimo, Kėkėnavos

valsčiaus. 1907 m. atvyko į Ameriką,

pirmiausiai į Troy, N. Y. 1908 m. iš-

važiavo į Seranton, Pa.

Turiu svarbių reikalų, meldžiu at-

sišaukti ar kas kitas — pranešti.

Juozapas Vaičiūnas.

721 — 24 st., Vatterliet, N. Y.

Paieškau savo vyro Simanavičiaus

Petro iš Čičing kaimo, Aukštadvario

parapijos, Vilniaus gub. 7 metai Ame-

rikijoje.

\$50.00 dovanų, gaus tas kas priduos

apie jį kokias nors žinias.

Simanavičius.

EXTRA

\$\$\$ Jums

Treikalingi da-
lykai vertės

\$25.00

tik už \$5.85

PINIGŲ NESIŪSK. Didžiausias pasiūlymas, koks kada nors buvo. Vieni atstovai atsiuntė. Kad supažindinti su mūsų naujais geležinkelio laikrodžiais ir kitais dalykais, mes siunčiame augšto laipio gražiai įpakuotą su puikiais akmenais moterų arba vyrų laikrodį už \$5.85. Su gražinimu, spilkite dykai. Pilsai garantuojame. Vienas laikrodis vertas \$15.00 kiti dalykai \$10.00. Nepirk pigių dalykų kur kitur, bet pamatyk mūsų laikrodžius. Specialis pasiūlymas. Sugrąžink šitą apskelbimą parasydami savo vardą, pavardę ir antrašį ir mes išsiųsime visus augščiausius pažymėtus dalykus jums peržiūrėti ir išbandyti. Jei tiks užmokėk agentui \$5.85 ir ekspreso kaštus. Rašyk tuojau **FISHLEIGH and Co. ATHENAEUM BLDG. CHICAGO, ILLINOIS.**

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT ISMO-
KESNIO 100. KASDIENA.

Jeigu apsimatė mokėti po 10c. kasdien, tai išsiųsime Jums ant išmokėsio labai puikų Gramafoną su 16 rekordais (32 kavalais) visokių dainų, valcų, maršų ir t. t. kuriuos patys išsirinksite. Gerumas mūsų gramafonų gvarantuos kiekvienam rašyta gvarantija. Išsiųsime naujus specialius rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Maž-Rusiškus. Rašykite tuojau reikalaudami katalogų ir paaiškinimų įdėdami kraso ženklelį atsakymui.
LIBERTY COMMERCIAL CO
233 E. 14 ST., NEW YORK.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION

TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradėdami nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 procentus ant metų, kurį pridedame kas pusę metų.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskoluoja randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkiūnus; skolina pinigus ant įtaisyto savastų (properčių).

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė

Gydo visokias ligas

Specialistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9-12 prieš piet; 4:30-7:30 vakare, Nedėliomis 9-12 prieš piet.

3255 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School). Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliarijo mokslo, arba ir atskirai, yra mokymai: mokslo, paįmas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šio antrašio:

**Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.**

Kviečiame užsisakyti 1913-1914 metams
kunigijos lietuvių reikalams skiriamą mėnesinį laikraštį

"VADOVA"

"VADOVO" uždavinys — padėti lietuvių dvasiškai orientuotis įvairiose jai rūpimuose gyvenimo klausimuose, teikti pagalbą reikalingą kunigams mokslinių žinių pagilimui ir praplatinimui, o taipgi ir pastoracijos darbe.

"VADOVO" daug rašoma apie katalikų Bažnyčios padėjimą įvairiose srityse, apie užsienio kultūringesnių tautų dvasiškios darbavimą įvairiose srityse.

"VADOVO" rimtai nagrinėjama Lietuvos religijiniai reikalai ir jų stovio pagerinimo būdai.

"VADOVO" atnaujinami metais sekmdieniams bus duodama katekizėli gamokalai pagal geriausius užsienio šios rūšies pavyzdžius; taipgi ir kiti pamokalai bus kas kart aktualiniai, tinkamiesiems.

"VADOVO" nėra kokios vienos apimties ar dijeceizijos organas; jam rūpi visi ir visos lietuvių dvasiškios reikalai. Turime daug rimtų bendrabičių, kaip žmonių, taip ir iš Vilniaus, Seinų dijeceizijų ir iš svetur gyvenančių lietuvių dvasiškų tarpo.

"VADOVO" rašo ir pasižadėjo toliau rašyti, neskaityti artimiausių "VADOVO" reikalų prižiūrėtojų, dar ir šie: dvys. akad. prof. kun. dr. P. Būky, kun. prof. A. Origitis, kun. prof. dr. J. Matulevičius, kun. dr. J. Tokoraitis, kun. dr. Naujokas, kun. prof. B. Čėnys, kun. dr. Staniulis, kun. dr. J. Galdikas, kun. dr. M. Reinis, kun. dr. A. Malinauskas, kun. dr. K. Rėklaitis, kun. J. Tomas, kun. dr. A. Viskantas, kun. prof. A. Polubinskas, kun. dr. M. Gustaitis, kun. P. Dvaranauskas, kun. J. Vaičiūnas, kun. J. Kriukininkas, kun. V. Aleksandravičius, kun. prof. P. Bielskis, ir daugybė kitų rimtų rašytojų iš lietuvių kunigijos. Tikimės, kad ilgai jį bus vis dar daugiau.

Meldžiame užsisakyti ateinančioms metams ne vėliau 1 d. rugšėjo (n. st.) tik m. "VADOVO" kaina 10 rub. metams šlapus sienos, o užsieniuose 12 rublių.
Adresas: Seinai, Suv. Gub. "Vadovo" redakcija.

Yards 1741
J. F. EUDEKIS
GRABORIUS
Parama kareivis ir automobilius dėl pagarbų, restučių ir krikštynų. 4605 Hermitage ave. Chicago

Dr. A. Yuška
1749 So. Halsted St. CHICAGO
Tel. Canal 2118

Telephone Yards 5834
Dr. P. G. WIEGNER
DAKTARAS
(Kalba lietuviškai)
3337 S. Morgan St., Chicago

Tel. Yards 1594
ED. REUTER
Didžiausieji suvamy mašinų krautuvi. Mašinas parduodame nuo \$3.00 ir augščiau.
1616 W. 47th St. Chicago, Ill.

Telefonas Canal 4052
Dr. A. K. Rutkauskas
2302 So. Leavitt St.

Telephone Drover 1924
O. JONIKIENE
Geriausia Akušerka
3364 So. Halsted St., CHICAGO
(kampus 34tos)

Tel. Drover 5052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVIŠKAS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 11 rytą, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare. Nedėliomis ir Seredoms pagal sutartį.
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

TEMYKITE!
Mes prosijame visai veltui per visus metus kiekvieną mūsų krautuvių pirkėjų siūtą.
Ateik ir pažūrėk mūsų puikių siūtų ir čeverių.
Atmink, kad mūsų kainos yra pigiausios ir tavorę duodame geriausiai.
S. Kulvinsky
4558 So. Ashland Ave.

Du-kart Savaitinis Laikraštis
"SAULE"
Jau 25 metai, kaip išeina kas U-tarninkas ir Pėtyčia. Prenumerata kasuoja metams: Amerikoje \$2.50 metams, pusę metų \$1.25. Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams, \$1.75 pusę metų.
Rašykite šiandien, o gausite vieną numerį pasižinėjimui dykai, adresuojant
W. D. BOCKOWSKI — CO.
Mahanoy City, Pa.

Plymouth National BANK.
Kapitolas su poverčiu
\$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūrems Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 procentus nuo sudėty pinigų. Galime susisiekti lietuviškai.
G. N. Postlethwaite,
Lidinkas.
Maudagus patarnavimas

M. A. Norkunas,
Vienatinis Lietuvis Išdirbtas
visokių ženklų draugystė, o y-patingai: karkadų guzikelių metalu, anameliotu ir padengtu celuloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artimiausiai.
M. A. Norkunas
166 MELROSE ST., MONTELO, MASS.

Bell

System

Kuomet rinka nėra nusistovėjusi, pirklyba apsisistojusi ir eina visokie gandai, tai tuomet producentai, konsumentai, pardavėjai, gabentojai, privalo nuolatai būti budrus.

Long Distance Telefonas
yra kelias del greito susižinojimo; per jį jūsų klausimai tuoj bus atsakyti; ir jausi tą ko nori ir kuomet nori.
Javų sandėliai, uostai, ežerai ir keliai vandeniu, geležinkelių ir išgabenimo centai yra sujungti į vieną milžinišką, komercialų vielinį tinklą.

Bell Sistemat
Šituose neramiuose laikuose ir minutes yra svarbios. Long Distance patarnavimas yra ne-užvaduojamas.

Vartok jį apščiai.
Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA! Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga Oliveris Twistas

Angliškai Parašė
CHARLES DICKENS
Lietuvių Kalbon Vertė
Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka Pradėjus skaityti, sunku yra atsisitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaito šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja
TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!
Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

Gerų lentų pigiai
EIK PAS
Carr Bros. Wrecking Co.
(Inc)
Vartotos namams statyti medžiagos naujų lentų, stogams poperams, vinių, plumbingų ir t. t.
3005-3039 So. Halsted St.
Phone Yards 1294 CHICAGO

LIETUVIŠKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK
Joseph J. Elias, Savininkas.
4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.
Pirmąsias pinigus į Banką uždejęs, nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siučiame pinigus visais dalia avieto pigiai, greitai ir teisingai. Avetimi žmonių pinigų maitinome, perkame ir parduodame. Parduodame tikrotes ant visų žinių į kraują ir iš kraujo, taipgi tikrotes ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.
Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiose atsitikimuose ir reikaluose ypatikiai ir per laiškus. Tik kreipkitės visimėtu antrašu.

Naujos "Draugo" spaustuvės Knygos

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos:
Huckleberry Finnas, parašyta garsaus Amerikos raštininko humoristo Mark Twaino. Gražiai lietuvių kalbon versta Jono Kmito. Labai puiki apysaka iš amerikiečių gyvenimo. Daug juokingo ir puikaus skaitymo.
Stora knyga, kaina tik **75 centai**

Reikalaudami kreipkitės:
Draugas Pub. Co.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

Daktaras Ignotas Stankus,
Lietuvis daktaras. Gydo įvairiausias ligas Vyrų, Moterų ir Vaikų. Daro operacijas. Turėi savo locn ligonbutį. Lektasats sutaupo pats del kiek vieno sergancio. Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 di rito; 2-4 po piet, 7-8 vakare. Nedeli iki 3 po piet.
Kreipkitės reik vietum ant to tikro adreso taip:
DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Drover 3473
J. G. KAWALLS
LIETUVIŠKAS FOTOGRAFAS
1624 W. 47th St. Kertė Marshfield Ave. netoli nuo Ashland Ave.
Naujas ir geriausias pavalkai vestuvėms ir kitoms atsitikimams. Ateik ir pat pamatyk

"ATEITIS"

Naujas Savaitinis Laikraštis.
Skiriamas daugiausiai jaunimo reikalams. Kadangi visos žmonių geresnės ateities viltimi yra jaunimas, todėl kiekvienas privalo rūpintis jaunimo apvietimui.
"ATEITIS" yra bėpartviškas jaunimo laikraštis ir bėpartviškai tarnaus kultūriškiems jaunimo reikalams.
"ATEITIS" gvildena ir kitokius gyvenimo klausimus.
"ATEITIS" tilpa kodangiausiai žinių apie mūsų jaunimo judėjimą ir veikimą. Taipgi tilpa daugybė ir kitokių žinių ir žinių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.
"ATEITIS" išleidžia nuo Naujų Metų kooperatiška bendrovė.
"ATEITIS" inkorporuota ant \$25,000.00 pagal Massachusetts valstijos tiesų reikalavimą.
"ATEITIS" yra 8 puslapių didumo ir prekinoja tiktai \$1.50 metams ir 85c. pusė metų. Į Lietuvą ir kitas užrūbėžines viešpatijas \$2.00 metams ir \$1.25 pusė metų.
"ATEITIS" galima užsisakyti šiuo adresu:
"ATEITIS"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
(kas prisiųs savo adresą gaus vieną numerį pažiūrėjimui dykai).

Pirmutinis Lietuviškas New Yorke UŽEIGOS NAMAS arba HOTELIS

LIETUVIAI, KREIPKITES PAS SAVUOSIUS
Mes patūlijom, kad butinai yra reikalinga lietuviams New Yorke UŽEIGOS NAMAS. Tai mes ir įsteigėm tą užeigą namą, kuris randasi po numeriu 498 Washington St., kampas Spring St., New York, City. Brangūs keliauninkai, kurie manot keliauti Lietuva, neapsiraukite atsilankyti į mūsų užeigą namą, o gausite sauninkus patarnavimus. Mes pastinkam New Yorke pasidarius, pribuvusius iš kitų miestų. Suteikiame jiems nakvyne ir parupinam pasportus iš konsulo.
PARDUODAM LAIVAKORTES
ant drūciausių ir greičiausių garlaivių už pigiausią kainą iš Lietuvos ir į Lietuvą. Siunčiame ir išmainom pinigų visų viešpatyčių. Darom diavertastis pigiau kaip kiti. Reikalauk laivakortėlių kainų, paįmėdmas iš kur į kur nori važiuoti. Meldžiam kreiptis pas mus su visokiais reikalais į artymus jį jume offis ar per laiškus.
Geo. J. BARTASIUS ir J. P. WASILIAUCKAS
498 Washington St., 261 W. Broadway
Corner Spring Street SO. BOSTON, MASS.
NEW YORK CITY, N. Y.
820 Bank Street, WATERBURY, CONN.

Telefonas Yards 994
Dr. MAURICE KAHN
VALANDOS: nuo ryto 8 iki 10 nuo 1 po pietu iki 3 ir nuo 7 iki 9 vakaro.
4627 S. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

Visi užsisakykite
Amerik. Lietuvių Dienraštį
"KATALIKĄ"

Dienraštį "Kataliką" žinios tilpa daug greičiau ir plačiau; i visus pajudintus mūsų gyvenimo klausimus kuoplatiausiai atsiliepsime.
Dienraštis "Katalikas" yra bėpartviškas laikraštis ir prisilaikys ramaus kultūrinio darbo.
Todel dienraštį "Kataliką" bus galima aiškiai ir plačiai nuvesti lietuvių, o ypat Amerikos naujokynuose gyvenančių, S. Valstijų ir kitų šalių gyvenimas, paduoti daugiausia žinių iš Europos karo lauko ir visuomenės gyvenimo.
Suv. Valstijose ir Canadoje metams \$5.00
pusė metų \$3.00
tris mėnesiams \$1.75
Užsienyje, Europoje ir kitur metams \$7.00
pusė metų \$4.00
Prenumeratą siųsti šiuo adresu:
AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS "KATALIKAS"
3249 So. Morgan St., Chicago

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezel Vezelis
Lietuviškas Dentistas
4712 So. Ashland Ave.
arū 4712os gatvės

Mokykla Angliškos Kalbos
Kiekvienas išmokis angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti labai trumpa laike per šios mokyklos atsakančią metodą. Dieninės ir vakarinės klasių. Kurie gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir Kanadoje, mokinam per laiškus (korespondenciją) labai pasekminga metoda. Dėl platesnių žinių rašykite pas:
WAITCHES BROS.
1741 W. 47th Street Chicago, Ill.

Jei nori žintų iš
Škotijos ar Anglijos
išsirašyk drisavatinį laikraštį
"IŠEVIŲ DRAUGA"

Vieninteli Didžiosios Britanijos Lietuvių-Katalikų organą.
Kaina metams vienas doleris
Pusė metų 50 centu.
Adresas: Rev. Jos. Norbut
Mossend, Lanarkshire,
Scotland.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVĄ"?
Gal nežinai kur jį gauti?

"LIETUVA"
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso visų į kur nori važiuoti. Meldžiam kreiptis pas mus su visokiais reikalais į artymus jį jume offis ar per laiškus.
Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

P. A. MAZEIKA

Seniausias lietuviškas graborius Chicago miesto. Per 15 metų mane graborystės tarnavau savo broliams lietuviams. Grabai yra numušiniai kaina: dideli nuo \$12.00 ir augščiau, o maži grabeliai nuo \$3.00 ir augščiau. Meldžiu atvažiuoti į mano krautuvi. O peratirkinsite, kad ne reikia sunkiai uždirbtus pinigų mētyti, jie paliks našlaičiams, kurie bėdnais palieka. Žinokite gerai, jei norite mokėti \$100.00 tai pas mane galite gauti už \$50.00. Neklausykite agentų ir kokių bobelių, bet nueikite pas kitą ir persitirkinkite kas pigiau daro. Darome pigiau, nes turime savo dirbtuve, savo karaboną ir daugybę automobilių.
Su pagarba **P. A. MAZEIKA**
3315 Aubrun ave. Tel. Yards 1138

• 28 metų senas laikraštis •
VIENYBE LIETUVNINKU
EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso visų, o prenumerata kaštuoja metams už \$2.00; pusė metų \$1.00. Užrūbėžiuose; metams \$3.00; pusė metų \$1.50.
RAŠYK ADRESU:
J. J. Paukztis & Co.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.